

มาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชน

ดาบตำรวจ กฤษดากร ริยะสาร

งานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มสาขาวิชากฎหมายมหาชน

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

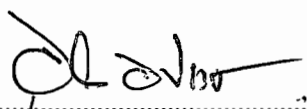
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ดาบตำรวจกฤษดากร ริยะสาร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

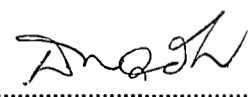
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ณัชชา คุณาทัณฑ์)

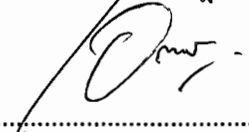
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.ณัชชา คุณาทัณฑ์)

..... กรรมการ
(ดร.อุทัย อาทีเวช)

..... กรรมการ
(ดร.ธนกฤต วรชนัชชากุล)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. ณัฏชา คุณาทัฬห์ อาจารย์
ที่ปรึกษางานนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชนกฤต วรณัชชากุล อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะ ที่กรุณาให้
คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและ
เอาใจใส่ด้วยดีเสมอมาอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้
ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และทุกคนในครอบครัวที่เฝ้าใส่ใจ คุณค่า
และประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บูรพาจารย์ และ
ผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จ
มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ดาบตำรวจ กฤษดากร ริยะสาร

53921414: สาขาวิชา: กฎหมายมหาชน; น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: มาตรการคุ้มครอง/ การค้าประเวณี/ คนต่างด้าว/ สิทธิมนุษยชน

ดาบตำรวจ กฤษดากร ริยะสาร: มาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชน (PROTECTION MEASURES PROSTITUTION OF FOREIGNERS ACCORDING TO HUMAN RIGHTS) คณะกรรมการผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ณิชชา คุณาทัฬห์, Ph.D., 138 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การศึกษาเรื่องมาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชนเป็นการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในเรื่องการค้าประเวณีของคนต่างด้าว โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ถึงมาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ซึ่งปัญหาการค้าประเวณีได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จนถือเป็นปัญหาสากลที่ทุกประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การค้าประเวณีในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทโดยตรงและประเภทแอบแฝง โดยสาเหตุของการค้าประเวณี คือ 1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นพัฒนาการผลิต 2. ปัญหาทางสังคม 3. ปัญหาทางครอบครัว และ 4. ปัญหาการศึกษาและอิทธิพลของสื่อมวลชน ส่วนผลกระทบของการค้าประเวณีที่มีต่อสังคมไทยการค้าประเวณี มีทั้งที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีและผลกระทบในทางที่เสียต่อสังคมไทย ซึ่งจะพิจารณาถึงผลกระทบ คือ 1. เป็นแหล่งระบายบำบัดความต้องการและความกดดันทางเพศของบุคคลบางกลุ่ม 2. ลดอัตราการมีอนุภรรยา 3. การค้าประเวณีอาจเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ 4. การค้าประเวณีมีส่วนช่วยคุ้มครองสวัสดิภาพของหญิงชาวบ้านให้พ้นจากการเป็นเครื่องมือระบายคณหาของชายทั่วไป 5. การค้าประเวณีเป็นทางออกทางหนึ่งที่ทำให้คนไทยบางกลุ่ม ลดปัญหาการฆ่าตัวตายหนีปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน และปัญหาระบบทุนนิยม 6. การค้าประเวณีเป็นอาชีพหรือเป็นรายได้ที่สามารถสนับสนุนการค้าขายให้แก่ผู้ค้าขายหรือเครือข่ายที่ประกอบการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี 7. ธุรกิจการค้าประเวณีถือว่าเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ และมีบุคคลเกี่ยวข้อง

โดยสรุปในภาพรวมของนโยบายและแผนงานของรัฐ ควรมีการวางมาตรการ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ และวางการแก้ไขจากรากฐานการศึกษา ครอบครัว การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทัศนคติและจริยธรรม ในการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีทั้งประเวณีชายหรือโสเภณี แรงรัดหน่วยงาน ทั้งฝ่ายที่ปราบปรามบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานเชิงนโยบายหรือข้อมูล ให้วางแผนงานร่วมกัน มีการตั้งองค์กรรับผิดชอบ ในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ประชาชน ในระดับต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานจนถึงคณะกรรมการระดับชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
สมมติฐานของการศึกษา.....	7
วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการค้าประเวณีของคนต่างด้าว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี.....	8
หลักความคิดพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมือง.....	26
แนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน.....	39
แผนงานหลักตามนโยบายของรัฐต่อปัญหาการค้าประเวณี.....	57
3 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย.....	62
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....	62
ประมวลกฎหมายอาญา.....	65
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539.....	70
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.....	78
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	93
พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.....	96
กฎหมายสิทธิมนุษยชน.....	99
กฎหมายต่างประเทศ.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 วิเคราะห์ปัญหาในการควบคุมการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย.....	109
หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน.....	109
กฎหมายของประเทศต่าง ๆ.....	110
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....	110
กฎหมายภายในอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	111
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	127
บทสรุป.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน ไม่ว่าในทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เช่น สิทธิในการทำงานโดยไม่มีการถูกกีดกันด้วยเหตุผลทางชาติพันธุ์ สีผิวหรือเพศ สิทธิในการมีส่วนร่วมในทางวัฒนธรรม สิทธิในการศึกษา และสิทธิที่ได้รับการรับรองคุ้มครองทางกฎหมาย เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจาก “มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมามีอิสรภาพ เสรีภาพ เกียรติศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันนั่นเอง ทุกคนต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นภราดรภาพ” ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง

มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพมิได้

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะสาเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ศาสนา เพศอายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

ปัจจุบันการละเมิดสิทธิมนุษยชนกระทำกันได้หลายรูปแบบมีการพัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดน

เกิดความเจริญ ก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารทำให้มีการลักลอบเข้าออกเมือง และทำงานเป็นเครือข่าย มีการรับ-ส่งหญิงและเด็กเป็นทอด ๆ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นหญิงและเด็กต่างชาติ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนหรือจังหวัดใกล้เคียง โดยถูกชักจูงจากนายหน้าจัดหางานหรือคนรู้จักใกล้ชิดส่งต่อให้ผู้รับจ้างนำพาข้ามแดน และส่งต่อให้นายหน้าเพื่อส่งผู้เสียหายไปยังที่ต่าง ๆ ต่อไป ในการเดินทางไปต่างประเทศ อาจใช้เส้นทางอากาศหรือเส้นทางรถยนต์ โดยใช้หนังสือเดินทางจริงของตนหรือหนังสือเดินทางของผู้อื่นที่มีการตรวจลงตราในลักษณะติดตามคู่สมรสหรือการท่องเที่ยว หรือใช้วิธีการผ่านหลายประเทศที่ไม่ต้องขอการตรวจลงตรา (VISA/SHORE PASS) และการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางคนประเภทอยู่ในประเทศนั้น ๆ ได้ในระยะเวลาสั้น ๆ จากนั้นจะพำนักในประเทศปลายทางกำหนด

กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นการค้ามนุษย์ที่มีรูปแบบจากการบังคับหญิงและเด็กไทยเข้าสู่การบริการทางเพศภายในประเทศ แต่เนื่องจากปัญหาโรคเอดส์และการดำเนินการป้องกันของไทยที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กและหญิงไทยที่ถูกค้าบริการทางเพศมีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการค้ามนุษย์ได้เปลี่ยนเป็นการบังคับนำไปขายบริการทางเพศในไทยมากขึ้นเช่นกัน จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีสถานะความเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าเด็กและหญิงเพื่อนำมาแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ คือ 1. ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็กและหญิงไปต่างประเทศ 2. ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและหญิงไปค้าประเทศอื่นและ 3. ประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือแสวงหาประโยชน์หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ

การค้ามนุษย์ได้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความมั่นคงของประเทศเนื่องจากการเป็นการบังคับบริการทางเพศ การบังคับใช้แรงงานด้วยการทารุณ ไร้ความเมตตาหรือถูกเอารัดเอาเปรียบ การบังคับให้เร่ร่อนขอทาน รวมทั้งการลักพาตัวเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางผิดกฎหมาย โดยเฉพาะเด็กและหญิงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่สุดที่แสวงหาประโยชน์ ถูกกดขี่ขูดรีดแรงงานอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจำนวนผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ยังสามารถจัดเก็บให้เป็นระบบได้ เนื่องจากผู้เสียหายไม่ต้องการเปิดเผยตน เกรงกลัวอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม ไม่แจ้งความดำเนินคดี รวมทั้งไม่ขอรับความช่วยเหลือใด ๆ อีกทั้งยังเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นข้ามประเทศ ซึ่งยังไม่มีหลักฐานการเก็บบันทึกข้อมูลเนื่องจากการอพยพดังกล่าวผ่านทางช่องทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ปัจจุบันแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดนเกิดความเจริญก้าวหน้าในเส้นทาง

คมนาคม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนิยามหรือคำจำกัดความทางกฎหมาย อาทิหลายประเทศทั้งในยุโรปและอเมริกาได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการจ่ายค่าหัวหรือนายหน้าที่สูงเกินความเป็นจริง เป็นผลผูกพันให้ผู้นั้นมีภาระหนี้สิน และจ่ายอมถูกเอารัดเอาเปรียบแรงงาน เป็นการค้ำมนุษย์รูปแบบใหม่ (Modern Day Slaves) นอกจากนี้ยังเกิดธุรกิจผิดกฎหมายที่มีกระบวนการซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ จึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจ คือ ความยากจนทำให้เกิดการแสวงประโยชน์จากผู้ต้องการหางานทำเพื่อรายได้ที่ดีกว่า รวมทั้งปัจจัยทางสังคมที่มีเจตคติค่านิยมพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอารัดเอเปรียบต่อเด็กและหญิง และปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขาดโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ การเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ ช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ปริมาณความต้องการในการใช้บริการทางเพศ แรงงานเด็กและหญิงราคาถูกมีมากขึ้น ฯลฯ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงได้ให้ความห่วงใยและดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เพราะถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง

เส้นทางการค้ามนุษย์ พบว่า เป็นเส้นทางที่ทับซ้อนกับเส้นทางของการลักลอบเข้าออกเมือง และทำงานเป็นเครือข่าย มีการรับ-ส่งหญิงและเด็กเป็นทอด ๆ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นหญิงและเด็กต่างชาติ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนหรือจังหวัดใกล้เคียง โดยถูกชักจูงจากนายหน้าจัดหางานหรือคนรู้จักใกล้ชิด ส่งต่อให้ผู้รับจ้างนำพาข้ามแดน และส่งต่อให้นายหน้าเพื่อส่งผู้เสียหายไปยังที่ต่าง ๆ ต่อไป ในการเดินทางไปต่างประเทศ อาจใช้เส้นทางบินทางอากาศหรือทางรถยนต์ โดยใช้หนังสือเดินทางจริงของตนหรือหนังสือเดินทางของผู้อื่นที่มีการตรวจลงตราในลักษณะติดตามคู่สมรสหรือการท่องเที่ยวหรือใช้วิธีการผ่านหลายประเทศที่ไม่ต้องขอการตรวจลงตรา (VISA) และอนุญาตให้คนต่างด้าวบางประเภทอยู่ในประเทศนั้น ๆ ได้ในระยะเวลาอันสั้น ๆ จากนั้นจะพำนักในประเทศปลายทางเกินกำหนด อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ พบว่า มีเส้นทางการค้ามนุษย์ในหลายพื้นที่ อาทิ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน มุกดาหาร สระแก้ว กาญจนบุรี ระนอง สงขลา เป็นต้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553)

ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทางปลายทาง และทางผ่าน สำหรับการค้าผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก เพื่อการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณี ประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่ห่างไกล เช่น อุซเบกิสถานและพิจิ อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยด้วยเหตุผลต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาความยากจน แรงงานชาวพม่าซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในไทย เข้ามาหารายได้และหลบหนีการปราบปรามของทหารเหยื่อค้ามนุษย์ที่พบในไทยส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านที่ถูกบังคับหรือล่อลวงมาเพื่อบังคับใช้แรงงานหรือแสวงหา

ประโยชน์ในธุรกิจทางเพศ มีการประมาณการว่าจำนวนประชากรกลุ่มนี้น่าจะมีไม่ต่ำกว่าหลายหมื่นคน เขื่อค้ำมนุษย์ในไทยมักพบในอุตสาหกรรมประมง โรงงานแปรรูปอาหารทะเล โรงงานผลิตเสื้อผ้าวราคาถูก และงานรับใช้ตามบ้าน มีหลักฐานที่ชี้ว่าเหยื่อค้ำมนุษย์ ผู้ชาย ผู้หญิงและเด็กที่ถูกใช้แรงงานในอุตสาหกรรม เช่น การประมงเชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประมง และงานรับใช้ตามบ้านคิดเป็นส่วนใหญ่ของเหยื่อค้ำมนุษย์เพื่อใช้แรงงานในประเทศไทยของการถูกบังคับใช้แรงงาน รายงานขององค์การระหว่างประเทศเพื่อโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) ที่นำออกมาเผยแพร่เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ระบุว่าสภาพการบังคับใช้แรงงาน รวมถึงการเป็นแรงงานขูดหนึ่ พบอยู่ทั่วในกลุ่มแรงงานกัมพูชาและพม่า ซึ่งถูกบังคับหรือล่อลวงให้มาทำงานในอุตสาหกรรมประมงของไทยรายงานดังกล่าวระบุว่าชายชาวพม่า กัมพูชา และไทยถูกค้าแรงงานตามเรือประมงของไทยที่เล่นทั่วน่านน้ำเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้และที่อื่น ๆ และคนเหล่านั้นอาจต้องอยู่บนเรือกลางทะเลนานหลายปีโดยไม่ได้รับค่าแรง ถูกบังคับให้ทำงานวันละ 18-20 ชั่วโมงเป็นเวลาเจ็ดวันต่อสัปดาห์ ถูกข่มขู่ และถูกทุบตี ผลการสำรวจของ UNIAIP ก่อนหน้านี้ยังพบว่าในจำนวนคนต่างด้าวที่ถูกค้าแรงงานบนเรือประมงไทยที่ได้รับการสำรวจ 49 คน มี 29 คน (ร้อยละ 58) ที่เคยเห็นเพื่อนคนงานถูกฆ่า โดยได้กั้งเรือเมื่อได้กั้งเรือเห็นว่าอ่อนแอหรือป่วย จนไม่สามารถทำงานได้โดยทั่วไปแรงงานบนเรือประมงไม่ได้ทำสัญญาว่าจ้างเป็นลายลักษณ์อักษรกับนายจ้าง ผู้สังเกตการณ์กล่าวว่าโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว นักค้ำมนุษย์ (รวมทั้งนายหน้าหาแรงงาน) ซึ่งนำคนต่างด้าวเข้ามาในไทยมักทำงานคนเดียวหรือทำงานแบบกลุ่มที่ไม่ได้จัดตั้งเป็นทางการ ในขณะที่นักค้ำมนุษย์ที่หลอกคนไทยไปค้าในต่างประเทศจะทำงานเป็นกลุ่มที่จัดตั้งเป็นทางการมากกว่าผู้สังเกตการณ์ที่ได้รับข้อมูลในเรื่องนี้ยังรายงานตัวด้วยว่านายหน้าจัดหาแรงงานบางคนช่วยอำนวยความสะดวกหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ำมนุษย์ มีทั้งนายหน้าที่เป็นคนไทยและคนต่างชาติที่ทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย โดยร่วมมือกับนายจ้างและบางครั้งก็ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายด้วยแรงงานต่างด้าว ชนกลุ่มน้อย และบุคคลไร้สัญชาติในไทยมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์มากกว่าคนไทย โดยคนกลุ่มนี้ถูกนายจ้างยึดเอกสารเดินทาง บัตร จดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และใบอนุญาตทำงานไว้ โดยเฉพาะแรงงานที่ไม่ได้จดทะเบียนก็ยิ่งมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์มากขึ้น เนื่องจากฐานะทางการเงิน ระดับการศึกษา อุปสรรคด้านภาษาและการขาดความเข้าใจเรื่องสิทธิของตนเอง ภายใต้กฎหมายไทย ปัจจัยที่ทำให้ผู้และเด็กหญิงชาวเขาเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์มากที่สุดคือการไร้สัญชาติ เด็กจากประเทศเพื่อนบ้านบางคนถูกบังคับให้ขายดอกไม้ ขอตาน หรือทำงานรับใช้ตามบ้านในเขตตัวเมืองในช่วงปีที่จัดทำรายงาน พบหญิงชาวเวียดนามที่ถูกจำกัดบริเวณและถูกบังคับให้ทำหน้าที่อุ้มบุญเด็กในครรภ์หลังจากถูกหลอกพาเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ คนไทยที่ถูกหลอกไปค้าในต่างประเทศและได้รับการช่วยเหลือ

กลับประเทศในช่วงปีที่จัดทำรายงานส่วนใหญ่จะถูกนำไปค้าที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ฮ่องกง มาเลเซีย ศรีลังกา บาหลี และจีน และบางส่วนก็ถูกนำไปค้าที่ประเทศรัสเซีย แอฟริกาใต้ เยอรมัน เวียดนาม สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร และสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังมีคนไทยบางส่วนที่ถูกนำไปค้าใน ออสเตรเลีย แคนาดา เยอรมัน อินโดนีเซีย อิสราเอล ญี่ปุ่น ภูเวท ลิเบีย มาเลเซีย กาดาร์ ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ ไต้หวัน และติมอร์-เลสเต แรงงานชายไทยบางรายที่เดินทางไปทำงาน ที่ใช้ทักษะต่ำตามสัญญาชั่วคราวและทำงานในภาคเกษตรในต่างประเทศต้องเผชิญกับการถูกบังคับใช้แรงงานและมีสภาพเป็นแรงงานขูดรีดเหยื่อค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีโดยทั่วไปเป็นผู้หญิง และเด็กหญิง การท่องเที่ยวเพื่อซื้อบริการทางเพศยังคงเป็นปัญหาในประเทศไทย และความต้องการดังกล่าวน่าจะเป็นพลังผลักดันให้มีการค้ำมนุษย์เพื่อธุรกิจค้าประเวณี ไทยเป็นประเทศทางผ่าน สำหรับเหยื่อค้ำมนุษย์จากเกาหลีเหนือ จีน เวียดนาม ปากีสถานและพม่า ซึ่งจะถูกนำไปค้าในประเทศที่สาม เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ รัสเซีย ยุโรปตะวันตก เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา มีรายงานกลุ่มแบ่งแยกดินแดนเกณฑ์เด็กวัยรุ่นมาร่วมปฏิบัติการก่อการร้าย

รัฐบาลไทยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลกำลังดำเนินความพยายามที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รัฐบาลยังนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง และยังจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ รัฐบาลยังดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการนำกฎหมายเพื่ออนุญาตให้เหยื่อค้ำมนุษย์สามารถพำนักและทำงานชั่วคราวในไทยมาสู่การปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม คนเหล่านี้มักจะถูกกักกันตัวอยู่ในสถานพักพิงของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุมกับองค์กรด้านแรงงานและองค์กรประชาสังคม เพื่อประสานความพยายามในการปราบปรามปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งนำไปสู่การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554-2559) ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 นายกรัฐมนตรียอมรับต่อสาธารณชนว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น เพื่อแก้ปัญหการค้ามนุษย์ รัฐบาลไทยรายงานว่ามีการดำเนินคดีและการพิพากษาตัดสินคดีค้ามนุษย์เพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหการค้ามนุษย์ รัฐบาลไทยรายงานว่ามีการดำเนินคดีและการตัดสินคดีค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น แต่ภายในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยังไม่ได้รับข้อมูลเพียงพอที่จะตัดสินได้ว่าการดำเนินคดีและการพิพากษาลงโทษดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หรือไม่ แม้จะมีความพยายามสำคัญที่กล่าวข้างต้นนี้ แต่รัฐบาลไม่ได้แสดงหลักฐานอย่างเพียงพอว่าได้ดำเนินความพยายามเพิ่มเติมในการแก้ปัญหการค้ามนุษย์ในช่วงปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในเรื่องการดำเนินคดีพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีและบังคับใช้แรงงาน การปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สมรู้ร่วมคิดกับนักค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงถูก

จัดอันดับอยู่ในกลุ่มที่ 2 บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) เป็นปีที่สอง เมื่อพิจารณาขอบเขตและความร้ายแรงของการค้ามนุษย์ในไทยแล้ว การพิพากษาลงโทษคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีและการบังคับใช้แรงงาน ตลอดจนการคัดแยกเหยื่อค้ามนุษย์ในประชากรกลุ่มเสี่ยงถือว่ายังมีจำนวนน้อย มีรายงานว่าเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีส่วนร่วมโดยตรงหรืออำนวยการความสะดวกแก่การค้ามนุษย์ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในไทย เจ้าหน้าที่รายงานว่ามีการสอบสวนคดีสองคดีซึ่งเจ้าหน้าที่สืบค้น ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ในจำนวนนี้มีนายตำรวจสนายพันรวมอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการพิพากษาตัดสินหรือลงโทษข้าราชการเหล่านี้ในช่วงปีที่จัดทำรายงาน รัฐบาลไม่ได้ดำเนินการใด ๆ กับรายงานหลายฉบับที่ระบุว่ามีการทุจริตในวงกว้าง โดยการกรรโชกเงินและการค้าชาวพม่าที่ถูกส่งตัวกลับประเทศจากไทย องค์กรพัฒนาเอกชนรายงานว่าการปราบปรามการค้ามนุษย์ของรัฐบาลมีอุปสรรคหลายด้าน อาทิ การทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับท้องถิ่น การมีอคติต่อแรงงานต่างด้าว การขาดระบบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในการติดตามผลการทำงานของรัฐบาล การขาดความรู้ความเข้าใจของข้าราชการท้องถิ่นเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ การที่ศาลไม่ได้พิจารณาคดีบังคับใช้แรงงาน โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และระบบที่มีอยู่ไม่เอื้ออำนวยให้เหยื่อค้ามนุษย์แสดงตัวว่าตนคือเหยื่อค้ามนุษย์รัฐบาลยังดำเนินการความพยายามต่อไปเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน แต่ยังไม่ได้แก้ไขโครงสร้างที่เปิดช่องให้มีการค้ามนุษย์อันเกิดจากนโยบายการบริหารแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลอย่างเพียงพอ รัฐบาลควรดำเนินการพยายามให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการค้ามนุษย์ในไทยมีขอบข่ายและขนาดใหญ่

จากปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงแนวทางและมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่ามีแนวทางอะไรบ้างที่สามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554-2559)

3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของมาตรการการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทยตามหลักสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย ตามหลักสิทธิมนุษยชนแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

สมมติฐานของการศึกษา

1. มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทยยังไม่ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับคนไทย

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อจะนำมาใช้ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย เป็นการศึกษาโดยวิธีวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ได้แก่ประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย รวมทั้งหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารวิชาการ รายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ เว็บไซต์ของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางและมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย ตามหลักสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
3. นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีคนต่างด้าวให้มีสิทธิเท่าเทียมกับคนไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการค้าประเวณีของคนต่างด้าว

การค้าประเวณีเป็นปัญหาที่มีมานานในสังคม ซึ่งยากต่อการป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไป แม้รัฐจะได้แสวงหามาตรการต่าง ๆ ขึ้นมาใช้บังคับ เพื่อปราบปรามความผิดฐานค้าประเวณี แต่ผู้กระทำความผิดก็พยายามหาช่องทางเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดตลอดมา สาเหตุของการค้าประเวณีมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนมากเกิดจากสังคมที่ด้อยสติปัญญาและการศึกษา ประกอบกับรัฐบาลไทยได้อนุญาตให้ทหารอเมริกันเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย เพื่อทำสงครามกับเวียดนามเหนือในปี พ.ศ. 2505 ทำให้เกิดการพัฒนารูทธุรกิจการค้าประเวณี เพื่อให้บริการแก่ทหารอเมริกันเหล่านั้น ก่อให้เกิดอาชีพ “ค้าประเวณี” หรือ “เมียเช่า” ของหญิงไทยในชนบท และเมื่อฐานทัพอเมริกันถอนออกไปจากประเทศไทย ธุรกิจหรืออาชีพนี้ก็ยังคงมีอยู่ต่อไป เพื่อเป็นการกระตุ้นสนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยวในปี 2509 โดยรัฐได้ตราพระราชบัญญัติสถานบริการเหล่านั้น จำนวนไม่น้อยมีการขายบริการทางเพศแอบแฝงอยู่ ที่กลายเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของ “ส่วย” และ “ภาษีเถื่อน”

แนวคิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี

ความหมายของ “การค้าประเวณี”

การค้าประเวณี มีการให้ความหมายไว้หลากหลาย อาทิเช่น การยอมรับการกระทำของเรา หรือการยอมรับการกระทำอื่นใดหรือการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำส่อนเพื่อสินจ้าง หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำหรือผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ หรือการกระทำเพื่อสำเร็จความใคร่ให้กับฝ่ายตรงข้าม โดยมีสินจ้างรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนการกระทำนั้น ดังนั้นการค้าประเวณีจึงมีลักษณะ 3 ประการ คือ ประการแรก มีลักษณะเพื่อสินจ้าง (Consideration) จากการขายบริการทางเพศ

ประการที่สอง มีลักษณะลำส่อน (Promiscuity)

ประการที่สาม ไม่มีความผูกพันทางอารมณ์ (Emotional Indifference)

สำหรับการค้าประเวณีในความหมายของผู้เขียนนั้น เห็นว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดที่เกิดจากข้อห้ามของสังคม เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น การค้าประเวณีควรมีความหมายรวมถึงการเสนอ การติดต่อแนะนำ หรือชักชวนอันมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความใคร่ทางกามารมณ์ให้กับผู้อื่น เพื่อให้ได้รับสินจ้างรางวัลหรือ

ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดเป็นสิ่งตอบแทน ซึ่งการสนองความใคร่นั้น ในที่นี้หมายความว่าถึงเพียงให้เกิดความพึงพอใจของฝ่ายตรงข้ามในทางเพศ โดยไม่ต้องถึงกับร่วมประเวณี เพียงแต่การกอดจูบลูบคลำ การจับต้องอวัยวะเพศอย่างใดอย่างหนึ่งของชายหรือหญิง หรือการใช้ถ้อยคำบางประการ ก็เป็นการสำเร็จความใคร่แล้ว

งามพิศ สัตย์สงวน (2544) ได้ให้ความหมายของการค้าประเวณี คือ การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการล่าสอนหรือสินค้าจ้างนั้นไม่ ผู้ยอมรับการกระทำหรือผู้กระทำจะเป็นบุคคลเดียวกันหรือคนละเพศ

ชูชาติ ศิวกาญจน์ (2539) ได้ให้ความหมายของการค้าประเวณี หมายถึง บุคคลไม่ว่าชายหรือหญิง ที่กระทำเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น จะกันไปในทางร่วมประเวณีอย่างปกติ หรือการประนุญปฏิบัติแบบอื่นใด อันเป็นการล่าสอนเพื่อสินจ้างรางวัล ซึ่งอาจจะเป็นเงินทอง หรือสิ่งของอย่างอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำนั้นจะได้กระทำต่อเพศเดียวกันหรือต่างเพศ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นครั้งคราวหรืออาชีพ

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2544) ได้ให้ความหมายของการค้าประเวณีว่าหมายถึง สถานที่ใดที่จัดไว้เพื่อให้บุคคลอื่นทำการค้าประเวณี โดยจัดให้มีผู้กระทำผิดการค้าประเวณีไว้เพื่อการนี้ด้วย

ประวัติการค้าประเวณี

การค้าประเวณีได้มีมาเป็นเวลานานแล้ว โดยอาจพิจารณาจากการค้าประเวณีในแต่ละยุคสมัย ได้ดังนี้

สมัยพุทธกาล ในสมัยพระพุทธเจ้านั้น ปรากฏว่าหญิงที่ทำการค้าประเวณีในสมัยนั้นได้รับการยกย่องและมีเกียรติอยู่ในวงสังคมชั้นสูง สังคมในสมัยนั้นได้ให้การรับรองว่า การค้าประเวณีเป็นอาชีพสุจริต โดยหญิงที่ทำการค้าประเวณีจะมีการแบ่งออกเป็น 3 วรรณะด้วยกัน คือ

1. นางอัมพปาลี หรือเรียกหญิงประเภทนี้อีกอย่างหนึ่งว่า คณิกา รับแขกได้เฉพาะชายชั้นสามัญธรรมดาทั่วไป

2. นางสาละวดี หญิงประเภทนี้จะต้อนรับแขกเฉพาะพวกเศรษฐีและเชื้อกษัตริย์ต่างนคร

3. นางสิริมา เป็นหญิงที่ทำการค้าประเวณีชั้นสูงสุด ซึ่งมีไว้ต้อนรับมหาเศรษฐีและราชาผู้ครองแคว้น

หญิงที่ทำการค้าประเวณีข้างต้น จะต้อนรับแขกตลอดคืนและจะรับแขกได้เพียงคืนละหนึ่งคนเท่านั้น ในวันรุ่งขึ้นก็เปลี่ยนแขกคนใหม่ต่อไป สำหรับค่าตัวก็มีราคาสูงตามลำดับชั้น

สมัยกรีกและโรมัน ช่วงแรกการค้าประเวณีมีไม่มากนัก เพราะในยุคนั้นชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน ครั้นต่อมาสังคมเจริญขึ้น การค้าประเวณีจึงได้แพร่หลายขึ้นในแบบต่าง ๆ กัน

โดยอาจสรุปได้ว่าการค้าประเวณีในยุคโบราณนั้น มีวัตถุประสงค์เพียง 2 ประการ คือ

1. เพื่อการศาสนกิจและ
2. เพื่อหารายได้

ในกรุงบาบิโลน บนเกาะไซปรัส ในระหว่างพวกโพนีเซียนส์และประเทศในซีกเอเชียตะวันตกหลายประเทศ ปรากฏหลักฐานยืนยันว่าสตรีเป็นจำนวนมากที่เป็นหญิงทำการค้าประเวณีเพื่อปฏิบัติศาสนกิจในเทวสถาน เฮโรโดตัส นักประวัติศาสตร์ชาวกรีกซึ่งมีชีวิตอยู่ในราว 454 ปีก่อนคริสตกาลหรือประมาณ 2445 ปีผ่านมาแล้ว ได้บันทึกไว้ว่าประเพณีของชาวบาบิโลน (Babylonian) ไม่ว่าไพร่หรือผู้ดี ต้องผ่านพิธีบูชาเจ้าแม่มิลิด้า (Mylita) โดยการไปนั่งอยู่ในมหาวิหารอิซตาร์ (Temple of Ishtar) เพื่อสมสู่กับชายต่างถิ่น วิธีการเลือกคู่กระทำโดยฝ่ายชายจะขว้างเหรียญเงินให้ไปตกในมือของหญิง หญิงคนใดรับเหรียญนั้นไว้ได้ก็ต้องลูกตามชายนั้นไปและพลีพรหมจรรย์ให้แก่เขา เพื่อบูชาเจ้าแม่มิลิด้า เงินที่ชายโยนให้นั้นหญิงจะต้องมอบให้เป็นเงินบำรุงการกุศลต่อไป ส่วนหญิงที่ยังไม่มีชายใดโยนเหรียญเงินให้ก็นั่งคอยต่อไปอีก บางครั้งต้องรอคอยโอกาสนี้นับเป็นเวลานานปีก็มี ครั้นปฏิบัติภารกิจนี้เสร็จสิ้นแล้วจึงจะเป็นอิสระกลับบ้านของตนได้ ทั้งนี้ถือว่าเป็นหน้าที่ผู้ใดจะเอาเงินทองการแลกเปลี่ยนไม่ได้ ประเพณีเช่นนี้นิยมกันในอีกหลายแห่ง เช่น แถบแอฟริกา เอเชียตะวันตก และหมู่เกาะตะวันออกของเมดิเตอร์เรเนียน เป็นต้น

ในประเทศแอลจีเรีย หญิงชาวเมืองอูลไนท์ มักออกเดินทางไปยังนครใหญ่ ๆ เช่น นครบิสตรา เพื่อแสดงการเดินร่า และในขณะที่เดินร่าก็ดำเนินอาชีพการค้าประเวณีไปด้วย ครั้งรวบรวมเงินได้มากเพียงพอแล้ว ก็จะเดินทางกลับและแต่งงาน ยังมีเงินทองกลับบ้านได้มากเท่าใด ก็เป็นที่ปรารถนาของชายในถิ่นของตนมากขึ้นเพียงนั้น ครั้งแรกสงสัยกันว่าประเพณีนั้นสืบเนื่องมาจากศาสนาเป็นส่วนใหญ่ แต่ระยะเวลาต่อมาข้อเท็จจริงได้พิสูจน์ให้เห็นว่าสาเหตุสำคัญขึ้นอยู่กับความต้องการเงินมากกว่า

ในประเทศกรีก สำนักการค้าประเวณีได้จัดตั้งขึ้นที่กรุงเอเธนส์ โดยโซลอน ซึ่งเป็นนักกฎหมายและนักปฏิรูปทางการปกครองที่มีชื่อเสียงของกรีก สำนักการค้าประเวณีที่ได้จัดตั้งขึ้นนี้ได้จำกัดให้มี 4 แห่ง และเชื่อถือได้ว่าเป็นสำนักการค้าประเวณีแห่งแรกที่ตั้งขึ้น โดยถูกต้องตามกฎหมาย ความประสงค์ในการจัดตั้งสำนักการค้าประเวณีนั้นก็เพื่อจะลดจำนวนการลักลอบมีประเวณีและการชู้สายให้น้อยลง ซึ่งโซลอนเองก็ตั้งตนเป็นเจ้าสำนักควบคุมดำเนินการเอง โดยให้บรรดาหญิงที่ทำการค้าประเวณีหากินกันอย่างมีระเบียบ ส่วนกำไรที่ได้จากกิจการค้าประเวณีโซลอนได้มอบให้บำรุงการศาสนาทั้งหมด

สมัยกลาง (Middle Ages) นับตั้งแต่คริสต์ศักราชที่ 1000 ถึง 1400 หลักธรรมของคริสต์ศาสนาแผ่กว้างออกไปทั่วภาคพื้นยุโรปและเอเชีย (Asia Minor) ซึ่งทำให้เกิดระบบการมี

ผู้เดียวเมื่อยเดียวขึ้น ความคิดเห็นของสังคมในประเทศเหล่านั้นเห็นว่าการค้าประเวณีมีเรื่องน่ารังเกียจ ความรู้สึกในกามารมณ์ถือว่าเป็นภูตผีสิงอยู่ประจำทุกคน และทุกคนก็พยายามที่จะจัดความรู้สึกนั้นให้สิ้นไป เหล่าคริสต์ศาสนิกชนย้าให้บรรดาสตรีที่สมรสแล้วประพฤติตนแต่ในแง่ดีงาม

สมัยปฏิวัติทางอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) คือ อยู่ในระยะคริสต์ศตวรรษที่ 18-20 สมัยนี้เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงมนุษย์เปลี่ยนจากวิถีชีวิตแห่งความสงบมาเป็นวิถีชีวิตแห่งความวุ่นวายและเร่งรีบ สิ่งต่าง ๆ ถูกเปลี่ยนจากใช้มือมาเป็นเครื่องจักรทุกอย่างขึ้นอยู่กับงานและเงิน ประชาชนที่อยู่ภายนอกตัวเมืองทุกคนหลังไหลเข้ามาสู่เมืองต่าง ๆ เพื่อหางานทำ จึงทำให้เกิดความแออัดและแค้นเคือง โดยต้องทำงานอย่างเดี๋ยวจ้ำจุก ทำให้อารมณ์ของคนเหล่านั้นเคร่งเครียด และหาทางที่จะผ่อนคลายอารมณ์ โดยการคบหากับหญิงที่ทำการค้าประเวณี ทำให้จำนวนหญิงที่ทำการค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีหญิงที่มีอาชีพเป็นหลักฐานอยู่แล้ว แต่ทำการค้าประเวณีเป็นครั้งคราวเพื่อหารายได้เสริมในประเทศอังกฤษได้จัดตั้งกองตำรวจพิเศษขึ้น ควบคุมการการค้าประเวณีไว้ มิให้ขยายตัวกว้างขวางจนเกินไปและในขณะเดียวกันขบวนการทางศาสนา เช่น ขบวนการ Evangelical Movement และ Salvation Army ก็พยายามช่วยเหลือผู้ยากจนทั่วไปให้มีชีวิตดำรงอยู่ได้และพยายามช่วยเหลือพวกหญิงที่ค้าประเวณีเป็นพิเศษ และในคริสต์ศตวรรษที่ 1869 โยเซฟิน อี บัทเลอร์ ได้จัดตั้งสหพันธ์นานาชาติแห่งการยกเลิกระบบการจดทะเบียนการค้าประเวณี (The International Abolitionist Federation) และพยายามให้รัฐยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมหญิงที่ทำการค้าประเวณี โดยเห็นว่ากฎหมายควรมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับหญิงที่ทำการค้าประเวณีเท่าที่จำเป็น และในเฉพาะกรณีที่ให้อำนาจตำรวจออกกฎหมายบังคับเกี่ยวกับหญิงที่ทำการค้าประเวณี ให้อยู่ในระเบียบพอสมควรเท่านั้น จนทำให้รัฐต้องยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับหญิงที่ทำการค้าประเวณีใหม่

ในประเทศไทย การค้าประเวณีได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอื่น อาทิ ประเทศอินเดียและประเทศจีน ประเทศอินเดียได้แผ่อารยธรรมมายังประเทศไทยตั้งแต่โบราณ ซึ่งประเทศอินเดียมีผู้ค้าประเวณีตั้งแต่สมัยโบราณที่เรียกว่า หญิงงามเมือง มีไว้สำหรับต้อนรับแขกเมือง ส่วนประเทศจีนมีผู้ค้าประเวณีตั้งแต่สมัยโบราณ เช่นกัน และการที่ประเทศไทยได้ติดต่อกับประเทศจีนมาตั้งแต่ครั้งประวัติศาสตร์ จึงได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน นอกจากนี้แล้วการติดต่อกับชาติต่าง ๆ ในยุโรป ตั้งแต่สมัยอยุธยาที่เป็นเหตุผลอีกทางหนึ่งที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลในเรื่องการค้าประเวณี (สวัสดี สารบัพันธ์, 2508)

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการการค้าประเวณี คือ ระบบทาส โดยประเทศไทยเคยมีการใช้ระบบทาสมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และจากระบบทาสนี้เองจึงสันนิษฐานได้ว่า

เจ้าเงินอาจจะใช้ทาสที่เป็นหญิงไว้สำหรับบำเรอผู้เป็นเจ้าเงินและแขกอื่น ตลอดจนพวกห้องของตน และต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นการที่เจ้าเงินได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการค้าประเวณี โดยทาสหญิงมิได้รับผลตอบแทน จึงเป็นลักษณะการค้าประเวณีที่แท้จริง และต่อมาจึงเกิดมีนายตรงมาไถ่ตัวทาสหญิงและตั้งเป็นโรงค้าประเวณีขึ้น ซึ่งกฎหมายพระไอยการลักษณะผ้าเบี่ยงมาตรา 46 ได้กำหนดโทษแก่เจ้าเงินหรือพี่น้องลูกหลานเจ้าเงินในเรื่องข่มขืนหญิงทาสถึงชำเรา โดยบัญญัติไว้ว่า “เจ้าเงินก็ดี พี่น้องลูกหลานเจ้าเงินก็ดี ข่มขืนหญิงทาสถึงชำเรา หญิงร้องแรกมีสักขีพยานไซ้ร่ ท่านให้แบ่งชำตัวหญิงเสียกึ่งหนึ่ง ให้นับส่งให้แก่เจ้าเงิน ถ้าจับมือถือนม กอดจูบ ข่มขืนไม่ถึงชำเรา พิจารณาเป็นสัง ให้แบ่งชำตัวเป็น 4 ส่วน ลดส่วน 1 ให้แก่เจ้าเงิน 3 ส่วน ถ้ามันยอมด้วยไซ้ร่ อย่าให้แบ่งทุนเขานั้นเสียเลย ถ้ามันมิสมัครอยู่ด้วยและมันจะหย่าไซ้ร่ มันยังหาเกิดบุตรด้วยเจ้าเงินแล พี่น้องลูกหลานแห่งเจ้าเงินไม่ จึงให้มันส่งชำตัวจงถ้วน”

แต่คงว่าเจ้าเงินไม่อาจจะข่มขืนหรือล่วงเกินทาสในทางประเวณีได้ แต่เมื่อคำนึงถึงเรื่องทาสแล้วก็จะเห็นได้ว่า ทาสบางคนไม่อาจขัดขืนเจ้าเงินได้ ด้วยความเกรงกลัวเจ้าเงินซึ่งมีอิทธิพลและอำนาจ จำต้องจำใจบำเรอชายตามที่เจ้าเงินสั่ง

จึงพอจะกล่าวได้ว่า การค้าประเวณีอยู่ในประเทศไทยมานานแล้ว แต่ไม่เป็นที่แพร่หลายโดยทั่วไปนัก ทั้งนี้อาจจะด้วยเหตุผลที่ว่า

เรื่องการค้าประเวณี ไม่ค่อยมีปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากนัก ทั้งไม่ได้ก่อความเดือดร้อนแก่สังคมเหมือนปัจจุบัน กฎหมายจึงมิได้วางบทบัญญัติควบคุมเพียงแต่ถือเป็นที่รังเกียจแก่สังคมเท่านั้น

ในสมัยโบราณประเทศไทย ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน จะเห็นได้จากพระไอยการลักษณะผ้าเบี่ยง กล่าวถึงลักษณะเมียไว้ 3 ประการ คือ เมียกลางเมือง เมียกลางนอก และเมียกลางทาส ฉะนั้น ชายจึงมีโอกาแสวงหาความสุขทางเพศได้กับหญิงหลายคน ความต้องการของชายที่จะเกี่ยวข้องกับหญิงค้าประเวณี อาจจะเป็นที่ต้องการเฉพาะบุคคลที่ไม่สามารถจะมีภรรยาได้หลายคน ซึ่งส่วนมากเป็นคนยากจน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ระบบผ้าเบี่ยงเมียเดียวเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ชายเข้ายุ่งเกี่ยวกับหญิงค้าประเวณีมาก ฉะนั้น ในสมัยก่อนเมื่อเรายอมให้ชายมีภรรยาได้หลายคน การค้าประเวณีจึงไม่แพร่หลาย

1. เหตุผลอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ระบบกฎหมายและศีลธรรม ในสมัยโบราณได้เข้มงวดมาก ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในยุคนี้มีประกาศและกฎหมายออกมาควบคุมศีลธรรมและความประพฤติของประชาชนทั่วไป เป็นต้นว่า ประกาศห้ามคฤหัสถ์ไม่ให้คบกับภิกษุสามเณรที่ประพฤติอนาจารเที่ยวคูการ่เล่นต่าง ๆ และอยู่ในโรงเรียนของผู้อื่นเกินเวลาสองยามไปแล้ว การห้ามไม่ให้ภิกษุสามเณรคบกับหญิงและพุดจาบนกฤฎิ และห้ามหญิงตั้งแต่มารดา พี่น้อง ฉวติและผู้อื่น อย่างข้บน

กฎ การห้ามใช้โหวทที่ว่า “ชอบเนื้อเจริญใจ และคิดเนื้อต้องใจ” ในการกราบทูลพระมหากษัตริย์ โดยถือว่าเป็นคำหยาบ เป็นต้น ทำให้เห็นถึงความเข้มงวดของกฎหมายและศีลธรรมที่มีอิทธิพลอยู่เหนือความประพฤติของบุคคล ผู้ซึ่งกระทำความผิดจะต้องได้รับโทษอย่างรุนแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เจียน ประจาน บางครั้งถึงประหารชีวิต ฉะนั้นการทำความผิดในทางเพศจึงไม่ค่อยปรากฏ การประกอบอาชีพค้าประเวณี ถือว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับศีลธรรม น่าจะถือได้ว่าเป็นอีกเหตุหนึ่งที่ทำให้การค้าประเวณีไม่แพร่หลาย

การแพร่หลายของการค้าประเวณี สันนิษฐานว่าเริ่มแพร่หลายในสมัยกรุงเทพมหานคร เมื่อมีการติดต่อกับชาวต่างชาติและมีการอพยพของชาวต่างชาติเข้ามาอยู่ในประเทศไทย พวกนี้อาจจะมีความต้องการเกี่ยวกับทางเพศ จึงทำให้การค้าประเวณีมีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนการอพยพเข้ามาของชาวต่างชาตินั้นในพวกที่เป็นหญิง อาจจะมาอย่างยากจนและไม่สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่น จึงหันมาประกอบอาชีพค้าประเวณีจนถึงกับมีการตั้ง โครงโสเภณีขึ้น ปรากฏว่าหญิงค้าประเวณีหรือโสเภณีในสมัยก่อนเป็นชาวต่างชาติ ได้แก่ หญิงจีน หรือหญิงญวน ะยะนี้มีหญิงโสเภณีมีฐานะทางสังคมต่ำและได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากบุคคลทั่วไป ฉะนั้นจึงไม่ได้รับความสนใจและเกี่ยวข้องจากชาวบ้านทั่วไป ที่ใช้บริการการค้าประเวณีจึงได้พวกคนต่างชาติและคนชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาเมื่อหัวหน้ารวบรวมหญิงขายบริการเป็น โรงค้าประเวณีหาเงินขึ้นหลายแห่ง โดยมีพวกนายโรงช่วยไล่ทาสหญิงมาค้าประเวณี และเมื่อมีประกาศเลิกทาสแล้วทาสหญิงบางคนก็สมัครใจ เพื่อขายบริการทางเพศ อันเป็นผลมาจากทาสที่เป็นอิสระไม่สามารถปรับตัวและหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง ทำให้มีการตั้ง โรงค้าประเวณีขึ้นในท้องที่ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังปรากฏว่าการที่หญิงโสเภณีบางคนป่วยเป็น โรคและมีได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ เป็นเหตุให้เกิดโรคระบาดเป็นอันตรายแก่ชีวิตมนุษย์ และผลจากเหตุร้ายเหล่านี้ (สวัสด์ ตำรับพันซ์, 2508)

จึงเป็นเหตุให้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127^{*} ขึ้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม รัตน โกสินทร์ศก 126 (พ.ศ. 2451) ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อป้องกัน แก่ไขและบรรเทาผลร้ายตามพระราชปรารภความว่า “ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่าทุกวันนี้หญิงบางจำพวกประพฤติตนอย่างที่เราเรียกว่า หญิงนครโสเภณี มีหัวหน้ารวบรวมกันตั้ง โรงหาเงินขึ้นหลายตำบล แต่ก่อนมาตั้ง โรงหญิงนครโสเภณี นายโรงช่วยไล่หญิงมาเป็นทาส รับตัวจากเจ้าภาษีแล้วตั้งเป็น โรงนครโสเภณีขึ้น ครั้งต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการเลิกทาสเสียแล้วหญิงบางจำพวกที่สมัครเข้าเป็นหญิงนครโสเภณีก็รับตัวจากเจ้าภาษีแล้วมีหัวหน้ารวบรวมกันตั้ง โรงขึ้นในท้องที่อันควรบ้าง มีอันควรบ้าง ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้น โดยใช้ครั้งแรกให้

*

“พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127.” ราชกิจจานุเบกษารัตน โกสินทร์ ศก 126.

กรุงเทพมหานครและบริเวณหัวเมืองใหญ่ ๆ และมีการบังคับใช้ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2456 พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้ทำให้การค้าประเวณีนั้นผิดกฎหมาย และมุ่งประสงค์ในการควบคุมความสงบเรียบร้อยและสุขอนามัยจากผลของการค้าประเวณีเท่านั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกอบด้วยบทบัญญัติรวม 30 มาตรา ควบคุมการค้าประเวณีโดยบังคับให้มีการจดทะเบียน (Regulationist System) ออกใบอนุญาตและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่อนายโรงค้าประเวณีและตัวหญิงโสเภณี และมีบทบัญญัติลงโทษผู้ฝ่าฝืน โดยมีข้อห้ามมิให้ชายเป็นนายโรงค้าประเวณี รวมทั้งต้องจัดให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด การตรากฎหมายฉบับนี้ช่วยให้รัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องการค้าประเวณีในเล่ม 1 ตอนที่ 1 (12 มกราคม ร.ศ. 127) ข 1365-1372. ขณะนั้นลงได้ตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์ของบ้านเมืองในขณะนั้น โดยสามารถควบคุมให้การค้าประเวณีอยู่ในระเบียบเรียบร้อย พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127 ได้ใช้บังคับเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2503 ได้มีการตราพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ขึ้นใช้แทน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนเพื่อการค้าประเวณี ทั้งได้กำหนดบทลงโทษต่อผู้ค้าประเวณีที่มีการกระทำอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปติดต่อชักชวน โดยเปิดเผยและนำอภัยตามถนนและที่สาธารณะสถาน ทั้งได้บัญญัติในการแก้ไขให้ผู้ค้าประเวณีเลิกประกอบอาชีพอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ได้ใช้บังคับเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2539 ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการค้าประเวณีฉบับใหม่ขึ้น คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 อันมีผลยกเลิกพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมและใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน

รูปแบบและสาเหตุของการค้าประเวณี

การค้าประเวณีนั้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีอยู่หลายรูปแบบตามสภาพการณ์ของสังคม แต่อย่างไรก็ตามสามารถแบ่งรูปแบบการค้าประเวณีออกได้ดังนี้

1. การค้าประเวณีโดยตรง เป็นการเสนอขายบริการทางเพศต่อผู้ซื้อโดยตรง อาทิสถานการค้า เป็นบ้านหรือห้องแถวมีผู้คุมที่เรียกว่า แมงดา หรือแม่เล้าคอยควบคุมหรือเป็นการเสนอขายบริการทางเพศต่อผู้คนตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น ป้ายรถเมล์ หรือสวนสาธารณะ เป็นต้น
2. การค้าประเวณีแอบแฝง เป็นการค้าประเวณีที่ผู้ค้าประเวณีอาศัยการประกอบอาชีพอื่นบังหน้าแล้วมีการเสนอขายบริการทางเพศ เช่น สถานบริการอาบ อบ นวด ซึ่งตามกฎหมายห้ามมีการค้าประเวณี แต่มักมีการฝ่าฝืนค้าประเวณีอยู่เสมอ โรงแรม ซึ่งบางแห่งจัดเตรียมเพื่อการค้าประเวณี โดยเฉพาะมีหญิงที่ค้าประเวณีอยู่ด้วย นางทางโทรศัพท์หรือเพื่อนเที่ยว เป็นธุรกิจบริการทางเพศที่เสนอให้แก่ลูกค้าในลักษณะจัดส่งผู้ค้าประเวณีให้ลูกค้ารู้จักหรือติดต่อผ่านกันอีก

ทอดหนึ่ง หรือลงรูปภาพประกอบเรื่องในนิตยสารบางประเภท โดยมีที่อยู่หรือเบอร์โทรศัพท์ให้ติดต่อเพื่อนำเสนอการค้าประเวณี ร้านเสริมสวยหรือร้านตัดผมบางแห่ง ซึ่งมีการเสนอขายบริการทางเพศแอบแฝงอยู่ด้วย สาเหตุของการค้าประเวณีมีหลายประการ ดังนี้

1. สถานะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ในช่วงที่ผ่านมามุ่งเน้นพัฒนาการผลิต เพื่อการส่งออกให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมส่งเสริมให้คุณค่าแก่วัตถุเงินตราและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมคนในสังคมให้เกิดค่านิยมในการบริโภคอย่างไรชอบเขต ไร้ความสำรวมในการกิน อยู่ หลับนอน เกิดการค้าที่เรียกว่า “ธุรกิจบริการทางเพศ” อย่างเป็นล่ำเป็นสัน แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศจะเติบโตมาก แต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมิได้กระจายแก่ประชาชนทั่วไปอย่างเสมอภาค กลุ่มคนส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะในภาคชนบทได้รับประโยชน์น้อย เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนผลักดันให้ประชาชนในชนบทอพยพเข้าสู่เมืองมากขึ้น เกิดผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว ทำให้ความอบอุ่นน้อยลง ต่างคนต่างแข่งขันกันหาราย สตรีในชนบทบางส่วนต้องออกมาประกอบการค้าประเวณีทั้งสมัครใจและถูกบังคับมากขึ้น เพราะรายได้ค่อนข้างสูง ในด้านผู้ซื้อบริการทางเพศก็เพิ่มมากขึ้นเพราะกลุ่มชายบางกลุ่มมีอำนาจซื้อมากขึ้น อีกทั้งสามารถหาซื้อบริการทางเพศได้สะดวก ปัจจัยเหล่านี้เอื้ออำนวยให้ธุรกิจบริการทางเพศดำรงอยู่และขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

2. ปัญหาทางสังคม ความไม่เป็นระเบียบของสังคม ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมจากแหล่งสถานเรีงรมณ์ แหล่งสถานบันเทิงหรือแหล่งที่มีการค้าประเวณีที่กระจายกันอยู่ และมีจำนวนมาก ทำให้เกิดความเคยชิน โดยเห็นว่าพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องธรรมดาจึงอาจจูงใจได้ง่าย ทั้งค่านิยมที่เห็นผู้หญิงเป็นเครื่องเล่น เป็นสินค้าจากผู้ชายที่เที่ยวแล้วชอบใช้บริการทางเพศเพื่อระบายอารมณ์ทางเพศ ทำให้มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลคิดหาทางความร่ำรวยจากการเปิดสถานบริการทางเพศขึ้นในอย่างแพร่หลาย แต่ละกลุ่มจึงพยายามแสวงหาผู้ค้าประเวณีมาไว้บริการให้มากที่สุด ในรูปสินค้าใหม่เสมอจึงเกิดการล่อลวงเพื่อการค้าประเวณีขึ้น ซึ่งวิธีการล่อลวงนั้นพอจำแนกได้ ดังนี้

* “ลุยร้านตัดผมกาม,” ข่าวสด, 16 พฤษภาคม 2545, หน้า 1 และ 12, “สำโรงก็มีกัลบกกามบริการคาเก้าอี้ตัดผม,” ข่าวสด, 18 พฤษภาคม 2545, หน้า 1 และหน้า 11.

2.1 การล่อลวงขณะมีปัญหา เช่น ถูกไล่ออกจากบ้าน สามียอดทิ้ง ไม่มีเงินใช้ ผิดหวังจากความรัก เป็นต้น โดยหลอกลวงว่าจะให้ความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยหรือการงาน แล้วหาโอกาสชักนำหรือบังคับเข้าสู่อาชีพธุรกิจการค้าประเวณี

2.2 การชวนมาทำงาน โดยอ้างว่ารู้จักกับผู้ใหญ่หรือนายจ้าง สามารถฝากเข้าทำงานได้ รายได้ดี แล้วพาไปขายยังแหล่งบริการทางเพศ

2.3 ชักชวนให้มาดูความงดงามของกรุงเทพมหานคร วิธีนี้จะใช้กับหญิงสาวในชนบทที่ไม่เคยมากรุงเทพฯ

2.4 การขอเป็นผู้อุปการะเด็ก โดยพวกนี้ใช้งานบุญกุศลบังหน้าเป็นเจ้าภาพไปทอดกฐิน ฟ้าป่าในชนบท แล้วแอบมองเด็กหน้าตาดีเอาไว้ ภายหลังจึงไปติดต่อทางบ้านว่าจะขอไปอุปการะเลี้ยงดูส่งเสียให้ได้ศึกษาเล่าเรียน หรือเรียนวิชาชีพ เช่น คัดเย็บเสื้อผ้า หรือเสริมสวย เป็นต้น

2.5 การหลอกแต่งงานด้วย โดยพวกค้าหญิงจะจัดผู้ชายหน้าตาดีออกไปจีบสาวมาเป็นแฟน แล้วขอแต่งงานและพามากรุงเทพฯ แล้วบังคับขายบริการทางเพศ

2.6 การร่วมมือกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจัดประกวดนางงาม ซึ่งจะได้รับความร่วมมืออย่างดี โดยเฉพาะทางภาคเหนือ มีการประกวดตั้งแต่ระดับเทปี่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด นอกจากนี้ก็มีประกวดนางสาวถิ่นไทยงาม เทปี่ในเทศกาลต่าง ๆ รวมถึงเทปี่พืชผลการเกษตร หญิงสาวที่ถูกสรรหามาประกวดหรือได้รับตำแหน่งจากการประกวด เมื่อถูกชักชวนมาค้าประเวณีจะได้ราคาสูง

2.7 การชักชวนเล่นการพนัน เมื่อถลำตัวมาเล่นการพนันจนเป็นหนี้เป็นสิน ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้ก็จำเป็นต้องขายตัว

2.8 การใช้จ่ายติด เมื่อถูกหลอกให้เป็นทาสของยาเสพติด เมื่อไม่มีเงินซื้อก็ต้องค้าประเวณีเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเสพติด

2.9 การใช้จ่ายสลับ มักจะใช้หญิงเป็นนางนกดล่อลวงเด็กสาวหรือนักเรียนหญิงตามที่สาธารณะ โดยใช้ผ้าชุบน้ำยาสลับ เมื่อเด็กล้มลงหญิงนั้นจะร้องว่าญาติของตนเป็นลม แล้วรีบนำขึ้นรถทำทีว่าจะนำส่งไปโรงพยาบาล

2.10 การฉูดคร่ำแล้วพาไปกักขังบังคับให้ค้าประเวณี

2.11 การล่อลวงด้วยวิธีอื่น โดยสืบดูความเคลื่อนไหวภายในครอบครัวของเหยื่อว่าเวลาไหนใครทำอะไร เมื่ออยู่บ้านคนเดียวหรืออยู่โรงเรียนก็แกล้งทำหน้าตาตื่นบอกว่าบิดาประสบอุบัติเหตุถูกรถชนให้รีบไปด้วย ถ้าหลงกลก็จะนำไปกักขังบังคับค้าประเวณี หรือบางรายทำดีสนิท

กับหญิงที่อยู่หอพัก พาไปเที่ยว คีมี กิน เดินรำ พักผ่อนชายทะเล จนเหยื่อตายใจก็หาโอกาสทำลายความบริสุทธิ์หรือใช้ยาปลุกกามารมณ์ เป็นต้น ทำให้หญิงหลายเป็นหญิงค้าประเวณีไปในที่สุด

3. ปัญหาทางครอบครัว ครอบครัวไทยแต่เดิมมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่อยู่รวมกันหลายครอบครัวในบริเวณเดียวกัน เกิดความอบอุ่นกันในหมู่เครือญาติ แต่ในปัจจุบันได้ขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยลง ขาดแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ตามลักษณะการเรียนรู้ทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศในครอบครัวและหาทางออกในรูปแบบต่าง ๆ กัน รวมทั้งใช้บริการทางเพศ การรับและเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกอย่างไม่มีจรรยาบรรณ เช่น ความสัมพันธ์ทางเพศในหมู่วัยรุ่นและการที่คนหนุ่มสาวมีลักษณะละเมิดขอบเขตที่เหมาะสม ประกอบกับการไม่รู้จักรการป้องกันตนเองก่อให้เกิด “ครอบครัวที่ตั้งขึ้นโดยบังเอิญ” หรือบิดามารดานอกสมรสมากขึ้น และบางส่วนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าประเวณีในระยะต่อไป และความยากจนของครอบครัว อันเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจของบ้านเมืองที่มีความผันแปร ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอ จำนวนคนที่ว่างงานมีมากและเมื่อหางานทำไม่ได้ก็ทำให้สตรีบางคนหันเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณี นอกจากนี้หญิงที่ถูกสามีทอดทิ้งหรือเป็นแม่หย่าก็อาจประกอบอาชีพนี้เพื่อเลี้ยงดูบุตรและครอบครัว ปัจจุบันนี้มีหญิงบางส่วนที่ต้องเข้าสู่ธุรกิจทางเพศเพราะพ่อแม่ขายมาก เพื่อช่วยเหลือปัญหาความอบอุ่น ปัญหาความอยู่รอด และความสุขของครอบครัว

4. ปัญหาการศึกษาและอิทธิพลของสื่อมวลชน หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ยังไม่อาจตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ประชาชนยังได้รับการศึกษาน้อย หรือไม่มีโอกาสศึกษาต่อ และไม่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมอาชีพให้พึ่งพาตนเองในชีวิตประจำวัน ทำให้ต้องประกอบอาชีพที่ง่ายและไม่ต้องใช้ทักษะพิเศษ ซึ่งปัญหานี้เป็นปัจจัยพื้นฐานส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้ชายและหญิงเข้ามาในธุรกิจบริการทางเพศ ประกอบกับอิทธิพลจากสื่อสารมวลชนและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ละคร หนังสือลามก วิดีโอ อินเทอร์เน็ตหรือสื่อโฆษณาอื่น ๆ ทำให้เกิดการรับและเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกอย่างไม่มีจรรยาบรรณ นอกจากนี้สื่อมวลชนและสิ่งพิมพ์บางประเภทยังเป็นเครื่องชี้แนะและช่วยยู่ความต้องการทางเพศ ส่งผลสนับสนุนธุรกิจการค้าประเวณีด้วย

กระบวนการเข้าสู่การค้าประเวณี

สำหรับกระบวนการวิธีการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงต่างชาติในปัจจุบันมีการนำหญิงต่างชาติเข้ามาเพื่อค้าประเวณีภายในประเทศไทย โดยการดำเนินการร่วมกันในลักษณะที่เป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ส่วนใหญ่เป็นหญิงสาวจากทวีปเอเชียและทวีปยุโรป

การนำหญิงสาวที่มีถิ่นที่อยู่ในทวีปเอเชียเข้ามาในประเทศไทย เนื่องจากการมีภูมิประเทศที่ไม่ไกลมากนัก การเดินทางใช้ค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก โดยการนำเข้ามาทางเขตติดต่อชายแดนระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับกุมและดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเทศที่มีการเข้ามาจากประเทศลาว ประเทศกัมพูชา ประเทศจีน และที่เข้ามามากที่สุด คือ ประเทศพม่า การถูกชักชวนและหลอกลวงให้เดินทางเข้ามาค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีโดยตรง คือ ช่องโศภณี ในจังหวัดระนองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในแหล่งค้าประเวณีดังกล่าวจะมีการควบคุมดูแลโดยองค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยมีการป้องกันการหลบหนีโดยใช้ลวดที่มีไฟฟ้าล้อมรอบ เพื่อป้องกันการหลบหนี (สุภาพิมพ์ ณะพรพันธุ์, 2536) สำหรับผู้ค้าประเวณีที่มาจากประเทศลาว เพื่อมาค้าประเวณีในประเทศไทยนั้น จะเข้ามาโดยเส้นทางตามแนวชายแดนแม่น้ำโขงระหว่างประเทศลาวและประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยเดินทางเข้ามาที่จังหวัดหนองคายเป็นจำนวนมาก

ส่วนประเทศจีนก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการนำเข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทย โดยเฉพาะหญิงสาวที่มาจากเมืองจิ้งตง (เซียงตุง) เมื่อล้านช้างและเมืองซือเหมาซึ่งตั้งอยู่ในแคว้นสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน การเดินทางเข้าในประเทศไทยจะใช้เส้นทางพรมแดนติดต่อกันระหว่างประเทศจีนและประเทศพม่า ซึ่งจะมีเอเยนต์เข้าไปติดต่อเพื่อนำไปค้าประเวณี (ศิริเมฆต์ พงษ์ไพจิตร, 2539) สำหรับการค้าประเวณีของหญิงจากทวีปยุโรปในประเทศไทยนั้น กระทำการค้าประเวณีในสถานที่จัดค้าประเวณีโดยแอบแฝงเท่านั้น เช่น บาร์ ผับ ไนต์คลับและนางโตรีศัพท์ โดยเฉพาะหญิงสาวจากประเทศรัสเซียมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งมักจะเช่าที่พักอยู่ตามโรงแรมระดับล่างบริเวณชอยนานา ถนนสุขุมวิท เป็นต้น โดยมีองค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยเป็นผู้ควบคุมและคอยให้ความช่วยเหลือในการหลบเลี่ยงจากการถูกจับและดำเนินคดี ดังนั้นรูปแบบและการดำเนินการนำเข้าหญิงสาวจากทวีปยุโรปเพื่อค้าประเวณีในประเทศไทยนั้น มีการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยขอวีซ่าเข้าประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายแต่จะอาศัยอยู่ในประเทศไทยนานเกินกว่ากำหนดเวลาในวีซ่า และจะประกอบอาชีพค้าประเวณีในสถานที่ค้าประเวณีโดยแอบแฝงตามโรงแรม (นิรมล รวงฆางกูร, 2545)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณี

การค้าประเวณีของหญิงต่างด้าว มักเกิดจากการล่อลวง ถูกบังคับ และชักนำโดยคนกลาง ทำให้มีการลักลอบเข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมาย กล่าวได้ว่า ปัจจัยที่นำไปสู่การค้าประเวณีมี 2 ประการ (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2546) คือ

ประการแรก ปัจจัยผลักดันเป็นปัจจัยที่เสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้เสียหาย ได้แก่ ปัญหาทางครอบครัวอาจจะมาจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาทางด้าน

สภาวะอารมณ์จิตใจของผู้เสียหาย ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาของคนในครอบครัว ปัญหาทางด้านสภาวะอารมณ์จิตใจของผู้เสียหาย ปัญหาทางการเมืองและสงครามในประเทศ เป็นต้น

ประการที่สอง ปัจจัยดึงดูด เป็นปัจจัยที่มาจากสภาวะภายนอก ได้แก่ ธุรกิจบริการที่ต้องการใช้ผู้หญิงเป็นแรงดึงดูดลูกค้า การผลิตหรือการจ้างแรงงานบางประเภท เช่น งานบ้าน การค้าประเวณีที่มีรายได้สูง ตัวกลางผู้รับประโยชน์และองค์กรอาชญากรรมที่สามารถแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยเฉพาะผู้หญิงซึ่งเป็นกลไกในการดึงดูดหญิงให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการบังคับค้าประเวณีที่สำคัญที่สุด

จากปัจจัยหลัก 2 ประการดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หญิงต่างด้าวตกเป็นเหยื่อจากการถูกบังคับค้าประเวณีได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ

การที่มีแรงงานอพยพจากประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศโลกที่สามเข้าไปในประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นผลเนื่องมาจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกันของประเทศต่าง ๆ อาทิเช่น ค่าจ้างแรงงานต่ำ เป็นต้น ในกรณีการค้าประเวณีของหญิงต่างชาติจึงได้สะท้อนถึงการแสวงหาประโยชน์จากหญิงในประเทศที่ยากจนกว่า เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศที่ไม่สิ้นสุดของผู้ซื้อบริการในประเทศที่มีเศรษฐกิจที่ดีกว่า (กอบกุล ราชะนาคร, 2538)

2. ปัจจัยด้านการศึกษา

ปัจจัยด้านการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ หญิงและเด็กรวมถึงครอบครัวที่มีโอกาสทางการศึกษาน้อย หรือที่ไม่ได้รับการฝึกฝนเรื่องอาชีพอย่างเพียงพอ ทำให้ขาดมุมมองต่อการประกอบอาชีพและทำให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพได้ไม่มากนัก เป็นสาเหตุที่ทำให้ถูกดึงดูดเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี โดยเฉพาะการไม่รู้เท่าทันคนกลาง (ประพจน์ ศรีเทศ, 2530, หน้า 247) ที่มีการทำงานเป็นเครือข่ายและเข้าถึงตัวหญิงและครอบครัวได้ง่าย

2. ปัจจัยด้านครอบครัว

ในกรณีครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบปกติ สภาพปัญหาการมีคนในครอบครัวเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีจะเป็นการยาก ครอบครัวที่เป็นปัญหาในปัจจุบันแบ่งได้ 2 ประการดังนี้

ประการแรก ปัญหาครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้าง เด็กในครอบครัวเหล่านี้จะมีความไม่มั่นคงทางสภาวะอารมณ์จิตใจ เป็นเหตุให้ถูกชักจูงไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย เป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการเอาใจใส่หรือได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น

ประการที่สอง ปัญหาทัศนคติของครอบครัวถึงแม้จะมีความรุนแรงของปัญหาน้อยลงแต่

ยังพบว่ามีการครอบครัวยุติธรรมจำนวนมากที่มองว่าการที่บุคคลในครอบครัวไปประกอบอาชีพค้าประเวณีหรือเป็นแรงงานข้ามถิ่น ถือเป็น การสร้างรายได้ให้กับครอบครัวหรือยกระดับสถานะของครอบครัวให้สูงขึ้น รวมไปถึงค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อและปัญหาหนี้สินของครอบครัว ก็เป็นปัจจัยที่ผลักดันเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีได้โดยง่าย

1. ปัจจัยด้านค่านิยมและวัฒนธรรม

ปัจจุบันอิทธิพลของสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้าสู่สังคม จนถึงในระดับชนบท ได้นำเอาสังคมและวัฒนธรรมแบบตะวันตกเข้ามาอย่างรวดเร็ว จนยากที่สังคมชนบทจะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน ทำให้เกิดมุมมองและค่านิยมที่ผิดในหลายประการ เช่น ค่านิยมที่ต้องการเข้ามาทำงานในเมือง ค่านิยมเรื่องการบริโภค สิ่งของฟุ่มเฟือยตามเพื่อนบ้านที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ค่านิยมเรื่องการใช้ชีวิต เป็นต้น ทำให้เป็นตัวกระตุ้นให้เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีได้โดยง่าย

นอกจากนี้ การเห็นตัวอย่างของบุคคลที่ได้เคยไปประกอบอาชีพค้าประเวณีแล้วประสบความสำเร็จกลับเข้าไปในชุมชน ก็ได้สร้างวัฒนธรรมของการลอกเลียนแบบทั้ง ๆ ที่ในหลายครั้งบุคคลเหล่านั้นกลับเข้าไปในฐานะนายหน้าเพื่อนำคนในชุมชนเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี และบุคคลเหล่านี้ไม่ได้เปิดเผยสภาพข้อเท็จจริงของการประกอบอาชีพทั้งหมด โดยเฉพาะความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจที่ผู้ถูกลูกค้าหลายคนได้รับมาก่อน (ศิริพร สโรบานนค, 2548)

1. ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคม ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของกระบวนการค้าประเวณี โดยสามารถสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

1.1 สภาพและทัศนคติของระบบชายเป็นใหญ่

ระบบชายเป็นใหญ่ถือว่าเป็นระบบความคิดที่ครอบงำสังคมไทยและสังคมระหว่างประเทศมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ผลก็คือ บุคคลที่ตกอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่า โดยเฉพาะผู้หญิงจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบและเป็นฝ่ายถูกระงับอยู่ตลอดเวลา หญิงจะถูกกำหนดสถานะและบทบาทให้อยู่อย่างจำกัด ผ่านสถานะภายในครอบครัว ในชุมชนและในสังคมภายใต้ระบบกฎหมายและระบบการปกครองที่เอื้ออำนวยเฉพาะแต่ผู้ชาย (ชนวดี ทำจิ้น และเพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวัตร์, 2547, หน้า 88-95)

ทัศนคติเช่นนี้จะมองว่า หญิงเป็นเพียงวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ ได้ถูกนำมาเป็นเครื่องหมายแห่งความรุนแรงของชายที่สามารถกระทำต่อหญิงได้ ทัศนคติเหล่านี้ทำให้เกิดกระบวนการค้าบังคับค้าประเวณีเพื่อหาหญิงมาตอบสนองความต้องการของชาย และหญิงที่อยู่ในวงจรก็จะถูกกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ผู้ชายต้องการและมอบให้

จากการแสวงหาความสุขทางเพศของชายนั้น ซึ่งให้เห็นว่าความต้องการเหล่านี้มีจำนวน

ไม่น้อยที่มาจากสภาพความกดดันจากการทำงาน ปัญหาครอบครัว ความรู้สึกต่ำต้อยทางสังคม ความเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวัน ความจำเป็นเชิงธุรกิจ เป็นต้น การแสวงหาทางเพศจึงเป็นทางออกหนึ่ง

1.2 สภาพความกดดันและสภาวะความแปลกแยกของสังคมของการแก้ไขปัญหาล้วนบุคคล หากแต่ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริง เพราะสภาวะเหล่านี้เป็นเพียงแต่การแปรเปลี่ยนปัญหาไปเพียงชั่วขณะ แต่ไม่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่แท้จริง (ธนวดี ทำจิน และ เพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวีตร, 2547, หน้า 99-103)

1.3 สภาพสังคมบริโภคนิยม

การบริโภคนิยมกลายเป็นแนวความคิดหลักของสังคมทั้งภายในประเทศและสังคมระหว่างประเทศ การประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราและความต้องการบริโภคอย่างไม่มีขีดจำกัด ได้ทำให้เกิดกระบวนการค้าประเพณีที่มีรูปแบบ การจัดตั้งในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีเครือข่ายกว้างขวางและเข้มแข็ง ธุรกิจการค้ามนุษย์เป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้ผู้ที่อยู่ในกระบวนการเป็นจำนวนมาก จึงถือว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ปัญหาการค้าประเพณีเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และไม่คำนึงถึงสถานะของผู้ถูกค้า ที่ทั้งถูกทารุณกรรมและเอารัดเอาเปรียบสารพัดรูปแบบ เพียงเพื่อทำให้ผู้ค้าได้กำไรสูงสุดจากการลงทุนจำนวนมากที่ได้ลงทุนไป

ปัจจัยทางการเมืองและสงคราม

ปัจจัยทางการเมืองและสงครามแม้จะมีใช้ปัจจัยที่เห็นเด่นชัดในประเทศไทย แต่ก็มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทย โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสงครามภายในของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศพม่า ที่มีสงครามต่อสู้อะหว่างรัฐบาลกลางกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทางการเมือง หรือระหว่างรัฐบาลกลางกับชนกลุ่มน้อยหรือถูกเกณฑ์แรงงานใช้ถ้ำเลี้ยงเสบียงอาหารหรืออาวุธสงครามหรือในการสู้รบ เป็นต้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นทั้งด้วยความสมัครใจและด้วยความไม่สมัครใจ และไม่สามารถหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวด้วยวิธีการอื่น ๆ จึงหันมาค้าประเพณี และในกระบวนการย้ายถิ่นนั้นมีอยู่จำนวนไม่น้อยที่มีการค้าประเพณีเข้าไปเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากการบังคับค้าประเพณีนั้น

แนวคิดทางกฎหมายต่อการค้าประเพณี

ระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเพณีมีลักษณะแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

1. แนวคิดแบบห้ามการค้าประเพณีโดยเด็ดขาด

ระบบแนวคิดแบบห้ามการค้าประเพณีโดยเด็ดขาดมีพื้นฐานแนวคิดที่มองการค้าประเพณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทั้งศีลธรรม ต้องกำจัดให้หมดไปจากสังคม เป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวความคิดทางมนุษยธรรมต่อกฎหมาย ความผิดของการค้าประเพณี จะถือว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

การค้าประเวณีเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย โดยครอบคลุมการลงโทษไปถึงทั้งตัวผู้ค้าประเวณี ผู้จัดให้มีการค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดหาผู้ใช้บริการผู้ชักนำให้เป็น โสเภณี รวมไปถึงผู้ใช้บริการ (กอบกุล ราชะนาคร, 2538) กล่าวคือ ในระบบนี้จะห้ามการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ประเทศที่ยังคงใช้ระบบกฎหมายตามแนวคิดนี้ในปัจจุบัน เช่น สหรัฐอเมริกา (ยกเว้น รัฐเนวาดา) และญี่ปุ่น เป็นต้น

ในสหรัฐอเมริกา การค้าประเวณีถือเป็นสิ่งที่ห้าม ในตลอดเขตอำนาจรัฐของอเมริกา แต่ในส่วนรายละเอียด แต่ละรัฐจะมีความหลากหลายออกไป ดังนั้น ทางกรรมาธิการโดย The Model Penal Code of the American Law Institute ได้กำหนดหลักการพื้นฐานเพื่อนำไปปฏิบัติให้เหมือนกัน เพื่อปราบปรามการทำธุรกิจทางเพศ ไว้ในปี ค.ศ. 1959 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวข้องอยู่ในมาตรา 207.12 ว่าด้วยการค้าประเวณี และการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง ได้วางหลักการสำคัญไว้ว่า “การค้าประเวณี หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเสนอราคา หรือตกลงที่จะเกี่ยวข้อง ด้วยการกระทำทางเพศเพื่อค่าจ้างหรือเป็นผู้ที่อาศัยในสถานค้าประเวณี มอบหมายหน้าที่กับผู้ที่กระทำความผิดอย่างน่าละอาย ดังนั้น การกระทำใดที่กระทำดังกล่าวจะถือว่าเป็นการค้าประเวณี และผู้ที่กระทำจะถูกถือว่าเป็นผู้ค้าประเวณี และการลงโทษทางอาญามีการกำหนดต่อผู้ค้าประเวณี ในฐานที่กระทำความผิดตามกฎหมายที่มีอยู่อย่างเฉพาะเจาะจงออกมา แต่โทษที่ถูกกำหนดแตกต่างกันในแต่ละมลรัฐ มีการกำหนดลงโทษกักขังต่อผู้ค้าประเวณี เช่น 6 เดือน ถึง 1 ปี แต่ขอบเขตในเท็กซัสไม่มีโทษกักขังจำคุก (แต่ปรับเท่านั้น) และสูงถึง 5 ปี ในไอโอวาและโรดส์ไออร์แลนด์ การกำหนดโทษรุนแรงได้รับการอนุมัติ โดยกฎหมายบางฉบับ มิได้มีการนำมากำหนดจริงในทางปฏิบัติ จึงเห็นได้ว่าแม้สหรัฐอเมริกาจะมีกฎหมายว่าด้วยการค้าประเวณีที่เอาผิด แต่ปรากฏว่ามีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย แม้ว่าการใช้กฎหมายจะทำให้มีการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องมากมาย แต่ที่ถูกจับเป็นจำนวนมากและประจำ คือ ผู้ค้าประเวณีมากกว่าผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดหา หรือผู้ใช้บริการ จึงยังมีปัญหาการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ผลของระบบกฎหมายแบบนี้ ที่จัดทำให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา ผู้ค้าประเวณีถูกตราหน้าและทำให้ผู้ประกอบการอาชีพนี้ไม่อาจหลุดพ้นจากการค้าประเวณีได้

2. แนวคิดแบบปรามการค้าประเวณี

แนวความคิดนี้ได้พัฒนาเป็นระบบปรามการค้าประเวณี ระบบแนวคิดนี้มีได้มีจุดมุ่งหมายปราบปรามตัวผู้ค้าประเวณี เพราะถือว่าการค้าประเวณีโดยตัวของมันเองมิได้ผิดกฎหมาย และภายใต้ระบบนี้ ผู้ค้าประเวณีจะไม่ถูกสันนิษฐานว่าทำผิดทางอาญาและมีสิทธิเท่าเทียมกับสิทธิพลเมืองทั่วไป แต่จะผิดขึ้นมาในกรณีมีการเชิญชวนหรือเตร็ดเตร่ นอกจากนี้กฎหมายระบบนี้ยังลงโทษ การค้าหญิงและเด็ก การเปิดสถานการค้าประเวณี การเป็นผู้จัดหาผู้ค้าประเวณี การจัดหา

ผู้ให้บริการ แต่เป็นที่สังเกตว่าแนวคิดระบบนี้มีได้ค้ำนึ่งและถือว่าผู้เที่ยวใช้บริการทางเพศมีความผิด ระบบแนวคิดนี้มีการยอมรับในทางระหว่างประเทศมากที่สุด และประเทศต่าง ๆ รับแนวคิดนี้หลาย ประเทศ เช่น อังกฤษ อินเดีย และประเทศไทย เป็นต้น และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการค้า ประเวณีฉบับต่าง ๆ เช่น อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสงประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 ได้ใช้แนวคิดแบบปรามการค้าประเวณี ด้วยการบัญญัติกฎหมาย

สำหรับการค้าประเวณีในประเทศอังกฤษ ไม่ถือว่าเป็นความผิดในตัวเอง กฎหมายมุ่งที่จะป้องกันการรบกวนอย่างรุนแรง ในสถานที่สาธารณะ เมื่อผู้ค้าประเวณีชักชวนตามท้องถนนและ กำหนดโทษต่อผู้ที่สนับสนุน ควบคุม หรือหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น โดยเฉพาะกรณีการค้ารังสีพโดยอาศัยรายได้ที่ไม่ชอบธรรมหรือเป็นผู้ตั้งการต่อผู้ค้าประเวณี จะต้องได้รับการลงโทษที่หนักขึ้น ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วมีการเกี่ยวข้องกับกฎหมาย โดยผู้ค้าประเวณีที่ทำงานตามลำพังอย่างอิสระ และไม่ขัดต่อกฎหมาย

ระบบแนวคิดนี้มีข้อบกพร่อง กล่าวคือ เพราะมิได้มีความชำนาญ การจ้างเจ้าหน้าที่ทั่วไป ที่มีความรับผิดชอบ ที่จะวางแผนสังเกตการณ์ค้าประเวณี แต่เจ้าหน้าที่ทั่วไปรับผิดชอบก็ปฏิบัติการ ที่สอดคล้องกับระบบแนวความคิด ซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพิเศษได้ปฏิบัติการในลักษณะที่สมรู้ร่วม คิดและประนีประนอมกับการค้าประเวณี ภายใต้ระบบแนวคิดแบบปรามการค้าประเวณี อำนาจ ของเจ้าหน้าที่ถูกจำกัดมากกว่าอีก 2 ระบบ (เช่น ในระบบอนุญาต เจ้าหน้าที่ที่จะเป็นผู้ให้การอนุญาต ต่อผู้ค้าประเวณีที่จะจดทะเบียนในระบบห้ามการค้าประเวณี เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเด็ดขาดในการ ดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนของการค้าประเวณี) แต่การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ก็ สอดคล้องหน้าที่ของพวกเขานั้นก็ได้รับการอย่างง่าย ๆ แล้วยังอาจมีช่องทางในการหา ประโยชน์ เพราะมีการปล่อยปะละเลยให้ผู้ค้าประเวณีสามารถหาลูกค้าได้ในสถานที่สาธารณะ เพราะสาธารณชนไม่สามารถจะรู้ว่าเหตุที่ผู้ค้าประเวณีสามารถชักชวนลูกค้าในสถานที่ สาธารณะเป็นเพราะว่าความหย่อนหยานในการบังคับใช้กฎหมายหรือเพราะเจ้าหน้าที่แสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ

ถึงมีชื่อว่าแนวคิดนี้มีเป้าหมาย ขจัด โสเภณีให้หมดสิ้นไป แต่ไม่ต้องการให้มีการจับกุม หญิงในกระบวนการค้าประเวณี เนื่องจากหญิงเหล่านี้เป็นเหยื่อของระบบเศรษฐกิจ และระบบชาย เป็นใหญ่ แต่หลายประเทศกลับมองว่าโสเภณีเป็นอาชญากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เช่น เจ้าของสถาน บริการ ผู้จัดหาแมงดา และหญิงที่ให้บริการ รวมทั้งลูกค้า จะต้องถูกจับกุมและลงโทษ ในทาง ปฏิบัติผู้ที่ถูกจับกุม คือ หญิงและเด็กที่ให้บริการทางเพศ ส่วนลูกค้าไม่มีการจับกุมแต่อย่างใด (ศิริพร สโรบานาค, 2548)

3. แนวคิดแบบจดทะเบียน

แนวความคิดนี้พัฒนาเป็นกฎหมายจดทะเบียนมีหลายประเทศนำแนวความคิดนี้ไปใช้เป็นระบบกฎหมาย เช่น ประเทศเยอรมัน รัฐเนวาดาสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอินเดีย ก็มีการใช้ระบบกฎหมายตามแนวความคิดนี้ในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งในช่วงเวลานั้นแนวคิดระบบกฎหมายแบบจดทะเบียนเป็นที่นิยมในหลายประเทศก่อนมีการเปลี่ยนมาใช้ระบบแนวคิดแบบปราคการ้าประเวณีในช่วงศตวรรษที่ 20 ปี

ผลกระทบของการค้าประเวณีที่มีต่อสังคมไทย

การค้าประเวณี มีทั้งที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีและผลกระทบในทางที่เสียต่อสังคมไทย ซึ่งจะพิจารณาถึงผลกระทบ ดังต่อไปนี้ (สถิต วงศ์สวรรค์ และ โกศล วงศ์สวรรค์, 2543, หน้า 391-394)

1. ผลกระทบในข้อดี พิจารณาได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1.1 เป็นแหล่งระบายบำบัดความต้องการและความกดดันทางเพศของบุคคลบางกลุ่ม เช่น พวกที่ยังโสด พวกที่มีภรรยาแล้วบางคน นักท่องเที่ยวที่ต้องเดินทางเป็นระยะเวลานาน กรรมกร ชาวประมง ชาวเรือสินค้าต่างประเทศ นักธุรกิจ ทหารต่างชาติ พวกที่มีความต้องการทางเพศ เป็นต้น ถ้าไม่มีโสเภณีก็อาจจะทำให้คนกลุ่มพวกนี้กระทำความผิดด้วยการฉ้อโกง ข่มขืนกระทำชำเรา การมีโสเภณีจึงช่วยลดปัญหาสังคมบางปัญหาได้

1.2 ลดอัตราการมีอนุภรรยา โดยเฉพาะผู้ที่มีภรรยาแล้ว ไปเที่ยวโสเภณีเพื่อความหลากหลายรสและหาทางออกที่ไม่ต้องมีอนุภรรยา ซึ่งเป็นการช่วยรักษาบรรทัดฐาน การมีผัวเดียวเมียเดียว ให้คงอยู่ในสังคม ผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว ส่วนมากการไปหาโสเภณีเป็นเพียงครั้งคราว และไม่ได้เล็งดูเป็นประจำ การมีโสเภณีจึงเป็นทางออกไม่ให้สามีแบ่งความรักไปให้กับคนอื่น นอกเหนือจากภรรยาของตนเอง

1.3 การค้าประเวณีอาจเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ ทำให้รัฐได้เงินตราต่างประเทศทั้งจากค่าตอบแทนในการบริการของผู้หญิงโสเภณีและการใช้จ่ายส่วนอื่น ๆ ของชาวต่างชาติที่แฝงเข้ามาในการท่องเที่ยว

1.4 การค้าประเวณีมีส่วนช่วยคุ้มครองสวัสดิภาพของหญิงชาวบ้านให้พ้นจากการเป็นเครื่องมือระบายตัณหาของชายทั่วไป

1.5 การค้าประเวณีเป็นทางออกทางหนึ่งที่ทำให้คนไทยบางกลุ่ม ลดปัญหาการฆ่าตัวตายหนีปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน และปัญหาระบบทุนนิยม ซึ่งนายทุนมักจะเอาไรด์เอาเปรียบคนที่ด้อยหรือไม่มีอำนาจต่อรองในทางธุรกิจ โดยไม่มีทางเลือกไม่ว่ากลุ่มคนในเมืองใหญ่และตามชนบท รวมทั้งเป็นการช่วยรัฐแก้ไขปัญหาก็ทางหนึ่งด้วย

1.6 การค้าประเวณีเป็นอาชีพหรือเป็นรายได้ที่สามารถสนับสนุนการค้าขายให้แก่ผู้ค้าขายหรือเครือข่ายที่ประกอบการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี เช่น สถานบริการทางเพศ ร้านอาหาร อาบ อบ นวด เป็นต้น

1.7 ธุรกิจการค้าประเวณีถือว่าเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ และมีบุคคลเกี่ยวข้องหลายแสนคน นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อกรขายตัวของธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ร้านเสริมสวย คาเฟ่ เป็นต้น และยังพบว่าธุรกิจการค้าประเวณีมีส่วนในการส่งเสริมธุรกิจที่ถูกกฎหมายหลายประเภท เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยวธุรกิจสถานบันเทิง ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือการค้าประเวณีข้ามชาติก็เป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศอีกด้วยเช่นกัน

2. ผลกระทบในข้อเสีย พิจารณาได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.1 มีการแพร่ระบาดของเชื้อกามโรค เพราะเชื้อกามโรคสามารถติดต่อกันได้ด้วยการมีเพศสัมพันธ์

2.2 เกิดปัญหาโรคเอดส์ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2531 ถึงในปัจจุบันเพราะเชื้อโรคเอดส์สามารถติดต่อกันได้ด้วยการมีเพศสัมพันธ์

2.3 เกิดปัญหาเสื่อมโทรมทางศีลธรรม การค้าประเวณี ทำให้เกิดการล่อลวงเด็กสาวจากชนบทเข้ามาถักขังบังคับให้ทำค้าประเวณี มีการค้าสตรีเยี่ยงทาส ตลอดจนปัญหาเรื่องการแสวงหาผลประโยชน์จากโสเภณีของบรรดาแม่เล้า แม่คาง ที่คอยรีดไถบังคับให้หญิงค้าประเวณีพ่อแม่ของเด็กหญิงที่บังคับให้ลูกค้าประเวณี

2.4 เกิดปัญหาทางด้านอาชญากรรม เพราะสำนักหรือแหล่งการค้าประเวณีมักจะมีมั่วสุมของนักเลงอันธพาล ทั้งนักเลงสุรา นักการพนัน และนักท่องเที่ยวที่แสวงหาความสุขในแหล่งอบายมุข จึงมักจะมีเรื่องทะเลาะกันเป็นประจำ

2.5 ทำให้เสียชื่อเสียง และเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสังคมใดที่มีโสเภณีมาก ๆ เช่นประเทศไทยย่อมเป็นที่รู้จักกันของนักท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ ซึ่งการรู้จักนั้นนักท่องเที่ยวอาจมองสังคมไทยไปในทางที่ไม่ดี และทางเศรษฐกิจซึ่งอาจเกิดโรคร้ายที่รัฐบาลจะต้องมีภาระที่ต้องเสียเงินในการรักษาประมาณแผ่นดินในแต่ละปี

การจัดให้อาชีพค้าประเวณีเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย

ธุรกิจการค้าประเวณีถือเป็นแหล่งรายได้จำนวนมาก หากรัฐจะเปิดทางธุรกิจการค้าประเวณีขึ้นมาอยู่บนดินอย่างถูกกฎหมาย จะมีตัวเลขรายได้เข้าสู่อย่างมหาศาล สามารถนำรายได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ และเป็นทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาสังคมผู้ที่คือโอกาส ให้มีการศึกษาน้อยที่ประกอบอาชีพนี้ก็จะมึงานทำ ส่งผลให้ประชาชนในประเทศมีรายได้ เงินดังกล่าว

จะถูกนำมาใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศ รัฐจึงควรมีจัดระบบในการดูแลทั้งสวัสดิภาพและสิทธิของหญิงบริการให้เกิดความเสมอภาคกับธุรกิจอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

สวนดุสิต โพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวน 1,320 คน ว่าเห็นด้วยหรือไม่กับการจัดระเบียบการค้าประเวณีให้ถูกต้องตามกฎหมาย ปรากฏว่าร้อยละ 67.87 เห็นด้วย เพราะปัญหานี้มีมานานแล้ว สมควรแก้ไข โดยทำให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ไม่เกิดปัญหาต่อลูกต๋องเด็กไปขายตัว ไม่เห็นด้วยร้อยละ 17.87 เพราะเหมือนกับเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงประกอบอาชีพนี้มากขึ้น ทำให้ต่างชาติมองประเทศไทยไม่ดี รู้สึกเฉย ๆ ร้อยละ 14.26 เพราะไม่แน่ใจว่าการจัดระเบียบจะมีมาตรฐานหรือการควบคุมได้ผลทั่วถึงเพียงใด (มติชนรายสัปดาห์, 2546)

หลักความคิดพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมือง

การอพยพย้ายถิ่นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศจากชนบทสู่เมืองและการอพยพย้ายถิ่นข้ามแดนระหว่างประเทศที่มีทั้งชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมาย (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และอภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์, 2536, หน้า 18-19) ส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็คือ การหลบหนีเข้าเมืองประเภทหนึ่ง จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาคนหลบหนีเข้าเมืองพบว่ามีแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาอธิบายถึงสาเหตุของปัญหาคนหลบหนีเข้าเมืองได้ คือ แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น (Migration Theory) ซึ่งนักสังคมวิทยาได้นำรูปแบบที่สำคัญที่เรียกว่า Push-Pull Model (พลตำรวจตรี สุเทพ ธรรมรักษ์, 2540, หน้า 22)

มาอธิบายถึงสาเหตุหรือมูลเหตุปัจจัยที่สนับสนุนให้มีการอพยพย้ายถิ่นของประชากรทั้งภายในประเทศและข้ามแดนระหว่างประเทศ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยผลักดันจากนอกประเทศ (Push Factors) ที่เกิดในถิ่นที่อยู่เดิมมักจะเป็นปัจจัยในทางลบที่ทำให้คนต้องการย้ายออกไปหาถิ่นที่อยู่ใหม่ เช่น

1.1 ระบอบการเมืองการปกครอง ระบอบการเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา และพม่า หลังจากได้รับเอกราชจากการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสและอังกฤษก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม ปกครองโดยรัฐบาล ทหาร มีการผูกขาดทางอำนาจ จำกัดสิทธิ ทำให้มีความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ ทำให้เกิดการประท้วงสู้รบ และปราบปรามกันอยู่เนื่อง ๆ เกิดความไม่สงบต่าง ๆ ประกอบกับการปกครองระบบเผด็จการ ทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความไม่มั่นคง แสวงหาเสรีภาพและความเป็นอยู่ที่ดีกว่า เห็นได้ชัดเจนในประเทศกัมพูชาและพม่า โดยเฉพาะการปกครองของประเทศพม่าที่ส่งผลให้ชาวพม่าต้องหลบหนีเข้ามาในประเทศเป็นอันมาก (จ่านง เกลิมฉัตร, 2536, หน้า 15-16)

1.2 ภาวะเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน จากนโยบายการเปิดประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ประกอบกับยังไม่มีควมสงบจากการปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดน เช่น ประเทศพม่า ทำให้ประชาชนไม่มีที่ดินทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ประชาชนว่างงาน มีการเกณฑ์แรงงานไปสร้างถนนและทางรถไฟ รวมทั้งไปเป็นทหารเพื่อปราบปรามชนกลุ่มน้อย มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชนกลุ่มน้อย ทำให้ถูกต่อต้านจากประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรปและอเมริกาในรูปแบบของการยุติ หรือชะลอความสัมพันธ์ทางการค้า ทำให้สภาพเศรษฐกิจในประเทศตกต่ำ ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงทำให้มีแรงงานหลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทยซึ่งมีภาวะเศรษฐกิจที่ดีกว่า

2. ปัจจัยดึงดูดจากภายในประเทศ (Pull Factors) ซึ่งมีส่วนจูงใจให้คนต้องการย้ายไปอยู่ในถิ่นนั้น มักมีลักษณะทางบวก เช่น

2.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วประสบความสำเร็จในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงถาวรวัสดุด้านการสื่อสาร สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และเงินตรามวลรวมจากรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้นในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา และกำลังอยู่ในสถานการณ์ขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทดแทนการนำเข้า (Import-substitution) มาเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export-led Growth) เป็นผลให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในอัตราเร่งที่สูงขึ้นติดต่อกันในปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลในด้านเศรษฐกิจมีการเปิดตัวออกสู่ระบบเศรษฐกิจโลกมากขึ้น (Internationalization) โดยรัฐบาลดำเนินการผ่อนปรนมาตรการทางการลงทุนและการเงิน เพื่อส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายทุนอย่างเสรี ตลาดมีการขยายตัว ประกอบกับนโยบายกระจายการลงทุนและการจ้างงานมากขึ้น (วรวิทย์ เจริญเลิศ, 2539) แม้ในขณะนี้ประเทศไทยจะประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ก็ยังมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดีกว่าประเทศพม่า ลาว และเขมร

2.2 ภาวะการขาดแคลนแรงงาน

ภาวะการขาดแคลนงานนั้นเท่าที่มีการวิเคราะห์สามารถแยกสาเหตุของปัญหาดังกล่าว มีดังนี้คือ

2.2.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากรไทย จากรายงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า อัตราการเพิ่มของประชากรของประเทศมีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2530 อัตราการเพิ่มของประชากร เท่ากับร้อยละ 1.71 ปี พ.ศ. 2538 อัตราการเพิ่มประชากรเท่ากับร้อยละ 1.4 ต่ำกว่าอัตราการเพิ่มประชากรทั่วโลกโดยเฉลี่ยซึ่งมีอัตราเท่ากับร้อยละ 1.5 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากร สัดส่วนประชากรวัยแรงงานมีการชะลอตัวลง กล่าวคือ อัตราเพิ่มเฉลี่ยของกำลังแรงงานลดลงจากร้อยละ 2.53 ในช่วง พ.ศ. 2523-2533 เป็น

ร้อยละ 1.77 ในช่วง 2533-2534 ในขณะที่การผลิตในระบบเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัว ยังเน้นการผลิตแบบใช้แรงงานหนาแน่น (Labour Intensive) (อุดมศักดิ์ อัสวรางกูร, 2541, หน้า 27)

2.2.2 มีการขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือบางประเภท จากการที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งมาเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่าง ๆ (Infrastructures) และเพิ่มมาตรการในการกระจายการลงทุนสู่ภูมิภาค โดยการปรับปรุงเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสูงสุดต่อนักลงทุนในภูมิภาค ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น แรงงานกรรมกรที่ใช้ในกิจการต่าง ๆ โดยเฉพาะในกิจการเกษตร ประมง ก่อสร้าง และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งแต่เดิมเป็นแรงงานที่ได้มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการขยายตัวสูงขึ้น โดยรัฐบาลได้เน้นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน ทำให้แรงงานท้องถิ่นไม่นิยมเดินทางไปภูมิภาคอื่น แม้ว่าจะมีคนว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยวอยู่บ้าง แรงงานเหล่านี้ก็สามารถหาอาชีพเสริมในหมู่บ้านของตน ปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะจังหวัดที่มีกิจกรรมทางการประมงทะเล

2.2.3 การไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทย นับตั้งแต่แผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นต้นมาประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมแรงงานไปทำงานต่างประเทศมีจำนวนสะสมถึง 746,815 คน ไปถูกต้องตามกฎหมาย ร้อยละ 48 และลักลอบร้อยละ 52 และแรงงานเหล่านี้ส่งรายได้กลับประเทศจำนวน 54,580 ล้านบาท และ 59,550 ล้านบาท นโยบายดังกล่าวส่งผลให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานในประเทศมากขึ้น ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 รัฐมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมสวัสดิการ และการคุ้มครองแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ในขณะที่ยังมีแรงงานไทยออกไปแสวงหางานทำในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องจากการสำรวจของกองทุนนโยบายและแผนการพัฒนาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2539 พบว่า แรงงานในภาคเกษตรที่มีปัญหาการขาดแคลนแรงงานและมีการนำแรงงานต่างชาตินำเข้ามาใช้มากมีอยู่ 3 ประเภท คือ กิจการประมง สวนยาง และไร่อ้อย ตามลำดับ (อุดมศักดิ์ อัสวรางกูร, 2541, หน้า 27)

2.2.4 ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของประชาชนทั้งสองประเทศ เนื่องจากประชาชนของประเทศไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กันมาเป็นเวลานานดังนั้นประชาชนตามแนวชายแดนของประเทศไทยจึงมีความสัมพันธ์เป็นญาติพี่น้องกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านได้เดินทางเข้ามาเยี่ยมญาติพี่น้อง ซึ่งการเดินทางมีทั้งคนไทยข้ามไปเยี่ยม หรือประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งส่วนหนึ่งเมื่อเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้วก็ถือโอกาสเข้ามาทำงานหรือหลบหนีเข้าเมือง กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองในลักษณะนี้มีอยู่ในทุกภาคทั้งจากประเทศมาเลเซีย ลาว กัมพูชา และพม่า

2.3 มาตรการสกัดกั้นและควบคุมคนเข้าเมืองของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านยาวมากประมาณ 8,167 กิโลเมตร แบ่งเป็นทางบก ติดต่อกับพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ประมาณ 5,462 กิโลเมตร ทางน้ำตามแนวชายฝั่งด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ประมาณ 2,705 กิโลเมตร คนต่างด้าวสามารถเดินทางเข้า-ออกได้สะดวก บกแห่งเป็นพื้นที่ราบที่ต่อเนื่องกันสามารถเดินเท้าผ่านได้ บางแห่งมีแนวแม่น้ำกั้นแต่ก็สามารถเข้าไป-มาได้ไม่ยุ่งยาก นอกจากบางพื้นที่เป็นแนวภูเขาแต่ก็ยังสามารถข้ามแดนได้ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้มีคนหลบหนีเข้าเมืองของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านได้โดยไม่ยุ่งยากนัก ประกอบการควบคุมการผ่านแดนของประเทศไทยเองยังมีจุดอ่อน และมีกำลังเจ้าหน้าที่ดูแลตามแนวพรมแดนจำนวนน้อย ทั้งยังขาดความเข้มงวดในการดูแลตามแนวพรมแดนอีกด้วย จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้มีคนหลบหนีเข้าเมือง

ความยากลำบากในการย้ายถิ่น เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลทำให้คนตัดสินใจย้ายถิ่นหรือไม่ นอกเหนือจากปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดดังกล่าวแล้ว

“อุปสรรคระหว่างกลาง” (Intervening Obstacles) ความยากลำบากในการเดินทางไปสู่ถิ่นใหม่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและความยากลำบากในการได้รับข่าวสารข้อมูลจากถิ่นที่อยู่ใหม่นับเป็นอุปสรรคที่ผู้ย้ายถิ่นจะต้องต่อสู้ฝ่าฟันถ้าต้องการจะย้ายไปอยู่ในถิ่นที่อยู่ใหม่นั้นซึ่งแสดงว่าระยะทางการคมนาคมมีความสำคัญมากในเรื่องการย้ายถิ่น กล่าวคือ ระยะทางยิ่งไกล ค่าใช้จ่ายในการเดินทางจะยิ่งสูงและการติดต่อข่าวสารเพื่อจะรู้เรื่องราวเกี่ยวกับโอกาสในถิ่นใหม่ก็ยิ่งทำให้ยาก ดังนั้น ถ้าระบบการสื่อสารคมนาคมเจริญและสะดวกขึ้น การย้ายถิ่นของประชากรก็จะเพิ่มมากขึ้นไปด้วย (พลตำรวจตรีสุเทพ ชรรณรักษ์, 2540, หน้า 24)

ดังจะขอยกตัวอย่างการศึกษาวิจัยของนักสังคมวิทยาบางท่านที่ได้ทำการศึกษาวัยในเรื่องนี้ไว้ เช่น

Arizpe (n.d. อ้างถึงในพลตำรวจตรีสุเทพ ชรรณรักษ์, 2540) ได้ศึกษาการย้ายถิ่นของแรงงานชนบทในประเทศเม็กซิโกที่ย้ายถิ่นไปทำงานในสหรัฐอเมริกา พบว่า แรงงานที่ย้ายถิ่นไปทำงานส่วนมากเป็นผู้ที่ยากจน ขาดแคลนที่ทำกินและสาเหตุที่สำคัญ คือ แรงงานต้องการรายได้สูงขึ้นและผู้ที่ย้ายถิ่นเมื่อได้ทำงานก็ส่งเงินกลับประเทศของตน ทำให้มาตรฐานการครองชีพของครอบครัวดีขึ้น

Bron and Selznick (n.d. อ้างถึงใน พลตำรวจตรีสุเทพ ชรรณรักษ์, 2540) ได้อธิบายถึงการย้ายถิ่นจากทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ เข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าและส่วนมากย้ายถิ่นไปทำงานเพียง 1-2 ปีหรือ 2-3 เดือน แล้วกลับไปเยี่ยมบ้าน และผู้ที่ทำงานส่วนมากจะส่งเงินกลับบ้าน นอกจากนี้แรงงานยังได้ประสบการณ์ใหม่ๆ กลับไป

ประเทศเดิมของตน สำหรับการใช้จ่ายเงินนั้น แรงงานเมื่อทำงานได้เงินแล้วก็จะนำไปซื้อที่ดินสร้างบ้านใหม่ นอกจากนี้ยังมีบางที่ส่งเสริมให้บุตรได้เรียนหนังสือสูงขึ้น อยู่ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงหรือเปิดร้านขายของให้บุตรสาว กล่าวคือ เมื่อแรงงานกลับถิ่นเดิมจะมีฐานะดีขึ้นและเป็นการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจของคนให้สูงขึ้น

Paine (n.d. อ้างถึงใน พลตำรวจตรีสุเทพ ธรรมรักษ์, 2540) ได้ศึกษากรณีแรงงานตุรกีย้ายไปทำงานในประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน พบว่า ส่วนมากแรงงานจะส่งเงินกลับถิ่นเดิม แล้วเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคและซื้อสิ่งจำเป็นในครอบครัว

กล่าวโดยสรุปแล้ว การอพยพย้ายถิ่นที่ของประชาชนแต่ละประเทศเกิดจากสภาพปัญหาเรื่องความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแนวความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนแต่ละประเทศมีการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ ในสมัยโบราณจำนวนประชาชนของแต่ละประเทศมีน้อยทำให้มีการย้ายถิ่นที่อยู่กันอย่างเสรีเพื่อหาทำเลที่เหมาะสมในการตั้งหลักแหล่ง ต่อมาเมื่อมีประชาชนเพิ่มขึ้น พื้นที่ทำกินเริ่มลดน้อยลง การจับจองกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีเพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลแต่ละประเทศจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวเพื่อให้เดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศของตน โดยปราศจากการควบคุมคนต่างด้าวดังกล่าวนั้น

จากนโยบายเสรีด้านการเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทย ทำให้ต้องประสบปัญหาคนต่างด้าวอพยพ หรือเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐาน หรือเข้ามาพำนักชั่วคราวมาโดยตลอด ส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเพื่อหลบหนีภัยการเมือง และภัยสงคราม นอกจากนี้ยังมีคนต่างด้าวอีกส่วนหนึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวหรืออะเมซิ่งไทยแลนด์ (Amazing Thailand) ของรัฐบาล

2. ปัญหาทางการเมือง ซึ่งอาจจะเกิดจากคนต่างด้าวเข้ามาประกอบการค้า และธุรกิจหรือคนต่างด้าวที่ลักลอบหนีเข้าเมืองและผู้อพยพ

2.1 ปัญหาจากคนต่างด้าวเข้ามาประกอบการค้าและธุรกิจ เช่น เกิดจากการที่คนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ เข้ามาทำกินเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันโดยอาศัย พ.ร.บ. คนเข้าเมืองนั้น เมื่อคนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฯลฯ ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำมาหากินอยู่ในประเทศ ประเทศไทยมากก็ย่อมมีสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศของประเทศต่าง ๆ เข้ามาคอยดูแลผลประโยชน์และพลเมืองของแต่ละประเทศ ตลอดจนดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชนของตนให้เป็นไปตามสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศของตน และการที่คนต่างด้าวเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก ๆ ถ้ามีปัญหาความขัดแย้งกัน

ทางการเมืองระหว่างประเทศไทยกับประเทศของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัย คนต่างด้าวนั้นก็ย่อมไม่พอใจ และกระทำทุกวิถีทางที่จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศของตน

2.2 ปัญหาจากผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและผู้อพยพ ในระยะแรกที่ผู้อพยพเข้ามา รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม และกฎหมายระหว่างประเทศ ผู้อพยพไม่ต้องทำอะไร แต่ก็ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลทั้งในเรื่องอาหารและความเป็นอยู่ต่าง ๆ ทำให้ประชาชนคนไทยที่อยู่รอบ ๆ เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล ซึ่งจะเป็นเหตุให้ผู้ก่อการร้ายจะเข้ามายุยงปลุกปั่นให้เกิดลัทธิชาตินิยม และชักจูงให้เป็นฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล บางครั้งรัฐบาลหรือสื่อมวลชนต่างประเทศโจมตีว่ารัฐบาลไทยปฏิบัติต่อผู้อพยพไม่ดี ตลอดจนเป็นชนวนให้เกิดกรณีพิพาทกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาขัดแย้งจากการล่วงล้ำอธิปไตยของประเทศไทยขึ้นได้โดยง่าย หรือปลอมเป็นผู้อพยพเข้ามาทำกิจกรรมสืบข่าวความเคลื่อนไหวของประเทศไทย

3. ปัญหาทางสังคม นอกจากผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจดังกล่าวแล้ว ยังมีผลกระทบทางด้านสังคมซึ่งอาจจะเกิดจากคนต่างด้าวเข้ามาประกอบการค้าและธุรกิจ หรือคนต่างด้าวที่ลักลอบหนีเข้าเมืองและผู้อพยพ

3.1 ปัญหาจากคนต่างด้าวเข้ามาประกอบการค้าและธุรกิจ เมื่อมีคนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยจำนวนมาก ก็มักจะมีการรวมตัวกันเป็นชมรมหรือสมาคมของพวกตน เพื่อพบปะกันระหว่างชนชาติเดียวกัน บางครั้งรวมตัวกันเพื่อกำหนดราคาสินค้า หรือผูกขาดทางการค้าทำให้คนไทยต้องซื้อสินค้าในราคาแพง หรือต้องเสียเปรียบทางการค้า และจากพฤติกรรมทางสังคมของคนต่างด้าวดังกล่าวทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมไทย

3.2 ปัญหาจากผู้ลักลอบหนีเข้าเมืองและผู้อพยพ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการที่รัฐบาลไทยได้ให้การช่วยเหลือผู้ลักลอบหนีเข้าเมือง หรือผู้อพยพทำให้ประชาชนคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวชายแดนเกิดความรู้สึกที่ไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควรจากรัฐบาลไทย ทั้งที่เป็นประชาชนคนไทย จนบางครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งและมีการต่อต้านซึ่งกันระหว่างคนต่างด้าวกับคนไทย ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อรัฐบาลในด้านสังคม และจิตวิทยาเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่รัฐบาลในการแก้ปัญหา เช่น เมื่อรัฐบาลมีแนวโน้มจะแก้ปัญหาด้วยการให้สัญชาติไทยแก่บุตรของญวนอพยพ ซึ่งมีบิดาหรือมารดาฝ่ายหนึ่งเป็นคนไทย ก็มีกระแสคัดค้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้จากประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลบางส่วน

3.3 เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคหลายชนิด เป็นภัยต่อความเป็นอยู่ของคนไทยบริเวณใกล้เคียง

3.4 เป็นปัญหาการขาดแคลนเครื่องอุปโภค บริโภค ทำให้คนไทยขวยโอกาสลักลอบนำสินค้าทั้งที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย ไปจำหน่ายแก่ผู้อพยพซึ่งสร้างปัญหาให้แก่เจ้าหน้าที่ตลอดมา

3.5 เป็นแหล่งที่กระทำผิดกฎหมาย เนื่องจากผู้อพยพไม่มีทางทำมาหากิน จำกัดด้วยทรัพย์สินที่เป็นทุน ที่ดิน และอาชีพที่จะประกอบ จึงพยายามทุกวิถีทางเพื่ออยู่รอด จึงมีการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย เช่น การปลูกฝิ่น ค้าฝิ่น การตัดไม้ทำลายป่า ค้าขายสินค้าหนีภาษี โดยไม่คำนึงถึงความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

3.6 ปัญหาเรื่องสัญชาติของผู้อพยพ กรณีที่มีการสมรสระหว่างคนไทยกับผู้อพยพ สร้างปัญหาว่าสัญชาติของผู้อพยพจะเป็นสัญชาติใด และจะเปลี่ยนสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้หรือไม่ หากมีการอนุญาตให้มีการเปลี่ยนสัญชาติในกรณีดังกล่าวได้ก็จะเกิดขบวนการที่แสวงหาผลประโยชน์จากการได้สิทธิเปลี่ยนสัญชาติในกรณีดังกล่าว

จากสภาพปัญหาคนต่างด้าวที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบันคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าในประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ สามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. คนต่างด้าวที่เข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย

1.1 คนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว

1.1.1 ประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist) และคนเดินทางผ่าน (Transit)

คนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวประเภทนี้ตามปกติจะเข้ามาพักเพื่อการท่องเที่ยวในระยะสั้น ๆ จะอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเภทนักท่องเที่ยว อยู่ในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน ส่วนคนต่างด้าวที่เดินทางผ่านอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยได้ไม่เกิน 30 วัน

1.1.2 ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant)

คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าในประเทศไทยในประเภทนี้ ตามปกติจะเดินทางเข้ามาประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำงานธุรกิจ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ การศึกษาวิจัย หรือมาอยู่กับครอบครัว จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย 90 วัน แต่หากคนต่างด้าวได้รับการตรวจลงตรา (Visa) โดยมีรหัส A กำกับต่อท้ายการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวตามวัตถุประสงค์ที่เดินทางเข้ามา หมายความว่าคนต่างด้าวผู้นั้นจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาและอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 1 ปี นับวันที่เดินทางเข้าในประเทศไทย (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2537)

2. การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย (Immigrant)

* พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 34 มาตรา 35

คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยเป็นการถาวร จะต้องยื่นคำร้องขอมิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ทั้งนี้ การพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว คนต่างด้าวที่ขอมิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ*

ก. ภายในกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเป็นรายปี ซึ่งตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 40 ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเป็นรายปี แต่มิให้เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และสำหรับคนไร้สัญชาติมิให้เกินห้าสิบคนต่อปี และบรรดาอาณาเขตของประเทศหนึ่งรวมกัน หรือแต่ละอาณาจักรซึ่งมีการปกครองตนเองให้ถือเป็นประเทศหนึ่ง โดยคนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยนั้น จะยื่นและรับเรื่องได้ต่อเมื่อได้มีการประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และประกาศระยะเวลาเปิด-ปิด การรับคำขอ (ตม.9) คนต่างด้าวดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่เดินทางเข้ามา โดยได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวและได้รับอนุญาตให้อยู่ชั่วคราวระยะยาวติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ปี การยื่นคำขอดังกล่าวนั้นสามารถยื่นได้ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง คำนตรวจคนเข้าเมืองทั่วประเทศและสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ โดยยื่นคำขอตามแบบ ตม.9 เมื่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้รับคำขอดังกล่าวแล้วก็จะนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองพิจารณา ถ้ามีมติอนุญาตก็จะส่งเรื่องไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ข. นอกกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเป็นรายปี (Non-Quota immigrant)**

มาตรา 43 และมาตรา 51 แจ้างออกและบุตรนั้นอายุยังไม่เกินหนึ่งปี หรือเป็นคนต่างด้าวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเห็นว่าไม่เป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ. คนเข้าเมืองและโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในกรณีนี้ได้เช่นกัน แต่ในกรณีที่น่าเงินตราต่างประเทศมาลงทุนนี้ในแต่ละปีจะเกินกว่าร้อยละห้าของจำนวนคนต่างด้าวที่เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยภายในกำหนดจำนวนของปีนั้น ๆ มิได้

* พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 40 มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 45 และมาตรา 51

** พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 42

2. คนต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย (Illegal immigrants)

คนต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย หมายถึง คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยไม่เดินทางเข้ามาตามช่องทางด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ตามกำหนดเวลาตามที่รัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหมายความรวมถึง คนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ คนต่างด้าวดังกล่าวนี้แบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้คือ

1. ผู้อพยพ (Displaced persons)

คนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยในประเภทนี้ ส่วนใหญ่อพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อบริเวณชายแดนแถบอินโดจีน ได้แก่ ลาว เขมร พม่า เวียดนาม ที่หลบหนีจากอันตรายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการจลาจล การต่อสู้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะสงคราม แล้วหลบหนีเข้ามาในประเทศไทยอย่างเป็นทางการเป็นกลุ่ม หรือหมู่ชนใหญ่ ๆ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ก. ผู้ที่รัฐบาลของผู้อพยพได้ติดต่อขอให้อพยพเข้ามาเป็นการล่วงหน้า

ข. ผู้ที่อพยพเข้ามาโดยพลการ ซึ่งผู้อพยพส่วนใหญ่จะอยู่ในประเภทนี้

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2518 รัฐบาลไทยได้ร้องขอให้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติให้เข้ามาให้ความคุ้มครอง หาทายแก้ปัญหาและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพลี้ภัยดังกล่าว ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 1 ล้าน 3 แสนคน ในจำนวนนี้มีผู้ลี้ภัยกว่า 705,000 คน ได้เดินทางไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามและจำนวนกว่า 576,000 คน ได้กลับประเทศบ้านเกิดของตนด้วยความสมัครใจ ในปี พ.ศ. 2523 มีจำนวนผู้อพยพลี้ภัยที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สูงสุดถึง 300,000 คน* พ.ศ. 2543 มีผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่น และบุคคลในความดูแลเฉพาะของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ในประเทศไทยมีดังนี้

1. ญวนอพยพ จำนวน 29 คน ญวนหรือชาวเวียดนามที่เหลืออยู่ได้อพยพเข้ามาหลังปี พ.ศ. 2532 ซึ่งตามแผนปฏิบัติการสมบูรณ์ (Comprehensive Plan of Action: CPA) ต้องผ่านการพิจารณาสถานภาพผู้ลี้ภัย และพวกเหล่านี้กำลังรอคอยการแก้ปัญหาอย่างถาวรอยู่ และผู้ที่ไม่ได้อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ อีกจำนวน 12,743 คน (ชนกลุ่มน้อยพันธุ์ใหม่ ยึดหัวหาดตลาดยาบ้า, 2543, หน้า 5)

* เอกสารประชาสัมพันธ์ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ, 30 มิถุนายน 2453, หน้า 1

2. ผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า จำนวน 101,743 คน ประกอบด้วยกลุ่มเชื้อชาติ 2 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ กลุ่มแรกคือ ชาวคยา จำนวน 14,469 คน ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มที่สองคือ ชาวกะเหรี่ยง 85,517 คน ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก ราชบุรี กาญจนบุรี และชุมพร

นอกจากนี้ยังมีบุคคลในความดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ จากประเทศพม่า อีก 2 แห่ง คือ นักศึกษา จำนวน 1,800 คน ที่ศูนย์ฝึกฝาย จังหวัดราชบุรี และบุคคลในความดูแล ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ อีกจำนวน 32 คน

3. ผู้อพยพสัญชาติลาว อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่จำนวน 83 คน และที่ไม่ได้อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ อีกจำนวน 8,640 คน ผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นชาวลาวนี้ส่วนใหญ่ได้อพยพลี้ภัยสงครามเข้ามาตั้งแต่ช่วงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2518 (ชนกลุ่มน้อยพันธุ์ใหม่ยึดหัวหาดตลาดยาบ้า, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2543, หน้า 5)

4. ผู้อพยพสัญชาติเขมร ผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นชาวเขมรแบ่งเป็น 2 ระลอกคือระลอกแรกอพยพเข้ามาและเดินทางออกไประหว่างปี พ.ศ. 2522-2536 และกลุ่มที่สองระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2542 โดยที่ผู้อพยพเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 745,000 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้เดินทางกลับประเทศบ้านเกิดด้วยความสมัครใจ จำนวน 510,000 คน และผู้เดินทางไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม จำนวน 235,000 คน ทั้งนี้ผู้ที่อพยพเข้ามา ระลอกแรกนั้นมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. 2522 และกลุ่มที่สองได้อพยพเข้ามาในจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดตราด ระหว่างเดือนสิงหาคมและกันยายน พ.ศ. 2540 ซึ่งมีสาเหตุมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรุงพนมเปญเมื่อเดือนกรกฎาคมปีเดียวกัน*

5. ชาติอื่น ๆ อีกจำนวน 313 คน

นอกจากผู้อพยพลี้ภัยที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ดังกล่าวแล้ว ยังมีผู้อพยพลี้ภัยเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เช่น อดีตทหารจีนคณะชาติ คือกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นทหารจีนคณะชาติ กองพล 93 และ 193 พร้อมด้วยประชาชนในมณฑลยูนนาน ได้หลบเข้าไปอยู่ในพม่าด้านที่ติดต่อกับภาคเหนือของประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 ก็ได้อพยพเข้ามายังประเทศไทยซึ่งทางราชการได้จัดให้อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย ส่วนพวกที่มีอาวุธติดตัวได้หลบหนีเข้าไปอาศัยอยู่บนภูเขาระหว่างชายแดนไทย-พม่า แต่ต่อมาผู้อพยพลี้ภัยในกลุ่มนี้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแปลงสัญชาติและให้สถานะเป็นคนต่างด้าว มีจำนวน 13,728 คน (วิชัย สุวรรณประเสริฐ, 2514)

และอีกกลุ่มหนึ่งคือ จีนฮ่ออพยพ คือ ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน ซึ่งประกอบด้วยครอบครัวทหารจีนคณะชาติที่อพยพหนีจีนคอมมิวนิสต์ติดตามกองทัพเข้าไปในพม่า ต่อมาในปี

* สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ. เอกสารประชาสัมพันธ์, 30 มิถุนายน 2543. หน้า 1.

พ.ศ. 2503-2504 ได้ถูกปราบปรามและขับไล่ออย่างรุนแรงจากประเทศพม่าจึงได้ทะลักเข้ามาในประเทศไทย

ตามหลักความคิดพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมืองนั้น สัญชาติเป็นสิ่งผูกพันทางกฎหมายระหว่างประชาชนกับรัฐ มีผลให้เกิดสิทธิและหน้าที่ ทั้งแก่รัฐและแก่ประชาชนตามกฎหมาย โดยรัฐมีสิทธิที่จะกำหนดว่าภายใต้กฎหมายของตน บุคคลใดคือคนสัญชาติตน อีกทั้งควบคุมดูแลให้คนสัญชาติของตนประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ความคุ้มครองคนสัญชาติของตนทั้งอยู่ในประเทศและต่างประเทศ มีสิทธิที่จะปฏิเสธการส่งมอบคนสัญชาติของตนให้กับรัฐอื่นที่ขอให้ส่งตัวไปดำเนินคดีในต่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ควบคุมดูแลและดำเนินการให้คนสัญชาติของตนมีสิทธิ และเสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ป้องกันมิให้คนสัญชาติของตนกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐอื่น หากมีการกระทำผิดก็จะต้องลงโทษคนสัญชาติของตน อีกทั้งยังมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองดูแลคนสัญชาติของประเทศอื่นที่เข้ามาพำนักอยู่ในรัฐตน โดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนบุคคลที่มีสัญชาติของรัฐนั้นก็ มีสิทธิและหน้าที่ที่จะได้สัญชาติอย่างน้อยหนึ่งสัญชาติ ซึ่งอาจเป็นสัญชาติโดยการเกิด หรือสัญชาติภายหลังการเกิดมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ หน้าที่รับราชการทหาร หน้าที่เสียภาษีอากร เป็นต้น คนต่างด้าว คือ คนที่มีสัญชาติของรัฐ การที่รัฐหนึ่งอนุญาตให้คนสัญชาติของรัฐอื่นเข้าประเทศได้นั้น มีหลักปฏิบัติอยู่ 4 ประการ (ผดุง ปัทมะสังข์, 2538) คือ

1. รัฐยอมรับให้คนต่างชาติทุกคนเข้าประเทศโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ หรือ
2. รัฐยอมรับให้คนต่างชาติทุกคนเข้าประเทศ โดยมีเงื่อนไขว่ารัฐมีสิทธิให้คนต่างด้าวบางชาติบางคน เช่น คนติดยาเสพติด คนเป็นโรคติดต่อร้าย เป็นต้น ออกนอกประเทศได้หรือ
3. รัฐยอมให้คนต่างชาติเข้าประเทศโดยกำหนดเงื่อนไขในการเข้าประเทศไว้หรือ
4. รัฐยอมรับให้คนต่างชาติทุกคนเข้าประเทศ โดยรัฐมีสิทธิที่จะเนรเทศคนต่างชาติตามความพอใจในการสำรวจกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมืองพบว่า รัฐยอมรับหลักปฏิบัติข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 แต่ไม่ปรากฏว่ามีรัฐโดยยอมรับหลักปฏิบัติข้อ 1 โดยในหลักการรัฐมีเอกราชและอธิปไตยที่จะรับหรือไม่รับคนต่างชาติโดยมีเงื่อนไขใด ๆ ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและขึ้นอยู่กับหลักการปฏิบัติต่างตอบแทน (Principle of Reciprocity) เป็นที่ยอมรับกันว่าปัจจุบันนี้บรรดาประเทศต่าง ๆ ในโลกทั้งที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติและไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ล้วนแต่กำหนดลักษณะคนต่างด้าวที่ต้องห้ามมิให้เข้ามาในประเทศของตนทั้งสิ้น ซึ่งตามหลักวิธีแห่งนโยบายการตรวจคนเข้าเมืองสากล (Trends of Immigration Policy) จึงอยู่ในหลักการจำกัดสิทธิคนต่างด้าวบางจำพวก (Qualitative Restriction of Immigration) โดยกำหนด

ลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่ประเทศของตนไม่ต้องการไว้ใน พ.ร.บ. คนเข้าเมืองของประเทศตน (เทพย์ วีรจันทร์านนท์, 2515)

กิจการด้านการตรวจคนเข้าเมือง นับว่าเป็นภารกิจที่มีความสำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่ง มีความเกี่ยวข้อง โดยตรงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ การลงทุนภายในประเทศรวมตลอดทั้งความปลอดภัยของประเทศชาติด้วย เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเปรียบเสมือนเป็นยามเฝ้าบ้าน ใครจะเข้าใครจะออกจากบ้านยามจะต้องรู้และควรจะต้องรู้ไปถึงว่า ผู้มาเยือนนั้นจะมาดีหรือมาร้าย หากรู้ว่าเป็นผู้มาดีจะนำผลประโยชน์มาให้เข้าบ้านซึ่งเป็นนายของยาม ยามจะต้องอำนวยความสะดวกเป็นประดุจบ้านให้ด้วยความรวดเร็วและนอบน้อม ในกรณีสงสัยว่าจะมาร้ายก็ไม่ให้เข้าบ้าน หรือเมื่อเข้าไปในบ้านแล้ว หากไปทำร้ายเจ้าบ้านหรือญาติพี่น้องของเจ้าบ้าน ยามในฐานะผู้รับใช้นายจ้างผู้ซื้อสัตว์ก็จะขัดขวางไม่ยอมให้ผู้นั้นออกจากบ้านจนกว่าจะได้ดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้นั้นเสียก่อน

2. สาระสำคัญของกฎหมายคนเข้าเมือง

นานาอารยประเทศทั้งหลายต่างก็เห็นความสำคัญของงานตรวจคนเข้าเมืองนี้ต่างก็ได้พยายามหาระบบที่เหมาะสมกับปัญหาและสภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศตนมาใช้ และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาด้านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปในโลกปัจจุบันนี้ พอจะแยกออกเป็นระบบใหญ่ ๆ ได้ 4 ระบบ ดังนี้ คือ (พันตำรวจเอกวานิช กุลมา, 2525)

2.1 กระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและพหุวัฒนธรรม ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้ในประเทศออสเตรเลีย จะเห็นได้ว่าประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานตรวจคนเข้าเมืองนี้เป็นอย่างมาก ถึงกับจัดตั้งหน่วยงานระดับ “กระทรวง” ขึ้นมารับผิดชอบงานนี้ และการที่ประเทศออสเตรเลียได้จัดตั้งหน่วยงานระดับกระทรวงมารับผิดชอบงานด้านตรวจคนเข้าเมือง การเปลี่ยนแปลงสัญชาติและดูแลด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ ก็เนื่องจากความจำเป็นตามสถานะสิ่งแวดล้อมของประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างขวางใหญ่โตมาก คือ มีเนื้อที่ทั้งหมดถึงประมาณ 2,967,877 ตารางไมล์ เมื่อเทียบกับเนื้อที่ของประเทศไทยซึ่งมีประมาณ 198,455 ตารางไมล์ จะเห็นว่าประเทศออสเตรเลียใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 15 เท่า แต่ประเทศไทยกับมีพลเมืองมากกว่าประเทศออสเตรเลีย ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่เจริญแล้ว

มีกิจการด้านอุตสาหกรรมมากมายหลายประเภท จึงทำให้เกิดปัญหาแรงงานและประเทศออสเตรเลียต้องการให้ชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากยุโรปและอเมริกาเข้าไปอยู่ในออสเตรเลียให้มากยิ่งขึ้น แต่ก็กีดกันชาวต่างประเทศจากเอเชียและแอฟริกา ความรู้สึกนี้เริ่มผ่อนคลายลงมากเมื่อประเทศออสเตรเลียตัดสินใจรับคนอพยพจากกลุ่มประเทศอินโดจีนเข้าไปอยู่ใน

ประเทศออสเตรเลีย ทุก ๆ ปี กระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและพหุวัฒนธรรม จะส่งเจ้าหน้าที่ไปยังประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกรีซ อิตาลี สเปน เพื่อชักชวนให้คนพวกนี้เข้าไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในประเทศออสเตรเลีย

2.2 กรมตรวจคนเข้าเมืองขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้กันมานาน เช่น ในประเทศอังกฤษ สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นต้น เป็นระบบที่มอบหมายอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณาให้คนต่างด้าวเข้าเมือง หรือไม่ให้เข้าเมือง และรวมทั้งการแปลงสัญชาติให้กับฝ่ายบริหาร คือ กระทรวงมหาดไทย

2.3 กรมตรวจคนเข้าเมืองขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนในประเทศญี่ปุ่นนั้น งานตรวจคนเข้าเมืองไม่ได้มีสถานภาพเป็น “กรม” (Department) เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศฟิลิปปินส์ แต่ประเทศญี่ปุ่นนั้นมีสถานภาพเพียง “กองบัญชาการ” (Bureau) แต่ขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม เช่นเดียวกัน ระบบนี้เป็นระบบที่มีมอบอำนาจเด็ดขาดทางด้านการตรวจคนเข้าเมืองและแปลงสัญชาติให้แก่ฝ่ายบริหาร แต่มีความแตกต่างกับ 2.2 ตรงที่ว่าระบบนี้เห็นว่าการตรวจคนเข้าเมืองและแปลงสัญชาตินั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาออกคำสั่ง หรือปฏิเสธมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง หรือได้สัญชาติ แต่คนต่างด้าวดังกล่าวนั้นมีสิทธิที่จะปฏิเสธคำสั่งดังกล่าว โดยระบบนี้มุ่งเน้นไปถึงเรื่องของความยุติธรรมระหว่างคนต่างด้าวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่หรือออกคำสั่งนั้น ๆ ประกอบกับอำนาจหน้าที่ในการตรวจคนเข้าเมือง และแปลงสัญชาติเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดียว จึงต้องมีระบบที่ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลทั้งสองฝ่ายด้วยระบบของกระบวนการยุติธรรม

2.4 หน่วยตรวจคนเข้าเมืองขึ้นกับกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้อยู่ในหลายประเทศ อาทิเช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี อียิปต์ อินเดีย สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) เนปาล และประเทศไทย ส่วนมากหากเป็นหน่วยงานตรวจคนเข้าเมืองขึ้นกับกรมตำรวจแล้ว จะมีสถานภาพระดับ “กองบัญชาการ” ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้อำนาจเด็ดขาดในด้านตรวจคนเข้าเมือง และการแปลงสัญชาติกับฝ่ายบริหารเช่นเดียวกันเพียงแต่ให้หน่วยของหน่วยงานระดับรองลงมา คือ ระบบกองบัญชาการ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง โดยระดับกระทรวงเป็นองค์กรที่กำกับดูแลในเรื่องของนโยบายของรัฐในแต่ละช่วงเวลาเท่านั้น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ระบบตรวจคนเข้าเมืองที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปนั้น ได้พบว่าหน้าที่ความรับผิดชอบของการตรวจคนเข้าเมืองส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็คล้าย ๆ กัน คือ มุ่งเน้นในการรักษาความมั่นคงของชาติ ตลอดจนดูแลรักษาสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของประชาชนคนในชาติของตน มิให้ถูกรบกวนสิทธิอันพึงมีพึงได้ดังกล่าว จะแตกต่างกันก็เฉพาะงานด้านการออก

หนังสือเดินทาง (Passport) ขรรมคาหรือของบุคคลทั่ว ๆ ไป จะมอบหมายให้กรมตรวจคนเข้าเมือง หรือกองบัญชาการตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งไม่เหมือนกับประเทศไทยซึ่งมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศรับผิดชอบ แต่ต่างประเทศส่วนใหญ่กระทรวงต่างประเทศจะรับผิดชอบ ในเฉพาะการออกหนังสือเดินทางราชการ (Official Passport) และหนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport) เท่านั้น ตามระบบของต่างประเทศหน่วยงานที่ออกหนังสือเดินทางกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจหนังสือเดินทางเป็นหน่วยงานเดียวกัน จึงป้องกันการปลอมแปลงหนังสือเดินทางได้มาก

แนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ไม่ว่าในทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เช่น สิทธิในการทำงาน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยเหตุผลทางชาติพันธุ์ สีผิวหรือเพศ สิทธิในการมีส่วนร่วมในทางวัฒนธรรม สิทธิในการศึกษาและสิทธิที่ได้รับการรับรองคุ้มครองตามกฎหมาย เป็นต้น ทั้งนี้เนื่อง “มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมามีอิสรภาพ เสรีภาพ เกียรติศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันนั่นเอง ทุกคนต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นภราดร”

แนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

1. แนวคิดพื้นฐานของมนุษยชน (วรลักษณ์ สงวนแก้ว, 2544, หน้า 101-102)

การพิจารณาถึงแนวคิดพื้นฐานของมนุษยชนนั้นจะเป็นที่ต้องพิจารณาจากแหล่งที่มา และความคิดพื้นฐานของสิทธิในอดีตนับแต่ช่วงสมัยศตวรรษที่ 18 ได้มีสำนักความคิดทางกฎหมาย (School of Thought) เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งแต่ละสำนักความคิดที่ได้รับความนิยมและยอมรับเห็นจะมีอยู่เพียง 2 สำนักความคิดใหญ่ นั่นก็คือ สำนักกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) และสำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง (Positive Law) ซึ่งทั้งสองสำนักความคิดนี้มีแนวความคิดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

1.1 สำนักกฎหมายธรรมชาติ

สำนักกฎหมายธรรมชาติ มีทฤษฎีว่าบุคคลที่เกิดมาเป็นมนุษย์มีสิทธิพื้นฐานบางประการติดตัวมาตามธรรมชาติ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเกิดมานานแล้วตั้งแต่ยุคกรีกโรมัน ในทางวิชาการถือกันว่าแนวความคิดนี้เป็นของชาวตะวันตก เป็นแนวคิดที่ค้นหาหลักประกันคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนมิให้ถูกละเมิดโดยอำนาจรัฐอันเป็นแนวคิดที่ต้องการจะจำกัดอำนาจของรัฐนั่นเอง ทั้งนี้เพราะการปกครองในสมัยโบราณยังมิได้มีการแบ่งแยกอำนาจตามระบอบประชาธิปไตย ไม่มีการจัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน แนวความคิดเรื่องกฎหมายตามธรรมชาติถือว่า “กฎหมาย” คือ สิ่งปรากฏอยู่ตามธรรมชาติ และเป็นสิ่งที่ทุกคนรู้จักโดยทั่วไป

แล้วเป็นกฎหมายที่ใช้ได้โดยไม่จำกัดเวลา (ไม่มีเวลาด่วงพ้นสมัย) สามารถใช้ได้ทุกแห่งจำกัดว่า จะต้องใช้ในรัฐใดรัฐหนึ่ง และอยู่เหนือกฎหมายของรัฐ หากจำต้องให้ฝ่ายบ้านเมืองบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใดไม่

สำหรับแนวคิดในเรื่อง “สิทธิตามธรรมชาติ” สำนักกฎหมายธรรมชาติถือว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักกฎหมายธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องของอุดมคติ โดยมีแนวคิดว่า “มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกันและพระเจ้าซึ่งเป็นผู้สร้างมนุษย์มาโดยให้สิทธิบางอย่างแก่มนุษย์สิทธิเหล่านี้ไม่อาจโอนกันให้แก่กันได้ และไม่มีใครจะล่วงละเมิดได้ ซึ่งได้แก่สิทธิในชีวิต เสรีภาพและสิทธิที่จะหาความสุข และรัฐทั้งหลายจะต้องกระจายอำนาจเพื่อให้มนุษย์มีสิทธิเหล่านี้อย่างเต็มที่ วิธีการเช่นนี้ทำให้มนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์โลกที่ใช้เหตุผลยอมรับว่าเป็นหลักการที่ดีและเชื่อว่าจะทำให้มนุษย์อยู่ในสังคมอย่างสันติและมีความสุข (กุตพล พลวัน, 2543, หน้า 15-16) ดังนั้น โดยสรุปสิทธิมนุษยชนตามความหมายของแนวความคิดนี้ คือเสรีภาพที่ทุกคนพึงมีตามธรรมชาติ ในกรณีกฎหมายมีลายลักษณ์อักษรขัดต่อสิทธิเสรีภาพที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือบัญญัติไม่สอดคล้องต่อกฎหมายธรรมชาติผู้ที่ยึดมั่นในแนวคิดนี้ก็จะตีความให้กฎหมายธรรมชาติอยู่เหนือสิ่งอื่นใดเสมอ

1.2 สำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง

สำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง เป็นสำนักความคิดที่มีแนวคิดในทางขัดหรือแย้งกับสำนักกฎหมายธรรมชาติ โดยจะยอมรับเฉพาะกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะมีได้ก็แต่เฉพาะในเรื่องที่ถูกกฎหมายบัญญัติรับรองไว้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการที่มีกฎหมายบัญญัติไว้จะทำให้มีความแน่นอนเด่นชัดในการบังคับใช้ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐและเพื่อความสงบเรียบร้อยของรัฐอันเป็นประโยชน์มหาชน รัฐจะมีความเป็นเอกภาพ

จากที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับแนวความคิดพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน พบว่าอุดมการณ์มนุษยชน โดยกำเนิดมีรากเหง้ามาจากความคิดเชิงปรัชญาของตะวันตก เป็นแนวคิดโดยทั่วไปที่เชื่อว่าเติบโตพัฒนาจากธรรมเนียมความคิดแห่งกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law Tradition) ของตะวันตก ในเบื้องต้นการปรากฏตัวหรือสถานการณ์มีอยู่ของสิทธิมนุษยชนในสายตาของฝ่ายกฎหมายธรรมชาติหรือชนชาตินิยมมักมองว่าเป็นสิทธิที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติหรือเป็น

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดเช่นนี้มีลักษณะเป็นแนวคิดดั้งเดิมที่ไม่ได้รับการยอมรับจากแนวคิดทั่วไปในยุคปัจจุบัน ซึ่งต่างมองสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องอุดมการณ์หรือแนวคิดที่มนุษย์สร้างสรรค์ (Invent) ขึ้นมาเอง ภายใต้เงื่อนไขผลักดันเฉพาะทางปรัชญาแบบปัจเจกชนนิยมและบริบทสังคมการเมืองตะวันตกที่พัฒนาความขัดแย้งมาถึงจุด ๆ หนึ่ง (จรัญ โฆษณานันท์, 2545, หน้า 59)

เมื่อพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับมนุษยชนในอดีตที่ผ่านมาจะพบว่าเกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจบนพื้นฐานของลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) หรือลัทธิอุดมการณ์เสรีนิยม ต่อมาเมื่อกระแสโลกาภิวัตน์และระบบเปิดเสรีทางเศรษฐกิจตลอดจนพัฒนาการทางเทคโนโลยีและสารสนเทศมีมากขึ้น นานาอารยประเทศต่างให้การยอมรับทั้งในแง่แนวคิดและการปฏิบัติว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิอันเป็นสากล (Universal Rights) ที่สามารถตรงอยู่และใช้ได้ทั่วไปโดยไม่จำกัดอาณาเขต ทุกฝ่ายจึงมีทั้งสิทธิและพันธะในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนรวมตลอดไปถึงความชอบธรรมในการวิพากษ์วิจารณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใด เชื้อชาติใดหรือเผ่าพันธุ์ใดในทุก ๆ ดินแดน กรณีการพิจารณาเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงแหล่งที่มา ประเภทของสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนนิยามความหมายของสิทธิมนุษยชน

1. ประเภทของสิทธิและเสรีภาพพิจารณาจากลักษณะผู้ทรงสิทธิ

ด้วยแนวคิดในการแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพมีอยู่หลายลักษณะหลาย

แนวความคิด เป็นต้นว่า การแบ่งตามลักษณะผู้ทรงสิทธิ การแบ่งจากแหล่งกำเนิดการแบ่งตามแนวคลาสสิกเยอรมัน การแบ่งโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของสิทธิและเสรีภาพ และการแบ่งตามเงื่อนไขแห่งการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ฯลฯ ในการแบ่งประเภทออกเป็นหลายกรณีนี้ เพื่อความสะดวกในการให้ความหมายและลักษณะของสิทธิและเสรีภาพ สำหรับการศึกษานี้จะมุ่งเน้นพิจารณาถึงการแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพตามลักษณะของผู้ทรงสิทธิ หรือการจำแนกโดยพิจารณาจากกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องแนวคิดในการศึกษาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในการส่งคนต่างด้าวกลับออกนอกราชอาณาจักร

การแบ่งประเภทของสิทธิโดยพิจารณาจากลักษณะผู้ทรงสิทธิ หรือจำแนกจากกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพ มี 2 กรณี คือ (วรพจน์ วิสสุตพิชญ์, 2543, หน้า 40-45)

1. สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ได้แก่ บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่ถือกันว่ามีติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิด เป็นสิทธิที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เกิดขึ้นก่อนรัฐและไม่ใช่อำนาจที่รัฐบัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย ทั้งนี้โดยเหตุผลที่เขาเกิดมาเป็นมนุษย์จึงมีสิทธินี้ติดตัวอยู่ ใครจะพรากไปไม่ได้ ซึ่งสิทธิมนุษยชนนี้มุ่งคุ้มครองแก่บุคคลทุกคน มิได้แบ่งแยกว่าบุคคลนั้นเป็นคนชนชาติใด เชื้อชาติใด หรือศาสนาใด เช่นสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายของบุคคล เสรีภาพในการเคลื่อนไหวกว้างไกล เสรีภาพในทางความคิดและการแสดงความคิดเห็น สิทธิและเสรีภาพทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการ

2. สิทธิพลเมือง (Citizen Rights) ได้แก่ บรรดาสิทธิที่มุ่งคุ้มครองเฉพาะบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐเท่านั้น และเป็นสิทธิที่ก่อตั้งขึ้น โดยบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น สิทธิในทาง

การเมือง สิทธิในการรับราชการ การตั้งพรรคการเมือง ฯลฯ ซึ่งสิทธิพลเมืองนี้จะมีได้ก็แต่เฉพาะภายหลังที่เกิด “รัฐ” แล้ว และถือว่าเป็นสิทธิเสรีภาพที่สืบเนื่องมาจากสิทธิมนุษยชน

จากการจำแนกประเภทของสิทธิดังกล่าวข้างต้น ได้แยกประเภทของสิทธิพลเมืองหรือสิทธิของประชาชนออกจากสิทธิมนุษยชน เมื่อพิจารณาข้อแตกต่างจะพบว่าการจำแนกนั้นมีผลไปถึงรูปแบบในการปฏิบัติต่อการใช้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และความพร้อมของแต่ละประเทศในการยอมรับและถือปฏิบัติทั้งนี้โดยความเข้าใจว่า พลเมือง (Civil) คือ บุคคลส่วนใหญ่ (Majority) ของประเทศที่มีลักษณะเชื้อชาติเดียวกัน และถือสัญชาติของประเทศนั้น ๆ ส่วนมนุษย์ (Human) หมายความว่าบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติใดหรือถือสัญชาติใด และรวมตลอดไปถึงคนต่างด้าวด้วย ดังนั้น การจำแนกบุคคลออกเป็น 2 ประเภท เช่นนี้ ส่งผลให้เกิดสิทธิในความเป็นพลเมืองของแต่ละประเภทกับสิทธิในความเป็นมนุษย์ที่ไม่เท่าเทียมกันได้

อย่างไรก็ตาม หากกล่าวโดยสรุป การแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพโดยการพิจารณาจากผู้ทรงสิทธิ หรือการจำแนกจากกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพนั้น โดยแท้จริงแล้วเป็นการพิจารณาจากเนื้อหาของสิทธิว่าสิทธิใดควรจะให้กับบุคคลทุกคน และสิทธิใดควรที่จะจำกัดให้เฉพาะพลเมืองของรัฐเท่านั้น

2. นิยามความหมายของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนถือเป็นสิ่งที่ถูกกล่าวถึงอย่างมากในปัจจุบัน ดังนั้น การให้คำนิยามความหมายของคำว่าสิทธิมนุษยชนจึงมีความสำคัญแต่เนื่องจากขณะนี้ยังไม่สามารถทำจำกัดความที่เบ็ดเสร็จสมบูรณ์ได้ แม้ในปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ที่ถือว่า เป็นเอกสารแม่บทของหลักการสิทธิมนุษยชนก็มีได้เขียนคำยามให้ชัดเจนทั้งนี้อาจเป็นเพราะความต้องการที่หลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการอธิบายความและประสงค์ที่จะเปิดกว้างในการให้ความหมายไว้ เพื่อตอบรับต่อพัฒนาการที่ไม่หยุดนิ่งของพลวัตทางสังคม การพิจารณานิยามความหมายของ “สิทธิมนุษยชน” จึงจำต้องศึกษาจากทัศนะและแนวคิดต่าง ๆ ที่มีผู้ให้บทนิยามไว้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

Encylopaedia Britannica (A 200) ให้ความหมายไว้ว่า สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิที่คิดว่า เป็นของปัจเจกบุคคลภายใต้กฎหมายธรรมชาติอันเนื่องจากการเป็นมนุษย์

R. J. Vincent ให้ความหมายไว้ว่า สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิที่คนทุกคนมีอยู่โดยเสมอภาคเท่าเทียมกันด้วยเหตุที่เขาเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิที่ตั้งอยู่บนความไม่ใส่ใจต่อธรรมชาติแห่งการเป็นมนุษย์ของเรา (จรัล โฆษณานันท์, 2528, หน้า 79-80)

* พจนานุกรม Webster ให้ความหมายว่า Power, privilege etc, that belongs to a person by law, nature of tradition.

จากที่มีผู้ให้คำจำกัดความข้างต้นเห็นได้ว่า “สิทธิมนุษยชน” ได้แก่อิทธิขั้นพื้นฐาน หรือสิทธิของบุคคลอื่นพึงมีตามธรรมชาติในฐานะที่เป็นมนุษย์ผู้ซึ่งดำรงชีวิตในสังคมและมีสิทธิประการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวมนุษยธรรมชาติ รัฐหรือกฎหมายของรัฐ ไม่สามารถที่จะจำกัดหรือทำลายได้ ดังนั้นสิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิทธิที่เกิดมาเองโดยธรรมชาติในตัวมนุษย์มิได้เกิดขึ้นเพราะการอนุญาตจากรัฐหรือเป็นผลจากการกระทำของผู้ใด โดยเฉพาะเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีติดตัวอยู่โดยธรรมชาติ ซึ่งหากปราศจากสิทธินี้ ก็จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ในฐานะมนุษย์ได้และด้วยสิทธินี้ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาและใช้คุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ได้เต็มที่ทั้งในเรื่องความเฉลียวฉลาดความสามารถพิเศษและจิตสำนึกเพื่อสนองความต้องการทางใจและอื่น ๆ โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของชีวิตมนุษย์ทุกคนที่จะต้องได้รับความเคารพปกป้องในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นคนดังที่กล่าวไว้ในประโยคแรกของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ว่าเคารพสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นคือรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพของโลก

สรุปแล้ว การให้คำจำกัดความว่า “สิทธิมนุษยชน” นั้นนับว่าเป็นการยากยิ่ง ซึ่งหากมีคำจำกัดความหรือนิยามความหมายที่ชัดเจนแล้วอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของสิทธิมนุษยชนได้อีกทั้งนำเกิดผลเสียหายนามากกว่าผลดี ในปัจจุบันจึงยังมิได้มีการกำหนดนิยามความหมายของสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามก็ดีหากมุ่งแต่ให้ความสำคัญในการหาความหมายแต่ละเลยถึงจุดประสงค์ในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนก็จะไม่สามารถยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ องค์การสหประชาชาติจึงได้นำเอามาตรฐานการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศมาเป็นมาตรฐานกลาง และกำหนดขอบข่ายของสิทธิมนุษยชนขึ้นในรูปแบบข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4. สิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวในประเทศไทย เกี่ยวกับหลักประกันและข้อจำกัดในการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ด้วยความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในปัจจุบันมีมากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคมมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย อันเป็นการกระทำที่ขัดต่ออนุสัญญาและปฏิญญาต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้มนุษย์ได้รับการปกป้องคุ้มครองอันนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข หลายประเทศในโลกได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางในการยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยองค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องและหามาตรการในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรดาประเทศสมาชิกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศของให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้เข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหลายฉบับด้วยกัน ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้เข้าเป็นภาคี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางด้านนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการเพื่อให้บทบัญญัติต่าง ๆ ของข้อตกลงดังกล่าวถูกนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกันเจตนารมณ์ให้มากที่สุด

หลักประกันสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าว

1. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนคนต่างด้าวตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายระหว่างประเทศ เป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐหรือระหว่างรัฐต่อบุคคลซึ่งปัจจุบันได้มีการแยกความสัมพันธ์ของกฎหมายระหว่างประเทศออกเป็น 3 แผนก คือ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา และกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าว กรณีการส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองนั้น หากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว ถือได้ว่าเป็นเรื่องของบุคคลตามกฎหมายมหาชนภายในของรัฐอันอยู่ในประเทศกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Private International Law) มิใช่กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองหรือแผนกคดีอาญา ทั้งนี้เพราะมิใช่เป็นกรณีระหว่างรัฐโดยตรงหรือระหว่างองค์กรของรัฐหรือการระหว่างประเทศต่อรัฐ หรือเป็นกรณีที่กำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับรัฐในคดีอาญา หากแต่เป็นนิติสัมพันธ์ของบุคคลที่มีลักษณะระหว่างประเทศ (คนต่างด้าว) อันเป็นลักษณะนิติสัมพันธ์ของเอกชนตามกฎหมายมหาชนที่มีลักษณะระหว่างประเทศโดยนิติสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดขึ้นระหว่างรัฐ หรือองค์กรของรัฐกับเอกชน

อย่างไรก็ตามนิติสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น เมื่อมีสถานะเป็นนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชน ก็จะส่งผลให้นิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีความไม่เท่าเทียมกัน โคนรัฐย่อมมีเอกสิทธิ์เหนือกว่าเอกชน และตามหลักปฏิบัติต่อคนต่างด้าวในกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ได้ยอมรับกันว่ารัฐมีสิทธิที่จะห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมืองหรือจะกำหนดจำนวนการเข้ามาของคนต่างด้าวในดินแดนของรัฐ หรือจะจำกัดสิทธิเสรีภาพของคนต่างด้าวภายใต้บังคับของกฎหมายภายในของรัฐอย่างไรก็ได้* ดังนั้น การที่จะนำมาสู่ความเข้าใจในการให้ความคุ้มครองมนุษยชนคนต่างด้าว จึงจำเป็นต้อง

* ดังกรณีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ปี ค.ศ. 1882 ของสหรัฐอเมริกา ที่ห้ามมิให้ชาวจีนเดินทางเข้ามาในประเทศ แต่ภายหลังกฎหมายดังกล่าวได้ถูกยกเลิกแล้ว และปัจจุบันทุกรัฐยินยอมให้คนต่างด้าวเข้าเมืองได้ โดยอาศัยหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน

ทราบถึงสถานภาพของเอกชนในทางระหว่างประเทศเสียก่อนซึ่งในที่นี้หมายถึงสถานภาพของคนต่างด้าวในประเทศไทย และตามที่ได้กล่าวแล้วว่าคนต่างด้าวหากเข้าไปหรือพำนักอาศัยอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง คนต่างด้าวดังกล่าวจะถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น ๆ และจะไม่ได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับคนของประเทศนั้น (National) แต่การจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวดังกล่าวนั้น รัฐเจ้าของดินแดนจะต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายระหว่างประเทศ นั่นคือ สิทธิมนุษยชนหรือสิทธิมูลฐาน (Fundamental Rights) ที่ทุกคนจะพึงมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์

นอกจากนั้นในส่วนเรื่องข้อตกลงระหว่างประเทศที่รัฐได้ให้สัตยาบันแล้ว ไม่ว่าจะป็นในรูปแบบของสนธิสัญญา อนุสัญญา ข้อตกลง หรือพิธีสารเมื่อมีข้อกำหนดยอมรับและประกันสิทธิเสรีภาพ หรือสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวไว้รัฐนั้นก็จะต้องถือปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว เพราะกฎหมายระหว่างประเทศถือเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญในเรื่องของสิทธิมนุษยชน หรืออาจกล่าวได้ว่าได้มีการทำให้สิทธิมนุษยชนเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศไปแล้ว กฎเกณฑ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศได้รับการคุ้มครองโดยองค์การระหว่างประเทศ และบางกรณีศาลภายในของแต่ละประเทศยังให้ความคุ้มครองถึงอีกด้วย อันเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิก ที่ถือว่า การให้สัตยาบันแก่ข้อตกลงระหว่างประเทศมีผลให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตาม

(1) สิทธิและฐานะของคนต่างด้าวตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ในทางกฎหมายบุคคลจะใช้สิทธิอันใดได้ต่อเมื่อตนมีสิทธิหรือได้รับสิทธินั้นแล้ว การมีสิทธิกับการใช้สิทธิเป็นคนละกรณีกัน บุคคลอาจมีสิทธิแต่อาจไม่มีความสามารถในการใช้สิทธิอันนั้นได้ คนต่างด้าวก็เช่นกัน เมื่อได้เข้าไปในอีกประเทศหนึ่งแล้วจะมีฐานะหรือสิทธิใด ๆ ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายของประเทศนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ในสมัยถือกันว่าบุคคลอาจเข้าไปพำนักอาศัย หรือมีถิ่นอยู่ในดินแดนส่วนใดก็ได้ในทุกที่ สามารถเดินทางไปได้โดยเสรี และไม่มียกกฎหมายว่ากฎเกณฑ์ไว้ การข้ามเขตแดนจากระเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งก็ไปได้โดยสะดวกและไม่ต้องใช้เอกสารการเดินทางแต่ในปัจจุบันระบบดังกล่าวได้หมดไปแล้วเพราะแต่ละประเทศต่างต้องเข้มงวดกวดขันในเรื่อง การเดินทางเข้าออกหรือผ่านเขตของพลเมือง ต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อระวังรักษาผลประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม สำหรับประเทศกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ได้แก่ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2552

เรื่องสิทธิและฐานะของคนต่างด้าวเป็นกรณีที่ว่าบุคคลหนึ่งในฐานะที่เป็นคนของต่างประเทศเข้ามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่งตามกฎหมายแล้ว บุคคลนั้นจะมีฐานะและได้รับหรือมีสิทธิอะไรบ้าง จะมีฐานะและได้รับสิทธิเหมือนกับพลเมืองของประเทศที่ตนเข้าไปอยู่นั้นทั้งหมด หรือถูกจำกัดอย่างไร เพียงใดตามจารีตประเพณี ระหว่างประเทศในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติที่รัฐต่าง ๆ พึงปฏิบัติต่อคนต่างด้าวที่เข้ามาพำนักอาศัยอยู่ในอาณาเขตของรัฐ มีหลักฐานว่าคนต่างด้าวจะไม่ได้

รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับคนของประเทศนั้น (National) คนต่างด้าวนั้นตามปกติมีสิทธิและได้รับประโยชน์น้อยกว่าคนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ทั้งนี้ยกเว้นในเรื่องสิทธิมูลฐาน (Fundamental Rights) หรือสิทธิที่มีสถานะเป็นมนุษยชน ซึ่งทุกคนจะพึงมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์และเป็นสิทธิที่รับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ค.ศ. 1947 จารีตประเพณีเช่นนี้เป็นที่ยอมรับและรู้จักอยู่ทั่วไป สำหรับปัญหาในกรณีนี้แม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายเสรีเพียงใด แต่ก็ยังมีความจำเป็นต้องวางหลักในการให้สิทธิแก่คนชาติ (National) กับคนต่างด้าว (Alien) ไว้แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะรัฐย่อมจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สุขของคนชาติของตน และความจำเป็นในทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญในการที่จะพิจารณาให้สิทธิแก่คนต่างด้าวมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในทางการเมือง ซึ่งได้แก่สิทธิในการมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศ หรือในกิจการของรัฐบาล ไม่มีรัฐใดให้สิทธินี้แก่คนต่างด้าว ส่วนสิทธิอื่น ๆ เช่น สิทธิในการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือทรัพย์สินบางอย่างก็ถูกจำกัดหรือให้มีสิทธิได้เพียงเท่าที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในประเทศนั้น และเท่าที่ไม่ขัดต่อผลประโยชน์และเศรษฐกิจของประเทศ (กมล สนธิเกษตริน, 2539, หน้า 30)

แต่ทั้งนี้ก็มีบางสมัยที่การมิได้เป็นไปตามที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในสมัยที่มีการใช้อำนาจศาลสูงสุด หรือที่เรียกกันว่าสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extra Territoriality) ซึ่งชาวต่างประเทศ หรือคนต่างด้าวมิสิทธิที่ดีกว่าคนชาติ ในอดีตประเทศไทยก็เคยตกอยู่ในสภาพเช่นนั้นมาเป็นเวลาช้านาน จนได้มีการเจรจาทำสนธิสัญญากับต่างประเทศใหม่เลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตในสมัยรัชกาลที่ 6 ลักษณะทั่วไปของสิทธิและฐานะของคนต่างด้าวจะมีเพียงใดย่อมเป็นอำนาจของแต่ละรัฐที่จะกำหนด ทั้งนี้เพราะรัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยที่จะบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนที่อยู่ภายในอาณาเขตประเทศของตน และในระหว่างพสกนิกรในประเทศนั้น คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าไปในอีกประเทศหนึ่งเข้าไปอาศัย และประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเข้ามาเป็นการชั่วคราวหรือเข้ามามีถิ่นที่อยู่เป็นประจำ ย่อมอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐที่คนต่างด้าวนั้นเดินทางเข้าไป กฎหมายสามารถกำหนดสิทธิ หรือรับรองฐานะของคนต่างด้าวให้แตกต่างกับสิทธิหรือฐานะของคนชาติได้ แต่ถึงกระนั้นรัฐเจ้าของสัญชาติของคนต่างด้าวยังคงมีสิทธิและหน้าที่ให้ความคุ้มครองแก่พลเมืองของตนในดินแดนต่างประเทศ

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ บรรดาพลเมืองที่อยู่ในรัฐหนึ่ง ๆ มิได้มีแต่คนชาติของรัฐนั้นทั้งหมด ยังมีคนต่างด้าวที่เข้ามามีถิ่นฐาน ทำมาหากินอยู่ในอาณาเขตของรัฐนั้นอีกด้วย คนต่างด้าวนี้อาจเป็นบุคคลของรัฐอื่น มีสัญชาติของรัฐอื่น หรืออาจเป็นคนไร้สัญชาติ (ไม่มี

* สิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานจะต้องได้รับการยอมรับนับถือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายของรัฐที่คนต่างด้าวพำนักอาศัยอยู่

สัญชาติของรัฐใดเลย) ซึ่งคนต่างด้าวเป็นจำนวนมากกว่าคนชาติแล้ว ความยุ่งยากทางการเมืองอาจเกิดขึ้นได้ และอาจทำให้ฐานะของประเทศต้องเปลี่ยนแปลงไป

๖ หลักการปฏิบัติและคุ้มครองคนต่างด้าวตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

โดยทั่วไปตามความหมายของคนต่างด้าว ย่อมเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึง บุคคลสัญชาติอื่นที่เข้ามาอยู่ในดินแดนของรัฐ ถ้าไม่มีสนธิสัญญาไว้ต่อกันแล้ว รัฐไม่จำเป็นต้องยอมรับให้คนสัญชาติต่างประเทศเข้าประเทศของตนได้ การรับหรือไม่รับดังกล่าวเป็นสิทธิของรัฐ หรือรัฐอาจยอมรับคนต่างด้าวเข้าประเทศของตน โดยมีการวางข้อจำกัดก็ได้ เช่น ยอมให้เฉพาะบุคคลประเภทบางประเภท หรือยอมให้เข้าประเทศได้ตามกำหนดระยะเวลา เป็นต้น การกีดกันการเข้าเมืองนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่เสมอ เพราะรัฐย่อมไม่ต้องการให้คนมีสัญชาติต่างประเทศเข้ามาทำกินในดินแดนของตนมากเกินไป

คนต่างด้าวที่รัฐยอมรับเข้ามาอยู่ในประเทศย่อมต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐนั้น (นอกจากจะเป็นบุคคลต่างด้าวประเภทพิเศษที่ได้รับสิทธิสภาพนอกอาณาเขต) ดังนั้น คนต่างด้าวจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจศาลของรัฐที่เขาเข้าไปพำนักอยู่ และต้องรับผิดชอบในการกระทำทุกประการที่กระทำในดินแดนของประเทศนั้น รัฐหรือประเทศนั้นอาจบังคับให้คนต่างด้าวอยู่ในกฎข้อบังคับจำกัดสิทธิบางประการก็ได้ อาจบังคับให้เสียภาษี* เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติต่อคนต่างด้าวนั้น อาจมีทั้งในรูปแบบที่มีผลดี และไม่ดีต่อคนต่างด้าว เช่น บางรัฐบางประเทศไม่ชอบและเหยียดหยามคนต่างด้าว แต่บางรัฐบางประเทศกลับมีน้ำใจ ไมตรี และเอื้อเฟื้อต่อคนต่างด้าว

ตามกฎหมายของประเทศไทยโดยหลักแล้วก็ไม่ได้รับรองสิทธิ หน้าที่และสถานภาพของบุคคลต่างด้าวไว้ให้ลักษณะเช่นเดียวกับผู้มีสัญชาติไทย ในการกำหนดสิทธิ หน้าที่และฐานะของคนต่างด้าวนั้นมีเพียงในกฎหมายระหว่างประเทศเท่านั้นที่ให้คนต่างด้าวมีสถานะเท่าเทียมกับผู้มีสัญชาติไทย และก็เฉพาะแนวความคิดในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองคนต่างด้าวเรื่องสิทธิมนุษยชนเท่านั้น โดยกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศกำหนดให้รัฐจะต้องยอมรับให้แก่บุคคล โดยไม่เลือกปฏิบัติ แต่ในเรื่องอื่น ๆ กฎหมายระหว่างประเทศรับรองอำนาจอธิปไตยที่รัฐจะรับรองสิทธิที่ดีกว่าแก่คนชาติตน หรือในกรณีที่มีสนธิสัญญากำหนดให้รัฐต้องรับรองสิทธิคนต่างด้าวในลักษณะเยี่ยงคนชาติกรณีดังกล่าวรัฐก็ต้องปฏิบัติตามต่อบุคคลต่างด้าวในลักษณะที่เท่าเทียมกับบุคคลชาติ ซึ่งพันธกรณีนี้จะเกิดขึ้นได้เพียงในเรื่องที่มีสนธิสัญญาระหว่างรัฐกำหนดให้ต้องกระทำ

* การบังคับ หรือจำกัดสิทธิคนต่างด้าว มีข้อยกเว้น กรณีการบังคับให้คนต่างด้าวเป็นทหาร รัฐไม่สามารถกระทำได้ เพราะถือว่าคนต่างด้าวยังคงอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยเหนือบุคคลได้บังคับของรัฐของเขา

สรุปได้ว่าสิทธิ ฐานะและการปฏิบัติต่อคนต่างด้าว พบว่ารัฐมีอำนาจกำหนดสิทธิต่าง ๆ ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในรัฐ รวมตลอดไปถึงสิทธิของคนต่างด้าวว่าควรมีขอบเขตเพียงใด แต่สิทธิอย่างหนึ่งที่ติดตัวกับคนต่างด้าวว่าควรมีขอบเขตเพียงใด แต่สิทธิอย่างหนึ่งซึ่งมีติดตัวกับคนต่างด้าวมาในฐานะที่เป็นมนุษย์ คือ สิทธิขั้นมูลฐาน (Fundamental Rights) รัฐไม่อาจยกเลิกเพิกถอนได้เหมือนกับสิทธิอื่น ๆ ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิดังกล่าวขึ้น คนต่างด้าวย่อมต้องมีสิทธิฟ้องร้องต่อศาล หรือต่อองค์กรที่มีอำนาจ เพื่อบังคับให้ผู้ฝ่าฝืนชดใช้ความเสียหาย คนต่างด้าวจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับพลเมืองของรัฐในเรื่องเหล่านี้ หากคนต่างด้าวได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลของรัฐอันเข้าลักษณะเป็นการปฏิเสธความยุติธรรม

(Denial of Justice) กรณีก็จะเป็นเรื่องที่รัฐที่คนต่างด้าวมีสัญชาติอยู่อาจยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อเรียกร้องให้รัฐนั้นจัดการใด ๆ เพื่อให้การเป็นไปโดยความสุจริต และเที่ยงธรรมได้ หลักในเรื่องความเรียกร้องให้รัฐนั้นจัดการใด ๆ เพื่อให้การเป็นไปโดยความสุจริต และเที่ยงธรรมได้ หลักในเรื่องความรับผิดชอบของรัฐที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับคนต่างด้าวมิไว้เพื่อเป็นประกันแก่คนต่างด้าวที่เข้าไปยังรัฐอื่น

2. หลักประกันสิทธิมนุษยชนคนต่างด้าวภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ

ในกรณีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์แล้วก็เพื่อที่จะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาและเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพราะภายหลังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 นานาอารยประเทศได้มีผลกระทบจากการเกิดสงครามที่มีลักษณะทารุณโหดร้าย ส่งผลให้มีการเคลื่อนไหวในเรื่องสิทธิมนุษยชน เห็นได้จากหลักสิทธิมนุษยชนได้มีการกล่าวถึงไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ หากแต่ช่วงนั้นยังไม่มีผลบังคับใช้มากนัก แต่ต่อมาพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนได้มีมากเพิ่มขึ้น โดยอนุสัญญาเหล่านั้นมีขอบเขตเนื้อหาที่แตกต่างกันไป บ้างก็เป็นข้อตกลงที่มีเนื้อหาเป็นการทั่วไป บ้างก็มีขอบเขตเนื้อหาเฉพาะสิทธิบางประการของบุคคล ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้จะขอนำเอาตราสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนมากล่าวถึง ดังนี้

(1) กฎบัตรสหประชาชาติ

กฎบัตรสหประชาชาติเป็นตราสารที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ จัดได้ว่า

* Denial of Justice หมายถึง การที่องค์กรของรัฐบาลไม่ให้วิถีทางที่คนต่างด้าวจะเรียกร้องสิทธิที่ตนถูกละเมิดได้ หรือเมื่อคนต่างด้าวกระทำผิดก็ไม่มีการพิจารณาคดีตามดับบทกฎหมาย กลับมีการใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรม

เป็นธรรมเนียมขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้ลงนามรับรองเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1943 ในกฎบัตรดังกล่าวได้บรรจุบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนไว้หลายมาตรา นับตั้งแต่หลักการที่ปรากฏในคำปรารภอันมีสาระว่า “เราในฐานะประชาชนของสหประชาชาติมีเจตจำนงแน่วแน่.. ที่จะยืนยันความศรัทธาในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ในศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ ในสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีและของประชาชาติทั้งใหญ่และน้อยทั้งปวง”

นอกจากนั้นตามบทบัญญัติมาตรา 1 ของกฎบัตรได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า จุดมุ่งหมายของสหประชาชาติ คือ “(1)...(2) การพัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างประชาชาติบนพื้นฐานของการเคารพต่อหลักสิทธิอันเสมอภาคและการกำหนดเจตจำนง...(3) การบรรลุความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือด้านมนุษยธรรม และในการส่งเสริมและการกระตุ้นให้มีการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และต่อเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ทั้งหมด โดยปราศจากการแบ่งแยกทางด้านเชื้อชาติ เพศ ภาษาหรือศาสนา”

ในส่วนภารกิจสำคัญต่อการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้น มีบัญญัติอยู่ในมาตรา 13 ว่า สมาชิกทั่วไปของสหประชาชาติต้อง “..ช่วยเหลือให้เกิดการบรรลุผลที่เป็นจริงในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับคนทั้งหมด โดยปราศจากการแบ่งแยกทางด้านเชื้อชาติ เพศ ภาษา และศาสนา” อันถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขจำเป็นบนพื้นฐานการเคารพต่อหลักสิทธิอันเสมอภาคและการกำหนดเจตจำนงของประชาชน ซึ่งกฎบัตรสหประชาชาติบัญญัติหลักการ ไว้ในมาตรา 55 และมาตรา 56 ดังนี้

มาตรา 55 “...สหประชาชาติจะส่งเสริม (A) (B)..(C) การเคารพอย่างเป็นสากลและการปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับคนทั้งหมด โดยปราศจากการแบ่งแยกทางด้านเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา

มาตรา 56 “สมาชิกทั้งหมดให้คำมั่นปฏิญาณ (Pledge) ต่อตนเองว่า จะดำเนินการทั้งในลักษณะร่วมกันและแยกจากกัน โดยร่วมมือกับสหประชาชาติเพื่อบรรลุผลต่อจุดมุ่งหมายทั้งปวงที่กำหนดไว้ในมาตรา 55”

จากบทบัญญัติข้างต้นเห็นได้ว่าสิทธิมนุษยชนมีปรากฏชัดในกฎบัตรของสหประชาชาติ และหลักในมาตรา 55-56 ถือได้ว่ารัฐสมาชิกต้องมีพันธกิจต่อเรื่องสิทธิมนุษยชน ด้วยเหตุที่กฎบัตรสหประชาชาติมีลักษณะเป็นสนธิสัญญาพหุภาคี (Multilateral Treaty) ส่งผลให้มีสถานะทางกฎหมายเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และพันธะหน้าที่ในการปกป้องส่งเสริมสิทธิมนุษยชน จึงตกอยู่แก่รัฐสมาชิก ซึ่งรัฐสมาชิกจะถือเอาประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐไม่ได้อีกต่อไป การใช้อำนาจโดยมิชอบของรัฐต่อประชาชนภายในประเทศที่ขัดหลักสิทธิมนุษยชนไม่ถือว่าเป็นกิจการภายในที่อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาของรัฐ อีกทั้งตามกฎหมาย

บัตร ข้อ 2 อนุ 6 แสดงให้เห็นว่ารัฐแม่มีได้เป็นสมาชิกหรือยอมรับหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศก็อาจต้องถูกบังคับให้ปฏิบัติตามได้

(2) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)^{*} เกิดขึ้น โดยมติประกาศรับรองขององค์การสหประชาชาติ ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ส่งผลให้สังคมโลกมีความสำนึกตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลาย จนกลายเป็นหลักความชอบธรรมที่ยึดถือกันทั่วไป มีสถานะอันถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ

การที่ “สิทธิมนุษยชน” เป็น “สิทธิ” และเป็นที่ยอมรับตรงกันของชุมชนโลกปัจจุบัน ดังที่ปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติว่า เราพึงต้องกัน ในสิทธินี้ โดยปราศจากข้อสงสัย และประโยคแรกในคำปรารภของปฏิญญาสากลดังกล่าวได้กล่าวว่า รากฐานของสิทธิมนุษยชนก็คือ ทุกคนเท่าเทียมกัน ในศักดิ์ศรีของมนุษย์และสิทธิเสมอภาค เพราะทุกคนเป็นสมาชิกของครอบครัวมนุษยชาติ ดังนั้น สิทธิมนุษยชนจึงมิใช่เรื่องของหน้าที่บุคคลให้สิทธิซึ่งกันและกัน หรือการให้สิทธิแก่บุคคลจากรัฐหรือจากสังคม แต่สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มี ที่เป็นอยู่ภายใต้กายตนของมนุษย์ทุกคน เป็นสิทธิโดยตรงของมนุษย์ทุกคน สิทธินี้เกิดก่อนรัฐและแผ่ขยายมาให้รัฐและสังคม อย่างไรก็ดี สิทธิมนุษยชนจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่อได้นำไปบัญญัติรับรองตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็กฎหมายระหว่างประเทศ เช่น ในรูปของอนุสัญญา หรือตามกฎหมายภายใน ดังนั้น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจึงไม่มีลักษณะทางกฎหมายเป็นสนธิสัญญา คงเป็นเพียงมาตรฐานร่วมกันของบรรดารัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นความพยายามขั้นแรกที่จะทำให้สิทธิมนุษยชนกลายเป็นสิทธิตามกฎหมายภายในของรัฐ

เมื่อพิจารณาสาระสำคัญในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พบว่า มีบัญญัติได้ทั้งสิ้น 30 มาตรา ส่วนใหญ่จะเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และการตีความ สำหรับสิทธิมนุษยชนในปฏิญญาสากลฯ สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทหลักที่สำคัญ คือ สิทธิของพลเมืองและการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม และหากวิเคราะห์ข้อความในคำปรารภและกติกากฎปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จะเห็นว่าในส่วนที่เกี่ยวกับการรับรองและจำกัดสิทธิ

* แต่เดิมปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยหลักกฎหมายแล้วมิได้มีผลบังคับในทางกฎหมายแต่ประการใด ต่อมาภายหลังจากที่ได้มีข้อบัญญัติหรืออนุสัญญา เพื่อเป็นการเสริมหลักการของตัวปฏิญญาฯ ส่งผลให้เกิดการยอมรับต่อปฏิญญาฯ ในลักษณะของกฎหมาย”

* The Institute of International Court of Justice article 38.

มนุษยชนของคนต่างด้าวในการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร ไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน เพียงแต่บัญญัติรับรองไว้ในส่วนทั่ว ๆ ไป ในปฏิญญาสากลฯ ดังกล่าว คือ

มาตรา 1 “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระเสรีและเท่าเทียมกัน ทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันท์พี่น้อง”

มาตรา 2 “บุคคลชอบที่จะมีสิทธิ และเสรีภาพ บรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่มี การจำแนกความแตกต่างในเรื่องใด ๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทาง การเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทร์พัสสิน กำเนิดหรือสถานะอื่นใด

นอกจากนี้การจำแนกข้อแตกต่างโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมืองทางคุณาณา หรือทางเรื่องระหว่างประเทศหรือดินแดน ซึ่งบุคคลสังกัดจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดนดังกล่าว จะเป็นเอกราชอยู่ในความพิทักษ์ มิได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดแห่งอธิปไตยอื่นใด”

มาตรา 3 “บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต ในเสรีธรรม และในความมั่นคงแห่งร่างกาย

มาตรา 7 “ทุก ๆ คนต่างเสมอภาคกัน ในกฎหมายและชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตาม กฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และต่อ การยุยงส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น”

มาตรา 9 “บุคคลใดจะถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการไม่ได้”

มาตรา 13 “(1) บุคคลมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายและในถิ่นที่อยู่อาศัย ภายใน ขอบเขตดินแดนของแต่ละรัฐ

(3) บุคคลมีสิทธิที่จะเดินทางออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งของตนเอง และ ที่จะกลับคืนสู่บ้านเกิดเมืองนอน

มาตรา 14 “(1) บุคคลมีสิทธิที่จะแสวงหา และพักพิงในประเทศอื่น ๆ เพื่อลี้ภัยจาก การกดขี่ข่มเหง

(2) สิทธินี้จะกล่าวอ้างมิได้ในกรณีการฟ้องคดี ซึ่งโดยความจริงเกิดจาก ความผิดที่มีใช่เรื่องการเมือง หรือจากการกระทำที่ขัดต่อความมุ่งประสงค์ และหลักการของ สหประชาชาติ

จากบทบัญญัติของปฏิญญาสากลฯ ข้างต้นพบว่าสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งคน ต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แม้มิได้มีการบัญญัติไว้อย่าง ชัดเจนแต่ได้มีการอ้างไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล (Personal Rights) อันได้แก่ สิทธิแห่ง ความเสมอภาค สิทธิในชีวิตอิสระภาพและความมั่นคงแห่งชีวิต ตามมาตรา 3 มาตรา 7 และมาตรา 9 นอกจากนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของปัจเจกชนที่มีความสัมพันธ์ต่อกลุ่มสังคม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิ ในการมีเสรีภาพในการเคลื่อนไหว การเดินทาง หรือในการลี้ภัย ก็ได้มีบัญญัติไว้ตามมาตรา 13 และ

มาตรา 14 โดยเฉพาะการให้ความสำคัญเรื่องการเดินทางไกล เดินทางที่ถือว่าพลเมืองของประเทศหนึ่ง ๆ มีสิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศไปยังอีกประเทศหนึ่งได้โดยเสรี และไม่ต้องขออนุญาต และสามารถที่จะกลับคืนสู่บ้านเกิดเมืองนอนของตนได้

(4) ปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ

ปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (The Vienna declaration and programme of action declaration) เป็นปฏิญญาที่มุ่งส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยได้มีการศึกษาวิเคราะห์ในระบบสิทธิมนุษยชนสากล และกลไกในการให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งหมดว่ามีกำเนิดจากศักดิ์ศรีคุณค่าประจำตัวมนุษย์ มุ่งเน้นให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในปฏิญญานี้มีหลายข้อหลายส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองรับรองและจำกัดสิทธิมนุษยชน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อ 1 ที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยืนยันอีกครั้งถึงคำมั่นสัญญาที่จริงจังของทุกประเทศในการทำให้บรรลุถึงข้อผูกพันอย่างเป็นทางการในการส่งเสริมความเคารพ การถือปฏิบัติและการให้ความสำคัญคุ้มครองต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานแก่คนทั้งปวง ซึ่งสอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติ กลไกอื่นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายระหว่างประเทศ คุณลักษณะอันเป็นสากลของสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้อยู่นอกเหนือคำถามใด ๆ

ในกรอบความคิดนี้การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญต่อความสำเร็จอย่างเต็มที่ตามความประสงค์ของสหประชาชาติ

สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิโดยกำเนิดของมนุษยชาติ การให้ความสำคัญคุ้มครองและการส่งเสริมจึงเป็นความรับผิดชอบเบื้องต้นของรัฐบาลต่าง ๆ

ข้อ 5 สิทธิมนุษยชนทั้งหลายนั้นเป็นสากลแบ่งแยกมิได้พึ่งพากันและกันและเกี่ยวพันกัน ประชาคมระหว่างประเทศต้องปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการหนึ่งเดียวทั่วโลก ในขณะที่ต้องระลึกถึงความสำคัญของลักษณะเฉพาะแห่งชาติ และแห่งภูมิภาค และความเป็นมาอันหลากหลายทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศาสนา รัฐย่อมมีหน้าที่ในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งหลายโดยไม่คำนึงถึงระบบการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ข้อ 15 การเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยปราศจากการแบ่งแยกกันในเรื่องใด ๆ ย่อมถือเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานของกฎหมาย สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ งานอันดับแรกสำหรับประชาคมโลก คือ การกำจัดอย่างรวดเร็วและทั่วถึงต่อลัทธิเหยียดผิวทุกรูปแบบ และการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ความเกลียดชังคนต่างชาติ และความไร้อันติธรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งดังกล่าว รัฐบาลควรใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและต่อสู้กับสิ่งทั้งหลายเหล่านี้

กลุ่มต่าง ๆ สถาบันต่าง ๆ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชนและปัจเจกชนควรได้รับการกระตุ้น ให้มีความพยายามที่เข้มข้นขึ้นในการร่วมมือและประสานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อต่อต้านสิ่งเลวร้ายพวกนี้

ข้อ 23 ที่ประชุมระดับ โลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ยืนยันว่าโดยปราศจากการแบ่งแยกใด ๆ ทุกคนย่อมมีสิทธิในการเลือกหา และอยู่อาศัยในประเทศอื่น ๆ ในลักษณะของการลี้ภัยจากการสังหาร รวมทั้งมีสิทธิในการกลับคืนยังประเทศของตน

ข้อ 24 ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มที่มีความไม่มั่นคง อันรวมทั้งแรงงานอพยพ และขจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่เกิดกับพวกเขา และการทำให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการใช้กลไกทางสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่ รัฐมีพันธกรณีในการสร้าง และรักษาไว้ซึ่งมาตรการที่พอเพียงในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการให้การสนับสนุนทางการศึกษา สุขภาพและสังคม เพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่อยู่ในส่วนที่ไม่มั่นคงของประชากรทั้งหมด และเพื่อให้มั่นใจถึงการมีส่วนร่วมของพวกเขาในหมู่ประชาชนดังกล่าวที่สนใจในการหาวิธีการแก้ไขปัญหาของพวกเขา

ข้อ 26 ที่ประชุมระดับ โลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยินดีกับความก้าวหน้าที่เกิดจากการรวบรวมกลไกทางสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นวิวัฒนาการและพลวัต และเร่งเร้าให้มีการให้สัตยาบันอย่างเป็นทางการต่อสนธิสัญญาทางสิทธิมนุษยชน รัฐทั้งหลายได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกลไกระหว่างประเทศเหล่านี้ รัฐทั้งหลายได้รับการสนับสนุนให้หลีกเลี่ยงตราบเท่าที่ทำได้ในการใช้ข้อสงวนต่าง ๆ

ข้อ 27 ทุกรัฐควรจัดสร้างกรอบการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการรักษาเยียวหา เพื่อแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยาก และการละเมิดสิทธิมนุษยชน กระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการใช้กฎหมาย และหน่วยงานอัยการและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายตุลาการ และวิชาชีพทางกฎหมายที่เป็นอิสระอันสอดคล้องอย่างแท้จริงกับมาตรฐานที่มีการประยุกต์ใช้อันปรากฏอยู่ในกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ มีความสำคัญต่อการบรรลุซึ่งสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มเปี่ยม และ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ทั้งยังเป็นสิ่งจำเป็นต่อกระบวนการทางประชาธิปไตย และการพัฒนาที่ยั่งยืน ในสภาพเช่นนี้สถาบันที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ควรได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเหมาะสม และการเพิ่มระดับความช่วยเหลือทั้งทางเทคนิค และทางการเงินควรได้รับจากประชาคมโลก เป็นภารกิจเบื้องต้นที่สำคัญของสหประชาชาติในการใช้ประโยชน์ จากโครงการพิเศษด้านการบริการให้คำปรึกษา เพื่อให้บรรลุถึงกระบวนการยุติธรรมที่แข็งแกร่ง และเป็นอิสระ

ข้อ 30 ที่ประชุมระดับ โลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยังรู้สึกตระหนักและขอประณามต่อการละเมิดเป็นจำนวนมากและอย่างเป็นระบบ และสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงต่อ

การเป็นเจ้าของสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มที่ ยังเกิดขึ้นอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของโลก การละเมิดและอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวรวมถึงการทรามและความโหดร้าย การปฏิบัติและการทำโทษที่ไร้มนุษยธรรม และเลวทราม การประหารชีวิตอย่างรวบรัดและโดยพลการ การหายสาบสูญ การกักขังโดยพลการ การเหยียดหยามเชื้อชาติทุกรูปแบบ และการเลือกปฏิบัติเนื่องจากเชื้อชาติและการเหยียดผิว การครอบครองจากต่างประเทศ การครอบงำคนต่างด้าว การรังเกียจกลัวคนต่างชาติ ความยากจน ความหิวโหย และการปฏิเสธสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การก่อการร้าย การกีดกันสตรี และการขาดไว้หลักนิติธรรม

ส่วนที่ 2 (ข) ความเสมอภาค ศักดิ์ศรี และความอดกลั้น

ข้อ 1 การเหยียดหยามเชื้อชาติ การแบ่งแยกเชื้อชาติ การเกลียดชังต่างชาติและรูปแบบอื่นของความไม่อดกลั้น ที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนพิจารณาว่า การกำจัดการเหยียดหยามเชื้อชาติ การแบ่งแยกเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบที่เกิดขึ้นมานาน ให้ทุกรัฐบาลเร่งรัดใช้มาตรการเร่งด่วนและพัฒนานโยบายที่เข้มแข็งในการป้องกันและต่อสู้กับรูปแบบและการแสดงออกทั้งหมดที่เป็นการเหยียดหยามเชื้อชาติ การเกลียดชังต่างชาติหรือความไม่อดกลั้นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และหากจำเป็นก็สมควรบัญญัติกฎหมายอันเหมาะสม ซึ่งรวมทั้งมาตรการทางอาญาและโดยการตั้งสถาบันระดับชาติ เพื่อต่อสู้กับปรากฏการณ์ดังกล่าว

ข้อ 2 คนงานอพยพ ที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเร่งรัดให้รัฐทั้งหลายรับรองการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิมนุษยชนของคนงานอพยพและครอบครัวของพวกเขา การสร้างเงื่อนไขสนับสนุนความสามัคคี และอดกลั้นมากขึ้นระหว่างคนงานอพยพและประชาชนส่วนที่เหลือของสังคมในรัฐซึ่งพวกเขาอาศัยอยู่นับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งและขอให้รัฐทั้งหลายพิจารณาความเป็นไปได้ของการลงนามและให้สัตยาบันโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของคนงานอพยพและสมาชิกในครอบครัวของพวกเขา

3. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนคนต่างด้าวตามหลักกฎหมายภายในของไทย กรณีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การยอมรับและให้ความคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจะ ไม่มีความหมายใด ๆ เลย หากรัฐมิได้วางกลไกและหลักประกันการใช้สิทธิดังกล่าวไว้ ซึ่งหลักประกันในการใช้สิทธิจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับหลักนิติรัฐที่กำหนดให้รัฐมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม รัฐก็มีอำนาจที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการจำกัดการใช้สิทธิดังกล่าวได้เช่นกัน รัฐธรรมนูญถือได้ว่าเป็นแหล่งแรกที่บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองและประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ สำหรับประเทศไทยกระแสนี้ในตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนได้ก่อตัวขึ้นหลังจาก

ได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 เนื่องจากในรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้อย่างชัดเจนใน มาตรา 4 ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” และ ยังมีหลายมาตราที่ให้ความคุ้มครองคุณค่าความเป็นมนุษย์ของประชาชน อีกทั้งยังได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ เป็นต้นว่าการจัดให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชน

(1) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ในอดีตหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็น ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประเทศไทยได้มีกฎหมายรัฐธรรมนูญ ฉบับบังคับใช้หลายฉบับ ภายในระยะเวลา 66 ปี เริ่มตั้งแต่พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญการปกครอง แผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540^{*} ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่ รวมแล้วทั้งสิ้น 16 ฉบับ และนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ได้มีผลบังคับใช้ ปรากฏว่ามีการวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นกันอย่าง กว้างขวางเกี่ยวกับบทบัญญัติต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ ทั้งโดยการค้นหาเจตนารมณ์ของผู้ร่าง การนำ หลักวิชาการต่าง ๆ มาพิจารณาตลอดถึงการนำเสนอญัตติสำนึกมาประกอบ อันถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ใน การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้จัดทำขึ้นโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้มีการบัญญัติ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ไว้หลาย ประการ เป็นต้นมา สิทธิของกลุ่มหรือสิทธิชุมชน สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิพลเมือง สิทธิในการมี ส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิของผู้ด้อยโอกาส สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนสิทธิในการรับ บริการสาธารณะ นอกจากนี้ยังได้บัญญัติถึงมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการ บัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลยุติธรรม และองค์กรอิสระต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ตรวจการ แผ่นดินของรัฐสภา

อย่างไรก็ตามแม้รัฐธรรมนูญจะได้บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ไว้แต่ใน ส่วนของปัจเจกชนที่เป็นคนต่างด้าว ยังคงมีข้อที่นำพิจารณาอยู่ว่าบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญให้ความ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่คนต่างด้าวมากน้อยเพียงใด

* รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 โดยได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 114 ตอน 55ค

(1) คนต่างด้าวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ด้วยเป็นที่ยอมรับแล้วว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ถือเป็นกฎหมายสูงสุดที่มีความสำคัญ โดยได้มีการบัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ หากพิจารณาในเนื้อหาจะพบว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมีหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ไว้ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลว่าจะไม่ถูกกระทบกระเทือนจนเกินสมควร ซึ่งการพิจารณาถึงสิทธิและเสรีภาพที่ก่อให้เกิดอำนาจในทางกฎหมายแก่บุคคล หรือให้เกิดสิทธิอันผูกพันแก่บุคคลได้นั้น จำต้องพิจารณาถึงประเด็นการเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพ และหากนำเอากรณีการเป็นผู้ทรงสิทธิของคนที่ต่างด้าวมาพิจารณาจะพบว่าในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีบทบัญญัติในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ เมื่อพิจารณาตามชื่อหมวดจะเห็นได้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยได้ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยเท่านั้น โดยไม่ได้แบ่งแยกระหว่างสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองออกจากกันให้ชัดเจนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญของบางประเทศ คือ รัฐธรรมนูญเยอรมัน อิตาลี เดนมาร์ก เบลเยียม ฟินแลนด์ สวีเดน เนเธอร์แลนด์ และสเปน การบัญญัติคำในกฎหมายรัฐธรรมนูญไทย ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย ไม่เห็นด้วยที่จะให้บทบัญญัติในหมวด 3 คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนต่างด้าว ทั้งนี้เพราะคำว่า “ชนชาวไทย” มีความหมายแตกต่างจากคำว่า “ปวงชนชาวไทย” ซึ่งมีใช้อยู่ในมาตรา 3^{*} โดยคำว่า “ชนชาวไทย” ในหมวด 3 ไม่ควรจะมีความหมายรวมถึงคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยด้วย เพราะการบัญญัติคำเช่นนี้เป็นการบัญญัติขึ้นมาโดยขัดกับคำว่า “ปวงชนชาวไทย” ที่ใช้อยู่ในมาตรา 3 และตามหลักรัฐธรรมนูญทั่วไปต้องถือว่ารัฐธรรมนูญย่อมกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับคนสัญชาติของรัฐนั่นเอง ไม่ได้กำหนดความสัมพันธ์กับคนต่างด้าวอื่น ถ้ากฎหมายรัฐธรรมนูญจะให้สิทธิและเสรีภาพแก่คนต่างด้าวก็จะต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในกรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้คนต่างด้าวจะมีสิทธิเพียงใดย่อมเป็นไปตามสนธิสัญญาและกฎหมายซึ่งไม่ใช่เรื่องของรัฐธรรมนูญ (หยุด แสงอุทัย, 2511, หน้า 130) เมื่อพิจารณาตามแนวความเห็นข้างต้น คนต่างด้าวก็จะอ้างสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในหมวด 3 ไม่ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในรัฐธรรมนูญแห่ง

* รัฐธรรมนูญของประเทศดังกล่าว แยกสิทธิมนุษยชนออกจากสิทธิพลเมือง และยังมีบางประเทศ ถึงแม้ในรัฐธรรมนูญจะใช้ชื่อหมวดว่า สิทธิของพลเมืองชาตินั้น ๆ เช่น รัฐธรรมนูญของเบลเยียม ลักเซมเบิร์ก แต่ในเนื้อหาของสิทธิก็แยกระหว่างสิทธิพลเมืองและสิทธิมนุษยชนออกจากรันนั้น

** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ราชอาณาจักรไทย หมวด 8 อันเกี่ยวกับกระบวนการทางอาญา รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของคนต่างด้าวไว้เพราะในหมวด 8 ดังกล่าวใช้คำว่า “บุคคล” ซึ่งย่อมาหมายความว่าบุคคลต่างด้าวไว้ ซึ่งปัญหาในกรณีนี้จึงมีความเกี่ยวข้องไปถึงบทบัญญัติในมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญไทยที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” โดยในมาตรา 4 ใช้ถ้อยคำว่า “บุคคล” ซึ่งย่อรวมถึงคนต่างด้าวด้วย ดังนั้น การพิจารณาถึงผู้ทรงสิทธิเสรีภาพของคนต่างด้าวเพื่อที่จะทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้รับการคุ้มครองจำเป็นต้องพิจารณาจากเนื้อหาที่กำหนดสิทธิ มิใช่พิจารณาเพียงแต่ชื่อหมวดเท่านั้น เพื่อป้องกันมิให้การคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถูกปฏิเสธ ถึงกระนั้นก็ตาม โดยหลักสากลบุคคลต่างด้าวมิอาจจะได้สิทธิเท่าเทียมกับพลเมืองของชาตินั้นได้ แต่อย่างน้อยที่สุดบุคคลต่างด้าวพึงจะต้องได้รับสิทธิที่เรียกว่าสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิของทุก ๆ คน (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2543, หน้า 65-67)

กล่าวโดยสรุป แม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีบทบัญญัติในหมวดที่ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย” ไว้โดยเฉพาะ อันเป็นการรับรองสิทธิของคนไทยไว้เป็นพิเศษกว่าบุคคลผู้มีสัญชาติ อื่น ๆ ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย แต่โดยบทบัญญัติแห่งมาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ก็ต้องถือว่าคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามสมควรในฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของคนต่างด้าวในประเทศไทย นอกจากการตระหนักในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสันติภาพและความสงบสุขของสังคมอีกด้วย

แผนงานหลักตามนโยบายของรัฐต่อปัญหาการค้าประเวณี

▶ แผนงานหลักที่สำคัญ ๆ สามารถพิจารณาได้เป็น 5 ประการคือ*

1. แผนงานป้องกัน

ในส่วนของการป้องกันแผนงาน จะเน้นในการส่งเสริมการให้การศึกษาแก่ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงให้รับการศึกษาพื้นฐาน 9 ปี และหาทางขยายโอกาสภาคบังคับเป็น 12 ปี ต่อไป แต่กรณีช่วงที่เสี่ยงจะถูกชักพาสู่กระบวนการค้าประเวณี คือช่วงอายุ 12-18 ปี ถ้าไม่มีโอกาสเรียนต่อ ต้องมีการให้การอบรมเพิ่มเติมแก่เด็กเหล่านี้ ให้ได้ทุกคน ทั้งสายสามัญและสายวิชาชีพ ใน

* เรียบเรียงจากแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจทางเพศ กระทรวงการต่างประเทศ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาธุรกิจทางเพศ (ปปพ.) ข้อ 4 แผนงานหลัก (พ.ศ. 2540-2549).

การศึกษาในระบบ ต้องเน้นการปรับปรุงการศึกษา ปลุกจิตสำนึกให้รักศักดิ์ศรีในความเป็นคน และให้การพัฒนาทั้งเด็กและครู ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น หรือจะมารอดทำงานได้และมีการรองรับช่วยเหลือจากรัฐ ให้ความรู้เรื่องเพศอย่างถูกต้องและให้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการค้าประเวณีส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ช่วยเหลือให้คำปรึกษาต่อเด็กและวัยรุ่น หรือความรู้ทิศทาง การประกอบอาชีพ ให้ชุมชนรักใคร่กัน โดยเน้นกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และความรักใคร่ผูกพัน ในส่วนครอบครัวก็ส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องและปลูกฝังให้มีพฤติกรรมและจริยธรรมทางเพศที่ถูกต้องในสังคมไทย

มีการประสานงานระหว่างประเทศกับเพื่อนบ้านเพื่อมิให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางหรือทางผ่าน หรือเป็นแหล่งธุรกิจบริการทางเพศแบบข้ามชาติ ทั้งค้าประเวณีหญิงหรือชายข้ามชาติ โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ชุมชน ต้องสอดส่องดูแลมิให้สถานบริการทางเพศเปิดเผยและแอบแฝงสามารถล่อลวง ชักพา บังคับ ทารุณและการค้าประเวณีกับเด็กไทยและต่างชาติที่อายุต่ำกว่า 18 ปี

ประชาสัมพันธ์ โดยจำกัดเอกสารทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาธุรกิจทางเพศในห้วงศักราชของรัฐบาลช่วยกันเผยแพร่ และใช้ประโยชน์เผยแพร่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศในสถานที่ต่าง ๆ เป็นการป้องกันและปราบปรามการใช้เด็กไทยเป็นวัตถุทางเพศจากสาระสำคัญของแผนป้องกัน จะเห็นว่ารัฐได้เน้นรากฐานพื้นฐานครอบครัว ชุมชน โดยใช้การศึกษาหรือปลูกฝัง และใช้การเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องกับการค้าประเวณี ในชุมชนระดับต่าง ๆ จนเรียบเรียงจากแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจทางเพศ คณะอนุกรรมการประสานการปฏิบัติการแก้ปัญหาธุรกิจทางเพศ (ปปพ.) ข้อ 4 แผนงานหลัก (พ.ศ. 2540-2549) ไปถึงการร่วมมือกับต่างประเทศและการประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันการเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติหรือชาวไทยเพื่อหวังบริการทางเพศจากเด็กไม่ว่าจะเด็กชาย หรือเด็กหญิง

2. แผนงานปราบปราม

แผนงานปราบปรามได้วางแผนงานในด้านต่างๆ หลายด้าน โดยการวางแผนให้มีการบังคับกฎหมายว่าด้วยการค้าประเวณี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนหาทางปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการไม่ให้นำเด็กสู่ธุรกิจบริการทางเพศปรับปรุงการดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้สามารถเอาผิดกับผู้เกี่ยวข้องกระทำผิดด้านธุรกิจทางเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มาตรการทางกฎหมายใหม่ ๆ เช่น การริบทรัพย์ตามกฎหมายฟอกเงินมาใช้กับในความผิดเกี่ยวกับธุรกิจค้าประเวณี ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งการปฏิบัติต่อผู้เสียหาย และพยานในระหว่างการดำเนินคดี เพื่อความปลอดภัยและไม่รับสินบน ให้มีการตรวจสอบสถานหางาน ทั้งที่จดทะเบียน และไม่จดทะเบียน ที่มีแนวโน้มเป็นตัวการส่งเด็กหรือผู้อื่นทั้งชายและหญิงไปค้าประเวณีต่างประเทศ จำกัดและหาทางลดจำนวนสถานบริการทางเพศ

และปราบอย่างเฉียบขาดต่อสถานที่นำเด็กหรือมีการทารุณผู้ค้าประเวณี มีการจัดทำข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าประเวณีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ควบคุมการผลิตแหล่งจำหน่ายหรือจัดแสดง เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อลามกอนาจารต่าง ๆ สกัดกั้นการบุคลลข้ามชาติ และให้ความร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ ในการออกกฎหมายบังคับคนชาติหรือความร่วมมือทางการปฏิบัติการ ระหว่างหน่วยงานไทยและต่างประเทศ เพื่อความคล่องตัว และให้มีการลงโทษคนกระทำผิดอย่างจริงจัง

3. แผนงานช่วยเหลือคุ้มครอง

โดยจัดให้มีระบบรับเรื่องร้องทุกข์จากผู้ค้าประเวณีไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงที่ถูกล่อลวงบังคับมาค้าประเวณี หรือประชาชนให้มีส่วนร่วมในการช่วยแจ้งข่าวเบาะแสเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศจากเด็ก โดยรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักความสำคัญของปัญหาเด็กในธุรกิจทางเพศและช่วยเด็กในการดำเนินคดี ช่วยเหลือผู้ค้าประเวณีที่ต้องการเลิกอาชีพ โดยจัดบริการเข้าสังคมทุกรูปแบบตามความเหมาะสม ประสานกับสถานทูตไทย กรณีที่เด็กไทยไปค้าประเวณีต่างประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงาน จัดให้มีระบบการส่งตัวกลับของเด็กต่างชาติที่ถูกล่อลวงมาค้าประเวณีในไทย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือกระทรวงการต่างประเทศ

4. แผนงานช่วยฟื้นฟูและปรับตัวเข้าสู่สังคมปกติ

จัดให้มีการติดตามประเมินผลเด็กชายหรือหญิงที่พ้นจากธุรกิจทางเพศเพื่อบริการแนะแนวตามที่ต้องการ จัดให้มีการช่วยอย่างครบวงจร นับจากที่พักชั่วคราว การจัดการศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ การจัดหางานและเงินทุน และการบำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ หรือจัดที่พักพิงแก่เด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศทั้งจากครอบครัว ชุมชน และธุรกิจบริการทางเพศ ให้เน้นรูปแบบครอบครัวขนาดเล็กอบอุ่นมากกว่าสถานสงเคราะห์ขนาดใหญ่ให้เอกชนร่วมดำเนินการ ในสถานสงเคราะห์บางประเภท เพื่อประสิทธิภาพและให้มีงานทำหลังจากฝึกอาชีพจริง จัดส่งเด็กต่างชาติในธุรกิจทางเพศกลับประเทศโดยร่วมมือระหว่างองค์การภาครัฐ และองค์กรเอกชนภายในประเทศและองค์กรต่างประเทศ ในการให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจและการปรับตัวเข้าสู่สังคมเท่าที่จะกระทำได้

5. แผนงานการจัด โครงสร้างกลไกและระบบงานที่กำกับควบคุม

ติดตามและเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนงานกำหนด ให้ระดมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ตระหนักและเฝ้าระวัง และดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับจังหวัด กำหนดให้หน่วยงานและคณะกรรมการต่าง ๆ มีหน้าที่คือคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนระดับจังหวัด มีโครงสร้างประกอบจากภาคสังคมด้วย เพื่อสร้างความสมดุล

ในการพัฒนารอบด้าน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมระดับจังหวัด รับผิดชอบติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนฯ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ เพื่อทันเสนอในที่ประชุมสมัชชาสวัสดิการประจำปี ให้คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพรับข้อเสนอของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และสมัชชาสวัสดิการสังคมประจำปี มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ตั้งศูนย์พัฒนาชีวิตระดับอำเภอ เป็นหน่วยประสานงานของภาครัฐและเอกชน ในการติดตามต่อต้านการค้าประเวณีในพื้นที่เสี่ยงสูง และเชื่อมโยงเครือข่ายทำงานอย่างเป็นระบบ

ในส่วนของตำรวจ ให้มีหน่วยงานระดับกองบังคับการ รับผิดชอบต่อการดำเนินการ ละเมิดสิทธิเด็กและสตรีและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบทั่วประเทศ อยู่ในสายงานของ กองบัญชาการสอบสวนกลาง ให้การสนับสนุนด้านการเงินและวิชาการต่อองค์กรเอกชน ที่ทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กทั้งเด็กชายและหญิงในธุรกิจทางเพศ

ศึกษาถึงข้อมูลสภาพปัญหาวิเคราะห์ข้อมูลที่ทันสมัยและพิจารณาแนวโน้มธุรกิจด้านการบริการทางเพศทั้งจากชายหรือหญิง ติดตามดำเนินงานของทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้ในการปรับทิศทางและวางแผนงานได้จริงจึงและต่อเนื่อง ประชาสัมพันธ์ กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในและต่างประเทศ

เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลระดับชาติให้มีการตั้งคณะกรรมการระดับชาติในสำนัก นายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยผู้แทนคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายและแผนงาน ประสานงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานระดับชาติ โดยให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางประสานงานทั้งหมดและติดตามงาน ประเมินผลงาน รายงานต่อคณะกรรมการระดับชาติ

สร้างกลไกประสานงานในด้านการส่งเสริมเด็กกลับภูมิลำเนา และติดตามการดำเนินคดี กับผู้กระทำทางเพศกับเด็กทั้งชายหรือหญิงทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สร้างกลไกเครือข่าย ประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชนระหว่างประเทศ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก และเด็กในธุรกิจทางเพศ

ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกับแผนงานหลักในวันที่ 27 สิงหาคม 2539 และกำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและการประสานงานสตรีแห่งชาติ ต้องจัดทำแผนให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำแผนปฏิบัติการไปทำโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อติดตามลำดับของ โครงการ เสนอต่อสำนักงานงบประมาณเพื่อของบประมาณ เป็นส่วนกลางที่คณะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งผลการดำเนินงานทุก 6 เดือน และติดตามผลและเสนอรายงานต่อ คณะกรรมการระดับชาติและรัฐมนตรี

ในสภาพรวมของนโยบายและแผนงานของรัฐ จะเห็นว่ามี การวางมาตรการ เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาการค้าประเวณี โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ และวางการแก้ไขจากรากฐานการศึกษา ครอบครัว การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทัศนคติและจริยธรรม ในการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ทั้งประเวณีชายหรือโสเภณี เร่งรัดหน่วยงาน ทั้งฝ่ายที่ปราบปรามบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงาน เชิงนโยบายหรือข้อมูล ให้วางแผนงานร่วมกัน มีการตั้งองค์กรรับผิดชอบ ในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ประชาชน ในระดับต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานต่อส่วนที่สูงขึ้น จนถึง คณะกรรมการระดับชาติ และคณะรัฐมนตรีซึ่งก็นับว่าย่างยากและขอบข่ายกว้างขวาง อาจมีปัญหา ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและแผนที่ได้วางกรอบไว้ค่อนข้างสูงในแต่ละแผน ซึ่งอาจเป็นเรื่อง จากของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจริงที่จะดำเนินการตามแผนทุกแผนได้อย่างถูกต้องครบถ้วน เพราะอาจ เห็นผลช้ามาก เพราะขั้นตอนที่ซับซ้อนของแผนเป็นอุปสรรค (สมพร พรหมพิตร และคณะ, ม.ป.ป., หน้า 27)

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการค้าประเวณีของคนต่างด้าว ในประเทศไทย

กฎหมายถือเป็นแบบแผนหลักที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปกครองและป้องกัน รวมทั้งแก้ไขปัญหาของประเทศ ปัญหาการค้าประเวณีก็เช่นเดียวกันย่อมต้องอาศัยตัวบทกฎหมาย เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีหรือเป็นมาตรการในการ ควบคุม เพื่อให้ประเทศดำเนินไปด้วยความสงบและระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองด้วยดี กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของไทย มีดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 นี้ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน เป็นฉบับที่สองที่ให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่างกฎหมาย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มุ่งเน้นการให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีความสำคัญเป็นอย่างมากในแง่ของกฎหมาย เนื่องจากรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญย่อมเป็นอันใช้บังคับมิได้ นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญยังมี ลักษณะเป็นกฎหมายที่วางแนวนโยบาย กำหนดสิทธิและอำนาจหน้าที่ของรัฐ องค์การภายใต้รัฐและ ของประชาชนทั่วไป ดังนั้น กฎหมายทั้งหลายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองหญิงและเด็ก ทั้งใน ด้านของการถูกค้าและในด้านอื่น ๆ ย่อมต้องบัญญัติให้สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันด้วย

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว พบว่ามีบทบัญญัติใน ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กในหลายมาตรา ซึ่งบทบัญญัติเหล่านี้มิได้ให้การ คุ้มครองหญิงและเด็กให้พ้นจากการถูกค้าโดยตรง แต่มีลักษณะเป็นการกำหนดสิทธิ เสรีภาพ สักดิ์ ความเป็นมนุษย์และแนวทางในการปฏิบัติของรัฐ ซึ่งมีผลโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การค้าหญิงและเด็ก ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

1. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ในมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง” โดยบทบัญญัติดังกล่าวถูกจัดวางไว้ในบททั่วไปของรัฐธรรมนูญ จึงมีลักษณะเป็นแม่บทและมูลฐานสำคัญในการรับรองและคุ้มครอง สิทธิ เสรีภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้นำมาบัญญัติไว้ในหมวดต่อ ๆ มา ไม่ว่าจะเป็นสิทธิ เสรีภาพในชีวิต ร่างกาย สิทธิ เสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิ เสรีภาพเหล่านี้ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายและการตีความทั้งปวงดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 127 และการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพเหล่านี้ ด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26

จากบทบัญญัติดังกล่าวมาแล้วนี้ จึงแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนซึ่งรวมถึงหญิงและเด็ก ย่อมต้องได้รับความคุ้มครอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน บุคคลที่เป็นหญิงหรือเด็กนั้น ไม่สามารถที่จะถูกปฏิบัติเหมือนกับสิ่งของหรือเหมือนเป็นวัตถุ จะนำไปซื้อขาย จะทำร้าย หรือข่มเหงรังแก ไม่ว่าจะโดยรัฐหรือโดยบุคคลใดไม่ได้ เพราะเป็นสิทธิมนุษยชนโดยเด็ดขาด (Absolute Human Right)

การคุ้มครองเหล่านี้รวมไปถึงการตราและใช้บังคับกฎหมายของรัฐที่ต้องให้การรับรอง และคุ้มครอง รวมทั้งป้องกันแก้ไข ไม่ให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ เหล่านี้ด้วย ดังนั้น หากมีการละเมิดในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการด้วย กฎหมายที่มีอยู่หรือตรากฎหมายขึ้นใหม่แล้วแต่กรณีเพื่อให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และ เสรีภาพดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและมีผลอันเป็นรูปธรรม ทั้งนี้การให้ความคุ้มครองดังกล่าวมิได้ มีเพียงรัฐเท่านั้น ที่จะจัดการได้ รัฐธรรมนูญยังให้อำนาจถึงปัจเจกชนผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ให้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้น เป็นข้อต่อสู้คดีศาลได้ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 28 อีกด้วย

2. การคุ้มครองสิทธิเท่าเทียมกันของชายและหญิง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้วางหลักการคุ้มครอง สิทธิความเท่าเทียมกัน ของชายหรือหญิงไว้ในมาตรา 10 โดยบัญญัติไว้ว่า

“มาตรา 10 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่น กำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ

หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม” โดยบทบัญญัตินี้มุ่งที่จะให้เกิดความเสมอภาคกันของบุคคล ในการที่จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายและมีสิทธิ เสรีภาพที่เท่าเทียมกัน บุคคลใดจะถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในฐานะที่บุคคลนั้นเป็นหญิงหรือมีความแตกต่างในเรื่องเพศ จึงเป็นสิ่งที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ส่วนในเรื่องของเด็กก็เช่นเดียวกันเพราะบุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง ย่อมมีความเสมอภาคกันทางกฎหมายและย่อมได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายที่เท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ตามในเรื่องของหลักความเสมอภาคนี้ มีความหมายว่า รัฐและฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน การปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญที่แตกต่างกันก็ดี การปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันก็ดี ย่อมขัดต่อหลักความเสมอภาค (วรพจน์ วิสรุตพิชญ์, 2543, หน้า 95)

ดังนั้น การที่รัฐออกกฎหมายอาญามาตรา 282 วรรคหนึ่ง โดยมีอัตราโทษต่ำกว่าการเป็นธุระจัดหาหญิง ซึ่งเป็นเด็กไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 วรรคสองและวรรคสาม จึงไม่ถือว่าขัดรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพราะหญิงซึ่งเป็นผู้ใหญ่กับเด็กหญิงนั้นมีความแตกต่างกันในสาระสำคัญในส่วนอายุ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่กฎหมายต้องการให้ความคุ้มครองไว้ที่แตกต่างกันนั่นเอง

3. หน้าที่ในการปกป้องและคุ้มครองหญิงและเด็ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติถึงหน้าที่ของรัฐในการปกป้องและคุ้มครองหญิงและเด็กในด้านต่าง ๆ ไว้ในมาตรา 52 และมาตรา 80 โดยมีสาระสำคัญ คือ

มาตรา 52 วรรคสอง เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว

วรรคห้าบัญญัติว่า เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม

(1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

ปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน...

บทบัญญัติดังกล่าวได้วางหลักให้ความคุ้มครองและกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐไว้หลายกรณี ได้แก่ การคุ้มครองการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม การให้การเลี้ยงดูและให้การศึกษาบรมแก่เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล การคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย การเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว

การให้ความคุ้มครองนี้ มิได้จำกัดเฉพาะแก่คนไทยเท่านั้น ดังนั้น หญิงและเด็กที่เป็นบุคคลต่างด้าว ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองจากกรณีดังกล่าวด้วย ซึ่งในเรื่องการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กและเยาวชนในมาตรา 52 นั้น มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงจึงมีความหมายครอบคลุมถึงการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในทุกรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการใช้แรงงาน การแสวงหาผลประโยชน์ และยังครอบคลุมถึงการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจอีกด้วย

ประมวลกฎหมายอาญา

บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับความผิดด้านการค้าประเวณีได้บัญญัติไว้หมวดความผิดเกี่ยวกับเพศ ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 287 และมาตรา 312 ตรี ซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการค้าประเวณี โดยเฉพาะผู้อยู่เบื้องหลังในการกระทำความผิด เช่น ผู้เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งชายและหญิงและเด็ก ตลอดถึงผู้ที่ดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งจะพิจารณารายละเอียดแต่ละมาตรา ดังต่อไปนี้

มาตรา 282 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รัับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่

บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี”

เดิมมาตรา 282 นี้ไม่ได้กำหนดความผิดต่อเด็กชายได้โดยเฉพาะ ทำให้ไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี โดยเฉพาะการแก้ปัญหาวัยโสเภณีเด็ก จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากประมวลกฎหมายอาญาฉบับเดิม มาตรา 282 วรรคสอง ได้บัญญัติถึงการกระทำแก่เด็กหญิงอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นความผิดเท่านั้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามให้การกระทำต่อเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปีเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 14 พ.ศ. 2540 เห็นได้ว่าประมวลกฎหมายอาญาฉบับแก้ไขใหม่ไม่มีคำว่า “เด็กหญิง” แต่ใช้คำว่า “เด็ก” จึงมีความหมายรวมถึงเด็กชายด้วย

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 14 พ.ศ. 2540 ได้แก้ไขมาตรา 282 ครอบคลุมถึงการกระทำต่อหญิงหรือชาย และเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วย ซึ่งต่างจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 ฉบับเดิมซึ่งเป็นการกระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น ทำให้หลักการในประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ฉบับปัจจุบันเป็นการแก้ไขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ด้วย

ความผิดตามมาตรา 282 นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบความผิดในส่วนของจิตใจ ดังนี้

1. องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ คือ เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งคำว่า “เป็นธุระจัดหา” หมายถึง พาชายหรือหญิงไปให้บุคคลอื่น เช่น เกลี่ยกล่อม เป็นแม่สื่อ นายหน้า “การตั้งสำนักรวบรวมชายหรือหญิงมาเพื่อให้สนองความใคร่” ก็น่าจะเป็นการจัดหา ส่วนการล่อไปได้แก่การกระทำให้ชายหรือหญิงไปตามวัตถุประสงค์ของผู้กระทำ คำว่า “ชักพาไป” หมายถึง นำชายหรือหญิงไปให้บุคคลอื่น โดยไม่หมายความว่าจะต้องถึงกับเป็นการหลอกลวง แต่ไม่ได้หมายถึง ชายหรือหญิงไปหาเองโดยการริเริ่ม แนะนำหรือชักพาของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นเพียงช่วยพาไปของชายหรือหญิงเท่านั้น ผู้ถูกกระทำตามมาตรา 282 นี้ คือ ชายหรือหญิงและเด็กชายหรือเด็กหญิง โดยจะยินยอมหรือไม่ยินยอมก็ไม่สำคัญแต่ประการใดแม้ยินยอมก็เป็นความผิด (จิตติ ดิงศัทพ์, 2543, หน้า 758-789)

2. องค์ประกอบความผิดในส่วนของจิตใจ คือ ผู้กระทำมีเจตนาในการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ความรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำตามวรรคสองและวรรคสาม และมีเจตนาพิเศษ คือ เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและเพื่อการอนาจาร การสนองความใคร่ตามมาตรา 282 นี้

น่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำที่กว้าง คือ มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “the passions of another” หมายถึง “การสนองความใคร่” ซึ่งในความนี้หมายถึงเพียงให้เกิดความพึงพอใจของชายในทางเพศ โดยไม่ต้องถึงกับร่วมประเวณี สำเร็จ เพียงแต่กอดจูบลูบคลำก็เป็นการสำเร็จความประสงค์อันเป็น

ความใคร่ได้ประการหนึ่ง ส่วนคำว่า “เพื่อการอนาจาร” นั้น หมายถึง เป็นความไม่สมควรในทางเพศ ซึ่งจะต้องเป็นการกระทำต่อเนื่องต่อดัวโดยตรง เช่น การกอดปล้ำ การสัมผัส หรือการจับต้องอวัยวะเพศอย่างใดอย่างหนึ่งของชายหรือหญิง เป็นต้น ดังนั้น การพาหญิงไปเข้าสถานการค้าประเวณีก็เป็นความผิดตามมาตรา

มาตรา 283 บัญญัติว่า ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รัับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไปหรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี ความผิดตามมาตรา 283 นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบในส่วนจิตใจ โดยทั้งในส่วนองค์ประกอบในส่วนการกระทำและองค์ประกอบในส่วนจิตใจ มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 282 เว้นแต่การกระทำความผิดในมาตรา 283 ชายหรือหญิง และเด็กชายหรือเด็กหญิง มิได้มีการแสดงเจตนายินยอมต่อการถูกกระทำความผิดแต่อย่างใด โดยผู้กระทำความผิดได้กระทำการโดยวิธีการที่สำคัญ คือ

“ใช้อุบายหลอกลวง” หมายถึง การทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความเข้าใจผิด เช่น หลอกลวงว่าจะพาไปเที่ยว และไปหางานทำที่มีรายได้สูง หรือ

“ชูเชิญ” หมายถึง การกระทำโดยข่มขู่จากจางา หรือลายลักษณ์อักษรก็ได้ต่อผู้ถูกกระทำผิด เช่น ชูเชิญจะทำร้ายร่างกายหรืออันตรายต่อทรัพย์สิน หรือ

“ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายถึง การกระทำประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคลว่าจะทำโดยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และหมายความถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยการใช้ยาทำให้มึนเมา สะกดจิตหรือใช้วิธี

อื่นใดอันคล้ายคลึงกัน* หรือ

“ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม” (Undue Influence) หมายถึง การใช้อิทธิพลในทางที่มีชอบ เช่น ในฐานะเป็นญาติผู้ใหญ่ จึงบังคับให้ขายหรือหุ้ญ (หยุด แสงอุทัย, 2544, หน้า 177) หรือ

“ใช้วิธีข่มขืนใจด้วยวิธีการอื่นใด” หมายถึง การบังคับให้หุ้ญจำยอม โดยผู้ถูกบังคับไม่สมัครใจ เช่น การปล่อยให้ออคอยากจนกว่าจะยอมไป เป็นต้น

มาตรา 283 ทวิ บัญญัติว่า ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดชอนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก หรือวรรคที่สองแล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรก และวรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

ความผิดตามมาตรา 283 ทวิ นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ โดยองค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ คือ พาบุคคลไป ส่วนองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ คือ เจตนาธรรมตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา 59** และเจตนาพิเศษเพื่อการอนาจาร ถ้าได้ทำเพื่อการอนาจารแม้ผู้ถูกระทำยังไม่ถูกทำอนาจารที่ประสงค์จะทำก็เป็นความผิดสำเร็จ

ความผิดในวรรคสามมีองค์ประกอบความผิดในส่วนของการกระทำ คือ ชอนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก หรือวรรคสอง โดยการชอนเร้นจะเกิดหลังจากที่มีการพาไป ซึ่งความผิดเรื่องการพาไปนั้นสำเร็จแล้ว การชอนเร้นนั้นเป็นความผิดต่างหากไม่ได้อาศัยองค์ประกอบไว้หรือให้ที่พำนักพักพิงไม่เป็นความผิดเหมือนกรณีลักทรัพย์หรือรับของโจร ดังนั้น ถ้าเพียงมีการรับบุคคลไว้หรือให้ที่พำนักพักพิงไม่เป็นความผิดตามมาตรา นี้ แต่อาจเป็นการสนับสนุนให้ความผิดฐานใดฐานหนึ่งแล้วแต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ กรณีจะเป็นความผิดถ้ามีการนำบุคคลไปให้แล้วชอน

* ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(6).

** ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติว่า “การกระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น”

เร้นไว้เช่นนี้เป็นความผิด กล่าวอีกนัยหนึ่งการรับบุคคลไว้ต้องประกอบการปกปิดไว้ จึงจะเป็นการซ่อนเร้น เช่น ให้อยู่ที่ลับ หรือรับบุคคลไว้แล้วไม่บอกให้ผู้ติดตามที่มาถามหาได้ทราบ เป็นต้น

ส่วนการกระทำความผิดตามวรรคแรกและวรรคสาม เป็นความผิดอันยอมความได้ เฉพาะการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี ถ้าหากกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีก็ไม่อาจยอมความได้ เห็นได้ว่ากฎหมายพิจารณาจากอายุของเด็กเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กนั่นเอง

มาตรา 284 บัญญัติว่า “ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา 284 ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนของ การกระทำ องค์ประกอบในส่วนจิตใจ โดยองค์ประกอบในส่วนการกระทำ คือ พาหญิงไป ซึ่งต้องกระทำโดยใช้อุบาย หลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่น ส่วนองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ คือ เจตนาธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 และเจตนาพิเศษเพื่อตนเองมิใช่เพื่อผู้อื่น

มาตรา 285 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม”

มาตรา 285 มีองค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำตามความผิดในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 แล้วแต่กรณี และเป็นการกระทำต่อบุคคลดังนี้

1. ผู้สืบสันดาน หมายถึง บุตร หลาน เหลน ลื้อ ที่ชอบด้วยกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. ศิษย์ที่อยู่ในความดูแล หมายถึง ครู อาจารย์ ที่มีหน้าที่สอนและให้ความรู้แก่ศิษย์ได้กระทำต่อศิษย์หรือนักเรียนที่ตนสอนอยู่ตามปกติ ถือได้ว่ากระทำแก่ศิษย์ตามมาตรา 285
3. ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ เช่น นักโทษ หรือผู้ถูกจับกุมหรือคุมขังที่สถานีตำรวจ
4. ผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล หมายถึง ผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนไร้ความสามารถตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ความผิดตามมาตรา 285 กฎหมายได้บัญญัติโทษสำหรับการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นมากกว่าการกระทำความผิดตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 ในจำนวนหนึ่งในสามของความผิดที่บัญญัติไว้

มาตรา 286 บัญญัติว่า “ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และ

1. ปรากฏว่าอยู่ร่วมกันหญิงซึ่งค่าประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค่าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจฉิน
2. กินอยู่หลับนอน หรือรับเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น โดยหญิงซึ่งค่าประเวณีเป็นผู้จัดให้ หรือ
3. เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยหญิงซึ่งค่าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ที่คบค้ากับหญิงซึ่งค่าประเวณีนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค้าประเวณีเว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นที่พอใจว่ามีได้เป็นเช่นนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากหญิงซึ่งค่าประเวณี ซึ่งถึงได้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม”

ความผิดตามมาตรา 286 นี้ ผู้กระทำความผิดจะต้องไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพเลย ต้องอาศัยหญิงที่มีอาชีพค่าประเวณีในการดำรงชีพเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติจะเอาผิดกับผู้กระทำได้ยาก เพราะการนำสืบข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพนั้น จำเลยมีทางนำสืบแก้ได้ง่าย เช่น การกล่าวหาว่าจำเลยได้รับเงินส่วนแบ่งจากหญิงค่าประเวณีและไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพ ขอให้ลงโทษตามมาตรา 286 จำเลยก็นำสืบแก้ว่าจำเลยมีอาชีพ เช่น ขายน้ำปลา ขายอาหาร มีรายได้พอในการดำรงชีพ เมื่อได้ความว่าจำเลยประกอบอาชีพมีรายได้ แม้จำเลยได้รับเงินส่วนแบ่งจากหญิงค่าประเวณีก็ไม่เข้าองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 286 ศาลจะลงโทษไม่ได้”

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นมาใช้แทนพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เพื่อให้มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้เหมาะสมกับสภาพสังคม ดังปรากฏ

ตามเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติว่า

“โดยที่พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ด้อยสติปัญญาและการศึกษาสมควรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต และในขณะเดียวกัน เพื่อเป็นการปราบปรามการค้าประเวณีและเพื่อคุ้มครองบุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิดในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหายรายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการจัดหาผู้อยู่ในความปกครองไปเพื่อการค้าประเวณี กับให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็ก เพราะเหตุที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้าประเวณี นอกจากนั้น ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการโฆษณา ชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชนในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องติดต่อกับการค้าประเวณีกันอย่างแพร่หลาย สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2539 มีจำนวนทั้งหมด 45 มาตรา โดยสามารถพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ด้วยกันคือ ส่วนสารบัญญัติ ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำความผิดและโทษของผู้กระทำความผิด และส่วนวิธีสบัญญัติ ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการดำเนินคดีทางกฎหมาย ตลอดจนถึงมาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ค้าประเวณี ดังนี้

1. ส่วนสารบัญญัติ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้ให้คำนิยามถึงความหมายของการค้าประเวณีไว้ในมาตรา 4 การค้าประเวณี หมายถึง การยอมรับการกระทำชำเรา หรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศก็ตาม พระราชบัญญัตินับนี้หากผู้ค้าประเวณีกระทำความผิดด้วยตัวเองจะไม่มี ความผิดแต่บัญญัติห้ามไว้ 3 ประการ คือ

(1) มาตรา 5 ได้บัญญัติห้ามไปชักชวนในลักษณะที่เป็นการก่อให้เกิดความรำคาญ ซึ่งใช้คำว่า “ผู้ใดเข้าติดต่อชักชวน แนะนำ ติดตาม หรือรบกวนบุคคลตามถนน หรือสาธารณะสถานหรือการกระทำความผิดในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน” ถือได้ว่าเป็นการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคมระบุนความผิดเฉพาะผู้ที่กระทำการค้าประเวณีไปกระทำในลักษณะออกจากความรำคาญหรือความเดือดร้อน ถ้าหากไม่กระทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือน่าอับอาย ก็ยังไม่เป็นความผิด

(2) มาตรา 6 ได้บัญญัติห้ามเข้าไปในลักษณะที่เป็นการมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี กฎหมายเห็นได้ว่าถ้ามีการมั่วสุมกันก็จะเกิดผลตามมาคือ มีผู้เข้ามาจัดการ ถือเป็นการปกป้องการมั่วสุม แต่ถ้าหากเป็นการกระทำด้วยตนเองก็ไม่ผิด

(3) มาตรา 7 ได้บัญญัติถึงการห้ามโฆษณา หรือรับโฆษณา ชักชวน แนะนำ ด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือการกระทำการให้แพร่หลายด้วยวิธีใด ๆ ไปยังสาธารณะ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกอูจาดตาและเป็นการทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเสื่อมเสียไป

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพราะถูกบังคับ หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด”

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 7 บัญญัติว่า “ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือการทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือการติดต่อเพื่อค้าประเวณีของตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้บัญญัติให้มีความผิดและกำหนดโทษในกรณีดังนี้

(1) ผู้เที่ยวหรือผู้ซื้อบริการ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มาตรา 8 ได้บัญญัติให้ลงโทษผู้เที่ยวหรือผู้ซื้อบริการเฉพาะต่อการค้าประเวณีเด็ก คือ ถ้ามีการเข้าไปเที่ยวหรือใช้บริการจากเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี จะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท และถ้าเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 6 ปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทสองหมื่นบาท ถือได้ว่าเป็นความพยายามของกฎหมายที่จะตัดเด็กออกจากวงจรธุรกิจบริการทางเพศ

(2) บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ในมาตรา 10 ได้บัญญัติให้ลงโทษแก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่ส่งหรือขายบุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความปกครองของตนให้กับผู้ชักพามาเพื่อไปค้าประเวณี หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการค้าประเวณี กับบุตรหรือบุคคลที่อยู่ใน

ความปกครองของตน ซึ่งนับได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องการแก้ปัญหาเรื่องของค่านิยมที่บุตรจะต้องกตัญญูต่อบิดามารดา แม้ว่าจะต้องถูกเอารัดเอาเปรียบ จึงมีการประกาศหลักการนี้ไว้ในกฎหมายโดยชัดแจ้งว่า การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองกระทำการเช่นนี้ สังคมไม่สามารถยอมรับได้ว่า ถือว่าเป็นความผิดและนอกจากนี้ตามมาตรา 13 ยังได้ให้อำนาจแก่รัฐที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และแต่งตั้งผู้ปกครองแทนบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น ได้อีกด้วย

(3) ผู้เป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี รวมทั้งบรรดาแมงดา แม่เลี้ยง หรือผู้ที่ป็นธุระจัดหาหรือไปชักพาบุคคลอื่นมาเพื่อค้าประเวณี พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับให้สูงขึ้น และหากเป็นการกระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุยังไม่เกิน 18 ปี ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักเพิ่มขึ้นอีก ตามมาตรา 9 และมาตรา 11

2. ส่วนวิธีสหบัญญัติ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้บัญญัติถึงมาตรการดำเนินคดีทางกฎหมาย และมาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟู และให้การสงเคราะห์ต่อผู้ค้าประเวณี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้รับการอบรมฟื้นฟูจิตใจ และพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งปรากฏตามเหตุผลในการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยสามารถพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

(1) มาตรการในชั้นตอนดำเนินคดี

การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีนั้น โดยทั่วไปจะเป็นคดีอาญา แต่จะเป็นคดีแพ่งเฉพาะในกรณีการถอนถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามความผิดในมาตรา 13 ของพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินคดีอาญาความผิดการค้าประเวณีต้องดำเนินถึงเขตอำนาจศาลที่จะรับพิจารณาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมด้วย ซึ่งหากผู้กระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชนมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีก็ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน และครอบครัว พ.ศ. 2534 เพราะเป็นกฎหมายพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนที่อายุไม่ถึงสิบแปดปีตามมาตรา 158 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่วางหลักไว้ว่า “คดีอาญาที่มีข้อว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งมีอำนาจในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติมีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับความผิดนั้น”

แต่มีข้อสังเกตในการปฏิบัติมาตรการสำหรับเด็ก หรือเยาวชนหลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว ระหว่างกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ

ครอบครัว พ.ศ. 2534 โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวได้กำหนดให้สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลเด็กและเยาวชน แต่ในขณะที่สถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และตามมาตรา 14 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ให้มีผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นกรรมการในคณะกรรมการ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

ส่วนคดีอาญาทั่วไปที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวก็จะ ดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และอยู่ในอำนาจของศาลแขวง ศาลจังหวัด หรือศาลอาญาแล้วแต่กรณี

ก. ขั้นตอนการสอบสวน

ความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 วรรคแรก รวมทั้งมาตรา 41 อยู่ใน เขตอำนาจของศาลแขวง ดังนั้น การจับ การควบคุมและการสอบสวนจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาในศาลแขวง ส่วนความผิดอื่นที่มีอัตราโทษสูงกว่าเขตอำนาจศาล แขวงก็จะเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาหรือศาลจังหวัด

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดจะวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้า ประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดจะวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสน บาท”

คดีที่ศาลแขวงมีอำนาจ คือ คดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดให้จำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 ที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว ที่ ต้องปฏิบัติตามมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยในกรณีที่มีการควบคุมผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นชายหรือหญิงที่ค้าประเวณีในความผิดตาม มาตรา 5 หรือมาตรา 6 ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาคดีของ ศาล ให้กระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง และต้องควบคุมผู้ต้องหา หรือจำเลย ซึ่งเป็นชายหรือหญิงที่ค้าประเวณีไว้ต่างหากจากผู้ต้องหาหรือจำเลยอื่น หรือจะขอให้ กรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้ควบคุมดูแลตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กำหนดก็ได้

ข. ขั้นตอนพิจารณาคดีในชั้นศาล

การพิจารณาคดีเป็นไปตามกระบวนการของศาลนั้น ๆ คือ ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแขวงหรือศาลอาญาปกติก็ตามแต่อายุผู้กระทำความผิดและฐานการกระทำความผิด แต่มีมาตรการพิเศษตามมาตรา 34 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 เป็นบุคคลอายุยังไม่เกินสิบแปดปี เมื่อศาลได้พิจารณาถึงประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตใจ อาชีพและสิ่งแวดล้อมของผู้นั้นแล้ว เห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษ แต่ควรให้ผู้กระทำความผิดได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ก็ให้กรมประชาสงเคราะห์รับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้นั้นไป เพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

และหากชายหรือหญิงที่ค่าประเวณีที่มีอายุกว่าสิบแปดปี ถ้าบุคคลนั้นประสงค์ที่จะได้รับการคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ และศาลเห็นสมควรให้กรมประชาสงเคราะห์รับตัวผู้กระทำความผิด เพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้นั้นไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลพิพากษา

ส่วนกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 และศาลเห็นสมควรให้ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็ชาย หรือหญิงที่ค่าประเวณีได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพด้วย ก็ให้กรมประชาสงเคราะห์รับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้ นั้นไป เพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตความรับผิดชอบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ศาลมี คำพิพากษา และให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในความควบคุมของสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและ พัฒนาอาชีพ นอกจากนี้กฎหมายยังมีให้นับระยะเวลาที่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดเข้าในกำหนด ระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานแรกรับและระยะเวลาที่รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพด้วย ถ้าหากมีการหลบหนีออกสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและ พัฒนาอาชีพ ซึ่งแม้ไม่เป็นความผิดอาญา แต่มาตรา 38 ของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ สถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีอำนาจติดตามตัวผู้นั้น เพื่อส่งตัวกลับไปยัง สถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแล้วแต่กรณี โดยการนี้

สถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ ตำรวจช่วยดำเนินการก็ได้

(1) มาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ค่าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นอกจากจะมี มาตรการทางอาญา เพื่อลงโทษกระทำความผิดตามกฎหมายโดยให้ลงโทษผู้ค่าประเวณีทั้งชายและ หญิงให้น้อยที่สุดแล้วยังเน้นการปราบปรามลงโทษต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าประเวณี

มากกว่า และพระราชบัญญัตินี้ยังบัญญัติมาตรการในการฟื้นฟูผู้ค้าประเวณีในลักษณะมาตรการทางสังคมสงเคราะห์

แม้ว่ามาตรการทางสังคมสงเคราะห์ จะมีการปฏิบัติมาในพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แต่ก็ไม่ชัดเจนจึงเป็นช่องทางปฏิบัติ จึงต้องปรับปรุงเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้าประเวณีที่ได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมากขึ้นในลักษณะการอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเดิมในกรณีที่ผู้ค้าประเวณีเป็นเด็กหรือเยาวชน เมื่อจับตัวได้ก็จะมีการปรับแล้วส่งตัวกลับให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กมารับตัวเพื่อกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัว ซึ่งก็ปรากฏว่าถ้าเป็นกรณีที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนให้มีการนำบุตรหลานหรือผู้ได้ปกครองเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ทั้งยังแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้ได้ปกครอง หรือเป็นกรณีที่ครอบครัวมีปัญหา หรือติดการพนัน และไม่สามารถเป็นที่พึ่งหรือเวลาเพียงพออบรมเด็กหรือเยาวชนได้ ทำให้เด็กหรือเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวไปกลับมากระทำการค้าประเวณีอีก ดังนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 จึงกำหนดให้มีสถานสงเคราะห์อยู่ 2 ประเภท คือ สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ทำหน้าที่ในการดูแลและให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพเรียกโดยย่อว่า ก.ค.อ. มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี ประสานงานและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการส่งตัวบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจังหวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนทั้งในด้านข้อมูล และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัดและปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ ก.ค.อ. มอบหมาย

ก. สถานแรกรับ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4 กำหนดให้มีสถานแรกรับทำหน้าที่ในการดูแลผู้กระทำความผิด ซึ่งถูกส่งตัวกลับมาในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยบุคคลที่จะถูกส่งตัวมาสถานแรกรับ คือ

ก) ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 ที่อายุไม่เกิน 18 ปี และกว่า 18 ปี ที่สมัครใจซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับแล้ว

ข) ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 ที่อายุไม่เกิน 18 ปี ตามที่ศาลเห็นสมควรให้ได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

ค) ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 ที่อายุกว่า 18 ปี และประสงค์จะรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามที่ศาลเห็นสมควร

สถานแรกรับมีหน้าที่ในการบริการผู้รับการดูแล ดังนี้

ก) วิเคราะห์ขั้นต้นตามกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยา

ข) ปรับสภาพฟื้นฟูทางจิตใจให้แก่ผู้ค้าประเวณี รวมทั้งจัดกิจกรรม

นันทนาการต่าง ๆ

ค) บำบัดรักษาโรคของผู้ค้าประเวณี

ง) พิจารณาส่งสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามความจำเป็น

สถานแรกรับจึงเป็นกระบวนการขั้นต้นของมาตรการสังคมสงเคราะห์ที่ต้องมีการปฏิบัติต่อผู้ค้าประเวณีที่เข้ารับการฟื้นฟูตามกฎหมาย

ข. สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4

กำหนดให้มีสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ทำหน้าที่ในการดูแลผู้กระทำความผิดที่อายุไม่เกิน 18 ปี และกว่า 18 ปี ที่สมัครใจออกจากสถานแรกรับ เพื่อให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในเวลาไม่เกิน 2 ปี และสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีหน้าที่ให้บริการผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพดังนี้

ก) จัดให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยภาคบังคับ

ข) ฝึกวิชาชีพตามหลักสูตร

ค) จัดหางานให้ทำตามความเหมาะสม

ง) ส่งกลับภูมิลำเนาเดิม

จ) ติดตามและประเมินผล

ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้อนุญาตให้เอกชนสามารถเปิดสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพได้ โดยเอกชนที่จะเปิดสถานสงเคราะห์ตามมาตรา 26 และต้องปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการในการรับผิดชอบตามเขตรับผิดชอบของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ประกาศ และต้องมีการปฏิบัติการสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันหรือสูงกว่า หน่วยงานของภาครัฐ และอาจอุทกตั้งเพิกถอนใบอนุญาตได้ ถ้าไม่สามารถทำหน้าที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการตามมาตรา 29

มาตรการสังคมสงเคราะห์ของไทยได้เน้นการปฏิบัติการต่อผู้ค้าประเวณีเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ค้าประเวณีเอง แต่ปรากฏว่าบางครั้งเด็กหรือผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูสงเคราะห์ไม่

สามารถทนต่อการปฏิบัติการบางอย่างได้ และหลบหนีออกสถานสงเคราะห์ทั้งยังกลับมาประกอบอาชีพค้าประเวณีเช่นเดิม ซึ่งเท่ากับว่ามาตรการฟื้นฟูบางครั้งก็ล้มเหลว แต่กรณีของชายค้าประเวณี ยังไม่มีความชัดเจนในการช่วยเหลือ เพราะยังไม่มีสถานสงเคราะห์ชายที่เป็นผู้ใหญ่

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2551 และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัตินี้มีหลักการสำคัญเป็นการปรับปรุงกฎหมาย โดยยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ตามเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติว่า

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ยังมีได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำ เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคล ที่มีได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็กและกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปค้ำอกราชอาณาจักร บังคับใช้แรงงานบริการหรือขอตาน บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น ซึ่งในปัจจุบันได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงสมควรกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำดังกล่าว เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งปรับปรุงการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายให้เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหายจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 2 ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น 120 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 โดยประกาศได้ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 125 ตอนที่ 29 ก ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ได้ในวันที่ 5 มิถุนายน 2551 เป็นต้นไป

เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้แล้วทำให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ซึ่งยังมีได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมถึงการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จากบุคคลที่มีได้จำกัดแต่เฉพาะหญิง

และเด็กเท่านั้น ซึ่งจะรวมถึงกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลต่างด้าวเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปด้านนอกราชอาณาจักร การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการหรือขอทาน การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น รวมถึงปัจจุบันได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ซึ่งกฎหมายที่ยกเลิกไป ไม่ทันสมัยทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีช่องทางที่หลบเลี่ยงไปได้ตาพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพศเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นการชู้ตริบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม กล่าวคือ การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทุกประเภทไม่ว่าผู้ค้าประเวณีจะยินยอมหรือไม่ ผู้แสวงหาประโยชน์มี เช่น เจ้าสำนักแมงดา ผู้ดำรงชีพอยู่ได้โดยประโยชน์จากการค้าประเวณี ไม่ว่าผู้ค้าประเวณีจะเป็นชายหรือหญิง ปัจจุบัน ไม่จำกัดเพศ รวมทั้งลักเพศ เช่น เด็กชายถูกนำไปขายตัวให้ชาวต่างชาติ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 คำว่า “ค้าประเวณี” คือ การกระทำการใด ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ในกามารมณ์ของผู้อื่นอันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ดังนั้น กระทำการใด ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ในกามารมณ์ของผู้อื่นมีหลายวิธี เช่น การใช้อวัยวะอื่นของร่างกายกระทำให้สำเร็จความใคร่ทางกามารมณ์ปาก ทวารหนัก มือ เป็นต้น รวมทั้งอวัยวะเพศด้วย (หญิงซื้อบริการชายมาบำเรอความใคร่ของตน หรือชายซื้อบริการหญิงมาบำเรอความใคร่ตน) การแสวงหาประโยชน์จากการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก เช่น วิดีโอ ซีดี วีซีดี หนังสือ เป็นต้น แสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น กฎหมายกำหนดไว้กว้างมาก ในอนาคตมีการกระทำแปลก ๆ ทางเพศก็จะแปลกความได้ ไม่ต้องแก้ไขกฎหมายบ่อย ๆ และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศนี้ ตัวอย่าง เป็นธุรกิจจัดหาผู้หญิงมาเดินระบำเปลื้องให้ผู้อื่นดูในงานมหรสพโดยจัดเก็บเงิน เป็นต้น การเอาคนลงเป็นทาสการนำคนมาขอทาน เช่น กระบวนการจับเด็กไป ตัดอวัยวะออกแล้วนำไปนั่งขอทาน การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ ซึ่งมีนิยามไว้ในกฎหมายว่า “การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ เช่น เด็กหรือคนงานต่างด้าวซึ่งถูกพวกโรงงานเย็บผ้าในเมืองหลวง นำตัวมาใช้แรงงานโดยไม่จ่ายเงินเดือน หรือจ่ายเงินเดือนน้อย ทั้งอยู่ในห้องใต้หลังคาหรือห้องใต้ดิน มิให้หลบหนี หรือกรณีหลบเจ้าหน้าที่ตรวจค้นบังคับให้นั่งรับแขกที่มารับประทานอาหารในร้านอาหารยังไม่ถึงขั้นบังคับให้ค้าประเวณี หรือบังคับให้บริการค้าประเวณีโดยการใช้กำลังประทุษร้าย แมงดาคุมช่อง เช่น บังคับให้บริการค้าประเวณีโดยหญิง ต่างด้าวอยู่ในภาวะที่

ไม่สามารถขัดจีนได้ กลับบ้านเกิดก็ไม่ได้ ใช้จ่ายล้อมประสาท เป็นต้น การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า จะเห็นได้ว่ากฎหมายในส่วนนี้ใช้คำว่า “เพื่อ” ย่อมแสดงให้เห็นว่าต้องมีเจตนาพิเศษและเจตนาพิเศษนี้ คือ เพื่อการค้า หากบังคับให้ตัดอวัยวะเพศโดยมิใช่เพื่อการค้า ก็เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอาจเป็นความผิดทำร้ายร่างกายสาหัสหรืออวัยวะสำคัญ ตาย ก็อาจผิดฐานฆ่าผู้อื่นตายก็ได้ ส่วนการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริตบุคคล เช่น การเข้าไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลเอกชนแล้วไม่มีเงินจ่ายค่ารักษา เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลอาจมาแนะนำเชิงบังคับให้ตัดอวัยวะ เช่น ไต หรือตา ขายให้กับคนไข้อื่นที่ต้องการแล้วนำเงินมาจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่แพงเป็นการทุจริตคนไข้ ไม่ว่าเจ้าของอวัยวะจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม หรือตัวอย่างจับคนเรียกค่าไถ่ เป็นต้น

มาตรา 4 “องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัดโครงสร้างโดยสมคบกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างที่ชัดเจนมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอนหรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปหรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

องค์ประกอบความผิดฐานค้ำมนุษย์ (ตัวผู้กระทำความผิด) “มาตรา 6 ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่ง ไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแลหรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่ง ไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ตามมาตรา 6(1) พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้ใด (ใครก็ได้) เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามบทนิยาม มาตรา 4 โดยมีเจตนาพิเศษ

ก. ผู้ใดเป็นธุระจัดหา เพื่อแสวงหาประโยชน์ การค้าประเวณี ทำการผลิตเผยแพร่

วัตถุหรือสื่อลามก การกระทำทางเพศในรูปแบบอื่น คนเอาคนลงเป็นทาส คนนำคนมาขอทาน คนบังคับคนใช้แรงงานหรือบริการ คนบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า เช่น ขโมยเด็กเล็ก ๆ ไปขายเพื่อเอาอวัยวะ การจัดหาคนมาขายอวัยวะร่างกายมนุษย์อันเป็นการทุจริตบุคคล เช่น ขายซี่โครง ไต ตา เป็นต้น

ข. ผู้ใด ชื่อ ขาย จำหน่าย เพื่อแสวงหาประโยชน์ ซึ่งได้ประโยชน์จากการค้าประเวณี เผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ได้ประโยชน์จากทางเพศในรูปแบบอื่น คนเอาคนลงเป็นทาส คนนำคนมาขอทาน คนบังคับคนใช้แรงงานหรือบริการ คนบังคับคนตัดอวัยวะเพื่อการค้า การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริตบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม แต่มีข้อที่น่าสังเกตว่า อวัยวะที่เป็นไต หรือตา นับว่าเป็นอวัยวะสำคัญของคนการที่ข้าวของขายไต หรือตา คงไม่ใช่กรณีธรรมดาต้องมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขายอวัยวะเหล่านี้ เช่น ลูกหรือพ่อแม่ป่วยมากต้องการเงินไปใช้รักษาจึงขายอวัยวะของตน แบบนี้น่าจะถือได้ว่าบุคคลที่ซื้ออวัยวะเหล่านี้ทำการทุจริตบุคคลได้ แม้แต่ตัวเองยังต้องการอวัยวะนี้จากบุคคลอื่น ซึ่งการซื้อขายอวัยวะพวกนี้ก็ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว สัญญาเป็นโมฆะกรรม

คำว่า “ทุจริต” หมายความว่า แสวงหาประโยชน์โดยวิธีการบังคับเอาหรือแสวงหาประโยชน์โดยวิธีบีบบังคับให้จำยอม ดังนั้น ผู้ขายอวัยวะถูกบีบบังคับให้จำยอมขายอวัยวะเพื่อนำเงินไปรักษาลูกหรือพ่อแม่ที่ป่วยหนัก แต่หากได้รับการบริจาคให้กัน ซึ่งมีได้เข้าขายแสวงหาประโยชน์ อันเกิดจากการทุจริต ย่อมจะทำได้และกฎหมายค้ำมนุษย์ที่มีคำว่า “จำหน่าย” กันไว้ก็ก็น่าคิดว่าหากมีผู้ป่วยหนักเข้ารับการรักษาแพทย์ก็จะไม่กล้าที่จะทำความเห็นว่าผู้ป่วยหนักตายตามหลักวิทยาศาสตร์ คือ สมองตายไม่รับรู้แล้ว เพื่อเอาหัวใจ ไต ตา หรือตับของคนป่วยไปใช้ประโยชน์ คำว่า “ขาย” ก็มีใช้หมายความ เจ้าของอวัยวะที่ขาย เพราะไม่เข้าขายอันเป็นการทุจริตบุคคล ดังนั้น “ขาย” นี้จึงน่าที่จะเป็นบุคคลอื่นกระทำมิใช่ตัวเจ้าของอวัยวะ เช่น คนติดต่อยขายอวัยวะของคนอื่นและได้ประโยชน์ เป็นต้น

ค. พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เช่น พาคนมาจากหรือส่งคนไปยังที่ใดเพื่อ แสวงหาประโยชน์จากการทำค้าประเวณี ผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก นำคนไปเพื่อทาสนำคนมาเพื่อขอทาน บังคับใช้แรงงานหรือบริการ บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริตบุคคล

ง. หน่วยเหนียวกักขัง (ไม่สมัครใจ)

ผู้ใดหวังเหนียวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หรือประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น ผู้หน่วยเหนียวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก เช่น บังคับให้ผู้ถูกกักขังผลิตวัตถุ หรือสื่อลามก หรือบังคับให้

แม่ของเด็กที่ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังไว้ไปทำการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ซึ่งในการหน่วงเหนี่ยวกักขังมิได้ระบุไว้ว่าจะหน่วงเหนี่ยวกักขังใคร โดยเฉพาะจึงแปลได้ว่ากักขังถูกบังคับแม่ให้ไปกระทำการเผยแพร่วัตถุลามกได้ แม้จะเป็นความผิดทางอาญาต้องแปลความโดยเคร่งครัดก็ตาม หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการเอาคนลงมาเป็นทาสหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการนำคนมาขอตาน หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการบังคับตัวไว้เพื่อการค้า หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการชู้ตริคบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

จ. จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด

ผู้ใดจัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด (จัดให้ผู้นั้นอยู่อาศัย) เพื่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก (ผู้นั้นสมัครใจอยู่กับผู้กระทำผิด) จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการเอาคนลงเป็นทาส จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการนำคนมาขอตาน จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (เช่น ที่เป็นชาวพม่าตาย 45 คนนั้น เห็นได้ว่าผู้ร่วมกระบวนการนำคนต่างด้าวมาพักอาศัยอยู่ในโกดังในประเทศไทยแล้วจัดส่งคนพม่าเหล่านั้นขึ้นรถไฟส่งแล้วเกิดการตายขึ้น เห็นได้ว่าเป็นการจัดให้ชาวพม่าอยู่อาศัยเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ คือ เมื่อไปปลายทางแล้ว ชาวพม่าจะถูกบังคับใช้แรงงานได้ค่าจ้างต่ำซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ชาวพม่าสมัครใจก็ผิด) จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการบังคับตัวไว้เพื่อการการค้า จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดเพื่อการแสวงหาประโยชน์ในการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการชู้ตริคบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ฉ. โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกหลวงผู้ใด โดยข่มขู่ ใช้กำลัง

บังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกหลวง (ผู้อื่น) เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณีหรือประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น เอาคนลงเป็นทาส นำคนมาขอตาน บังคับใช้แรงงานหรือบริการ บังคับตัวไว้เพื่อการค้า หรือกระทำการอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นการชู้ตริคบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ช. ผู้ใด ใช้อำนาจ โดยมีชอบหรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่

ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น เอาคนลงมาเป็นทาส นำคนมาขอตาน บังคับใช้

แรงงานหรือบริการ บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรืออื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลคนนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าในต่างจังหวัดช่วงปิดเทอม พ่อแม่เด็กมักจะนำตัวเด็กไปทำงานที่โรงงานใกล้บ้าน โดยเจ้าของ โรงงานก็ให้เงินแก่พ่อแม่เด็กมา อาจจะจ่ายค่าแรงต่ำกว่าแรงงานจริง หรือโรงงานทั่วไปในช่วงปิดเทอมก็หาแรงงานเด็กที่ปิดเทอม โดยไปหาพ่อแม่และให้เงินเพื่อให้ให้นำมาทำงานใน โรงงาน แบบนี้จะมีความผิดฐานค้ามนุษย์หรือไม่ ตามกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะไม่เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ เพราะเป็นการหาค่าเทอมในตอนเปิดเรียน ให้ดูกฎหมายแรงงานด้วยว่าอนุญาตให้เด็กอายุเท่าใดและงานใดทำได้บ้าง

ซ. มาตรา 6(2) คล้ายกับมาตรา 6(1) เพียงแต่เปลี่ยนตัวผู้กระทำเป็นเด็กซึ่งมีความหมาย บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี การค้ามนุษย์ซึ่งมีความผิดตามมาตรา 6 นี้ กำหนดครอบจักรวาล กว้างขวางกว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 เพราะครอบคลุมการกระทำผิดที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลและมีได้จำกัดแต่ เฉพาะหญิงและเด็ก การกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้กระทำในลักษณะ องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งกฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นผู้ถูกกระทำเป็นผู้เสียหาย ที่ต้องรับการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์สูงสุดของ ผู้เสียหาย (กำหนดโทษอยู่ในมาตรา 52)

ความผิดฐานค้ามนุษย์ขั้นเตรียมมีความผิดตามมาตรา 8 ผู้ใดเตรียมเพื่อกระทำ ความผิดตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ความผิด ฐานค้ามนุษย์เป็นการกำหนดเป็นกฎหมายพิเศษมุ่งมองเป็นความผิดและเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวม จึงกำหนดให้ความผิดขั้นเตรียมก็เป็นความผิดแล้วต้องรับโทษ 1 ใน 3 ของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นตามมาตรา 8

โทษที่จะได้รับในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์มีโทษตามมาตรา 52 คือ ผู้ใดกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึง สองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่ถึง สิบแปดปีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาท ถึงสองแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาทตามมาตรา 52 กำหนดอายุผู้ถูกกระทำเป็นตัวกำหนดโทษแบ่งเป็น 3 พวก คือ

1. ความผิดฐานค้ามนุษย์กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 8 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท (มาตรา 52 วรรค 3)
2. ความผิดฐานค้ามนุษย์กระทำแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึงสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปี ถึง 12 ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาทและ
3. ความผิดฐานค้ามนุษย์กระทำแก่บุคคลตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ตามมาตรา 7 นอกจากจะมีผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยตรงแล้ว ยังมีบุคคลอื่นที่ จะต้องรับโทษตามกฎหมายค้ามนุษย์ซึ่งบัญญัติไว้กว้างมาก ซึ่งบุคคลจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายมี ดังนี้

ก. ผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ก่อนอื่นเราต้องมาเข้าใจ คำว่า “สนับสนุน” ก่อน ในเมื่อบทนิยามคำว่า “สนับสนุน” ใน พ.ร.บ. นี้ไม่มี ก็ต้องไปใช้หลักทั่วไปของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 มาอธิบายร่วมด้วย ปอ.มาตรา 86 ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อน หรือ ขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีรู้ถึงการช่วยเหลือหรือได้รับความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ดังนั้น การกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้สนับสนุนโดยการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกไม่ว่าก่อนหรือขณะกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ จะรู้หรือมิรู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก ผู้สนับสนุนก็ผิดแล้ว เช่น เจตนาเปิดหน้าต่างหรือประตูบ้านไม่ใส่กุญแจโดยเจตนา หรือให้ยืมปืน เป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์เข้ามาลักตัวบุตรสาวเจ้าของบ้านหรือนำไปค้าประเวณี หรือนำตัวลงเป็นทาส เจตนาไม่ใส่กุญแจประตู โถงคังร้าง เป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ในการพาคนจากที่อื่นมาใช้โกดังกล่าว ผลิตัวตงหรือสื่อลามก ผู้ค้ามนุษย์ประสงค์จะเปิดช่องค้าประเวณี แต่ไม่รู้จักเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ มาขอให้ช่วยเหลือพาไปรู้จักกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยินยอมให้เปิด โดยทำตัวไม่เอาใจใส่ต่อการมาเปิดช่องและไม่เข้ารับกวนการประกอบกิจการของผู้ค้ามนุษย์ เป็นต้น

ข. อุปการะให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เช่น อุปการะโดยการให้รถยนต์ไปใช้ในกิจการผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ จัดหาที่ประชุม เช่น จัดหาที่ประชุมตามโรงแรมหรือสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้พวกค้ามนุษย์ประชุมกัน จัดที่พำนัก เช่น จัดหาที่อยู่ให้ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวแก่พวกค้ามนุษย์ เป็นต้น

มีข้อน่าสังเกตว่า “การกระทำตามอนุมาตรา 7(2) จำกัดเฉพาะการกระทำให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เท่านั้น”

ค. ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม เช่น ปิดประตูไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจจับ ชักขวางตัวบังหรือจับรัดตัวเจ้าหน้าที่หรือผลักของล้ม ให้เป็นอุปสรรคในการติดตามจับ แจ้งเบาะแสหรือส่งสัญญาณในกรณีเจ้าหน้าที่มา เป็นต้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เท่านั้น พ้นจากการถูกจับกุม มีข้อที่น่าสังเกตว่าเฉพาะความผิดฐานค้ำมนุษย์เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามน่าจะคิดว่าในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 189, 193 ที่กำหนดว่าผู้กระทำการช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้พ้นจากการถูกจับกุม เช่น บิดา มารดา หรือบุตร สามีหรือภรรยา ของผู้กระทำความช่วยเหลือผู้นั้นจะได้รับประโยชน์จาก ป.อาญา มาตรา 193 หรือไม่ ให้ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

ในกรณี ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า ประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นหลักกฎหมายทั่วไปในการลงโทษหรือยกเว้นโทษแก่ผู้กระทำความผิดหรือลดหย่อนผ่อนโทษให้หรือเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญาจึงเปรียบเสมือนบ้านหลังใหญ่ที่มีห้องต่าง ๆ คือ ความผิดตาม พ.ร.บ. ต่าง ๆ ในบ้านหลังใหญ่ เมื่อ พ.ร.บ. ต่าง ๆ ไม่มีบัญญัติไว้ก็ต้องมานำเงื่อนไขจากประมวลกฎหมายอาญาไปใช้ได้ ฉะนั้น ผู้ที่ทำการช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บิดา มารดา บุตร สามี หรือภรรยาของผู้กระทำการช่วยเหลือพ้นจากการจับกุมหรือให้ที่พำนัก จัดที่พำนักตาม พ.ร.บ. นี้ มาตรา 7(2), (3) เมื่อถูกดำเนินคดีฟ้องศาลแล้ว ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 189, 193 คงมีพื้นฐานมาจากธรรมชาติและความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้ว นำ มาตราเป็นกฎหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่บุคคลเหล่านี้ต้องช่วยเหลือกันแน่นอน ให้เป็นดุลยพินิจของศาลที่จะลงโทษหรือไม่ลงโทษเป็นเรื่อง ๆ ไป

ง. เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ถูกลงโทษ ตามมาตรา 7(4) นี้ มิได้จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น รวมถึงคนธรรมดาด้วยที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ ที่เรียก รับ หรือยอมจะรับ เช่น คนข้างบ้านรู้ว่ามีการค้ำมนุษย์อยู่ข้างบ้านตนก็ไปเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินจากผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยสัญญาว่าจะไม่ไปแจ้งเจ้าหน้าที่มาจับกุม ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ถูกลงโทษแล้ว (ค้ำมนุษย์ เช่น เปิดสถานการค้าประเวณี ลักพาคนมาขัง ทำการผลิตวัตถุตามก เป็นต้น)

จ. ชักชวน ชี้นำหรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ มีข้อที่น่าสังเกตว่า การกระทำความผิดตามมาตรา 7 นี้ ทั้ง 5 อนุมาตรา จะต้องทำเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ทั้งสิ้น

ฉ. นอกจากการเตรียมการมีความผิดแล้ว หากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ยังไม่ได้กระทำลง ทำการเพียงสมคบก็มีความผิดแล้ว ตามมาตรา 9 ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่

สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ดังนั้น ถ้ามีผู้สมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย ในกรณีที่มีความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้น ไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง แต่ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้” มาตรา 9 วรรค 1 การสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ก็เป็นความผิดแล้วต้องรับโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้ (คนตั้งแต่สองคนเข้าเกี่ยวข้องกันยังไม่ถึงขั้นเป็นตัวการร่วม) ซึ่งเห็นได้ว่ายังไม่ไปกระทำด้วยซ้ำไป (ต้องกระทำโดยเจตนาตามปอ.มาตรา 59 ด้วย) เช่น สมคบกันเพื่อไปลักพาตัวเด็กเรียนหนังสือที่หน้าโรงเรียนเพื่อนำไปค้าประเวณี หรือลักพาตัวไปเรียกค่าไถ่ (การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล) ฉ มาตรา 9 วรรค 2 หากผู้สมคบคนหนึ่งคนใดได้ลงมือกระทำความผิดตามที่สมคบกัน ผู้ร่วมสมคบทุกคนต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย เป็น 2 กระทงความผิด แต่มีข้อยกเว้นสำหรับผู้สมคบที่ไม่ได้ลงมือกระทำความผิด 2 กรณี คือ มาตรา 9 วรรค 3 ในกรณีที่มีการกระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์แล้ว แต่เนื่องจากการผู้สมคบเข้าขัดขวางทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่ทำการขัดขวางนั้นต้องรับโทษตามมาตรา 9 วรรค 1 เท่านั้น มาตรา 9 วรรค 4 ผู้สมคบคนใดหรือทั้งหมด กลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามที่ได้มีการสมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดเพียงใดก็ได้ ซึ่งหมายความว่ากลับใจก็ยังคงมีความผิดอยู่นั่นเอง

สรุปมาตรา 9 ตามพระราชบัญญัตินี้คล้ายคลึงกับความผิดฐานช่องโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 210 (ช่องโจร)

บทหนักของตัวการร่วม และสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม กับโทษที่จะได้รับตามมาตรา 10 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 6 คือ ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปหรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้กึ่งหนึ่งในกรณีสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมได้กระทำความผิดตามมาตรา 6 สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิดตามมาตรา 6 สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิดและรู้เห็นหรือยินยอมกับการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นแม้จะมีได้เป็นผู้กระทำ

ความผิดเอง ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำเพื่อให้ผู้เสียหายที่ถูกพาเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่น โดยมีชอบด้วยกฎหมายต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามมาตรา 10 กำหนดการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ให้มีโทษหนักขึ้น หากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมต้องรับโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง และมาตรา 10 วรรค 2 กำหนดให้สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมที่ได้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และรู้เห็นหรือยินยอมกับการกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ต้องรับโทษสำหรับความผิดฐานค้ามนุษย์นั้น แม้จะมีได้เป็นผู้กระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วยตนเอง เช่น รู้อยู่แล้วว่าองค์กรอาชญากรรมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นำคนมาค้าประเวณีแบบนี้ถือว่าสมาชิกต้องรับผิดชอบด้วย เป็นต้น มาตรา 10 วรรค 3 การกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป หรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ได้กระทำเพื่อให้ผู้เสียหายที่ถูกพาเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ตกอยู่ในอำนาจผู้อื่น โดยมีชอบด้วยกฎหมาย รับโทษเป็นสองเท่าของความผิดที่กำหนดไว้ เช่น ก ข ร่วมกันจัดส่งหญิงไปค้าประเวณีในประเทศอังกฤษโดยส่งตัวผู้หญิงที่เป็นผู้เสียหาย ไปอยู่กับแมงดาชาวอังกฤษเพื่อนำไปค้าประเวณี ก ข และ ค รับโทษสองเท่าที่กำหนด เป็นต้น

การแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานตามมาตรา 12 คือ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ นี้ โดยแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่กระทำการนั้น ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 พวกคือ

1. พวกที่ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานใด ๆ เลย เป็นคนธรรมดาไปทำการแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน เช่น คนธรรมดาแต่งตัวเป็นตำรวจเข้าตรวจค้นจับกุมเด็กผู้หญิงมาหวังเหนี่ยวกักขังบังคับค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 12 นี้ ยังผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 145 และพระราชบัญญัติเครื่องแบบตำรวจด้วย และ

2. พวกที่เป็นเจ้าพนักงาน มิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่กระทำการแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ ซึ่งทั้งสองกรณีตาม พ.ร.บ. นี้ กำหนดให้รับโทษ 2 เท่าที่กำหนดไว้ในความผิดฐานค้ามนุษย์

ความผิดที่เจ้าพนักงานหรือกรรมการตาม พ.ร.บ. นี้กระทำความผิดเสียเองในการค้ามนุษย์มีความผิดในมาตราใด มาตรา 13 ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการ

องค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น กรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดกระทำความผิดใดตามพระราชบัญญัตินี้เสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น บุคคลดังต่อไปนี้มีความผิดตามมาตรา 13 คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ บุคคลเหล่านี้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์จะต้องรับโทษ 2 เท่า

มาตรา 14 เป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้ความผิดนี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติ คือ การทำให้คณะกรรมการการฟอกเงินและตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดได้ และความผิดใน พ.ร.บ. นี้จะไปเกี่ยวข้องกับประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพราะการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือหลายกรรม

มาตรา 27 อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 27 นี้มีดังต่อไปนี้

1. มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน
2. ตรวจสอบบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เป็นผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อผู้นั้นยินยอม แต่ถ้าผู้นั้นเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ดังนั้นจะตรวจค้นบุคคลได้ หลักการต้องเป็นผู้เสียหายที่ถูกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เสียก่อน ต้องได้รับความยินยอมให้ตรวจ และผู้เสียหายเป็นหญิง ก็จะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132(1) พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551

3. ตรวจสอบยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อยู่ในยานพาหนะนั้น มีข้อสังเกตว่า ยานพาหนะเป็นที่รโหฐาน เพียงมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรก็ตรวจได้เป็นดุลพินิจกว้างมาก เช่น ตู้คอนเทนเนอร์ใหญ่ที่ใช้บรรจุของที่พวกพม่าโดยสารมาแล้วตาย 54 คน เจ้าหน้าที่ก็สามารถตรวจค้นได้ สงสัยมีคนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้เสียหายจะนำไปบังคับขายแรงงาน คนต่างด้าวพวกนี้กฎหมายค้ำมนุษย์จะมองเป็นผู้เสียหายไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดฐานหลบหนีเข้าเมือง มาตรา 27 วรรค 4 กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ใดบังคับบัญชาทำแทนได้ ในกรณี (2)(3) คือ เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ โดยไม่ต้องมีหมายค้นในเวลากลางวัน

3.1 เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานค้ำมนุษย์ หรือ

3.2 เพื่อพบและช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดฐาน ค้ำมนุษย์และหากเน้นซักว่าจะเอาหมายค้นจากศาลมาได้ พยานหลักฐานนั้นอาจถูกโยกย้าย ซ่อนเร้น หรือทำลายไปเสียก่อน หรือบุคคลนั้นอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น แต่ก่อน ตรวจค้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้อง

3.3 ต้องแสดงความบริสุทธิ์ก่อน และ

3.4 รายงานเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

3.5 รวมทั้งผลการตรวจค้นทำเป็นหนังสือรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

3.6 ตลอดจนจัดทำสำเนารายงานดังกล่าวให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถาน หรือ สถานที่ค้น ยกเว้น ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนารายงานนั้น ให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ คือ เมื่อพบตัวผู้ครอบครองครั้งแรกหลังจากที่ตรวจ ค้น แต่ถ้าเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด โดยไม่ต้องมีหมายค้นในเวลากลางคืน (ระหว่าง พระอาทิตย์ตกและขึ้น) ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการค้นในเวลากลางคืน เพียงแต่เพิ่มอีก 1 หลักการ คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือรองผู้กำกับการ ตรวจขึ้นไป หรือเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับเจ้าชั้นไป และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้า ในการเข้าค้นต้องทำ

ก. ส่งสำเนารายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นบัญชีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตก เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ และบัญชีทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ต่อศาล จังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้น หรือศาลอาญา

ข. ภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากสิ้นสุดการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐาน มีข้อสังเกตว่า ในการตรวจตัวผู้หญิงที่ผู้เสียหาย โดยใช้หญิงอื่นค้นยานพาหนะ ค้นเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่ผู้นั้นไม่ได้ ตามมาตรา 27 วรรคท้าย แต่มีข้อที่น่าคิดว่า หากพนักงานเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือแล้วบุคคลใกล้เคียงไม่ช่วย แม้จะไม่เกิดอันตรายแก่ผู้นั้น ผู้ที่ไม่ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 หรือไม่

การสืบพยานก่อนฟ้องคดีต่อศาลในความผิดค้ำมนุษย์ตามมาตรา 31 กล่าวคือ ก่อนฟ้อง คดีต่อศาล ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พนักงานอัยการ โดยตนเองหรือโดยได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนจะนำผู้เสียหายหรือพยาน บุคคลยื่นคำร้องต่อศาล โดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิดและเหตุแห่ง

ความจำเป็นที่จะต้องมีการสืบพยานไว้โดยพลันก็ได้ ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานบุคคลจะให้การต่อศาลเอง เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งแก่พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ชักช้า ให้ศาลสืบพยานทันทีที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในการนี้ หากมีผู้ส่วนได้เสียในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาลแถลงเหตุผลและความจำเป็นขอถามค้านหรือตั้งทนายความค้านเมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้และให้นำความในมาตรา 237 ทวิ วรรคสาม และวรรคสี่แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยในการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด 1 ก็ให้รับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้ ตามหลักการ คือ

1. ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ คำว่า “เหตุจำเป็น” หมายความว่า มีเหตุที่ไม่อาจก้าวล่วงได้ เมื่อปล่อยเวลาเลยไปแล้วไม่อาจนำพยานกลับมาได้ เช่น พยานหรือผู้เสียหายกำลังจะเดินทางไปต่างประเทศและไม่กลับอีก จะหลบหนีไม่มีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง, ผู้กระทำความผิดจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหรือผู้เสียหายหรือพยานหรือผู้เสียหายป่วยด้วยโรคร้ายแรง หากปล่อยเวลาไปนานอาจจะไม่ได้พยานหรือผู้เสียหายหรือพยานหรือผู้เสียหายมาเบิกความ หรือพยานหรือผู้เสียหายถูกไล่ปองร้าย เป็นต้น และเพื่อประโยชน์การป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์เป็นเจตนาพิเศษ

2. พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

2.1 พนักงานอัยการอ้างเหตุจำเป็นโดยตนเองเห็นเอง

2.2 เมื่อพนักงานอัยการได้รับคำร้องจากพนักงานสอบสวนว่าจะนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลมาเบิกความ และ

2.3 เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งแก่อัยการแล้วจะให้การต่อศาลเอง พนักงานอัยการต้องระบุในคำร้องถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องสืบพยานไว้โดยพลันโดยไม่ชักช้า

3. เมื่อศาลรับคำร้องแล้ว ในกรณีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาล และแถลงเหตุผลและความจำเป็น ขอถามค้านหรือตั้งทนายความค้านได้ เมื่อศาลเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้และนำความใน ป.วิอาชญา มาตรา 237 ทวิ วรรค 3 และวรรค 4 มาใช้บังคับโดยอนุโลม หมายความว่า เมื่อศาลอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์มีสิทธิถามค้านพยานหรือผู้เสียหายได้ ศาลต้องดูว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวมีทนายความในการถามค้านหรือไม่ หากความผิดมิโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้มีส่วนได้เสียมีอายุไม่เกิน 18 ปี ในวันที่ยื่นคำร้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ แต่ถ้าความผิดไม่ถึงประหารชีวิตหรือมิใช่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอายุไม่เกิน 18 ปี

ในวันที่ถูกยื่นคำร้องต่อศาล แต่มีโทษจำคุกก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามผู้มีความได้เสียนั้นว่ามี หมายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและต้องการหมายความก็ให้ศาลตั้งหมายความให้ (ซึ่งความผิดฐานค้า มนุษย์มีโทษไม่ถึงประหารชีวิต) และถ้าไม่มีหมายความตั้งให้ศาลก็ซักถามพยานนั้นให้แทน และ เมื่อสืบพยานเสร็จ คำเบิกความของพยานหรือผู้เสียหายดังกล่าวให้ศาลอ่านให้พยานหรือผู้เสียหาย ฟัง หากมีตัวผู้มีส่วนได้เสียอยู่ในศาลด้วยแล้วก็ให้ศาลอ่านคำเบิกความดังกล่าวต่อหน้าผู้มีส่วนได้ เสียด้วย ทั้งนี้ ต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยในคดีค้ามนุษย์ก็ให้รับฟังพยานที่สืบก่อนฟ้องได้ มีข้อสังเกตว่าเมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ศาลสืบพยานทันทีที่ได้รับคำร้องขอสืบพยานได้

ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จะได้รับการช่วยเหลือตามมาตรา 33 คือ มาตรา 33 ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พัก การ รักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความ ช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังไปประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อ เรียกเรื่องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละขั้นตอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการ ช่วยเหลือ ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย การให้ความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง อาจจัดให้บุคคลซึ่งเป็น ผู้เสียหายได้รับการดูแลในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ค้าประเวณี สถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือ เอกชนก็ได้ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย โดยแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ขั้นตอน ทั้งก่อน หรือระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ และขอบเขตระยะเวลาการช่วยเหลือและรับฟังความ คิดเห็นของผู้เสียหายด้วย เช่น เรื่องอาหาร/ ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและ จิตใจ การให้การศึกษา การให้การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยัง ประเทศเดิมและภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกเรื่องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย การดำเนินคดีเพื่อเรียกเรื่องค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายโดยปฏิบัติตามขั้นตอนของมาตรา 37 และมาตรา 35

มาตรา 34 เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงาน อัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจาก

การกระทำความผิดค้ำมนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย มาตรา 35 ในกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทนผู้เสียหายตามที่ได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง พนักงานอัยการจะขอรวมไปกับคดีอาญาหรือจะยื่นคำร้องในระยะเวลาใดระยะหนึ่งระหว่างที่คดีอาญากำลังพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้นก็ได้ คำพิพากษาในส่วนที่เรียกค่าสินไหมทดแทนให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาและในกรณีที่ศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาและในกรณีที่ศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา และให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีนี้ด้วย

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนวรรคหนึ่ง และกรมบังคับคดีตามวรรคสาม มิให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 177 ให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 178 ใช้โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แจ้งให้ผู้เสียหายทราบสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายในโอกาสแรกที่สามารถแจ้งได้ พนักงานอัยการจะเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนผู้เสียหายที่มีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกได้ ดังนี้

ก. เมื่อได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข. โดยพนักงานอัยการจะขอรวมไปกับคดีอาญา หรือจะยื่นคำร้องในระยะเวลาใดระหว่างที่คดีอาญากำลังพิจารณาอยู่ในชั้นศาลชั้นต้นก็ได้ (ศาลชั้นต้นเท่านั้นระวางให้ตี)

ค. เรื่องค่าสินไหมทดแทน ให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาและเมื่อศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา

ง. เมื่อเสร็จสิ้นคดีให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีนี้ด้วย ซึ่งหมายความว่า มีหน้าที่ทำการบังคับคดีแทนผู้เสียหาย ติดตามทรัพย์สิน ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ยึดอายัด นำมาบังคับคดีขายทอดตลาดและนำเงินที่ได้ชำระหนี้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหาย มีข้อสังเกตว่า กฎหมายให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษานั้น มีปัญหาที่น่าคิดว่า เหตุเกิดในกรุงเทพมหานคร กรมบังคับคดี อธิบดีก็ใช้อำนาจได้ แต่ถ้าในต่างจังหวัด อธิบดีกรมบังคับคดีจะมอบอำนาจให้สำนักงานบังคับ

คดีจังหวัดพิจารณาสั่งคดีไม่ฟ้องตามที่พนักงานอัยการเสนอไป ตาม ป.วิอาญา มาตรา 145 เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยแท้ มอบอำนาจไม่ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติคงมีปัญหาอีกมากมาย

จ. ยกเว้นค่าธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทน และยกเว้นค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี

ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวจะได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรา 36 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าบุคคลนั้นจะพำนักอยู่ ณ ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการดำเนินคดี ดังนั้น ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นพยานได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ถ้าผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนา ถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานในประเทศนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน และไม่ว่าจะกระทำผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศนั้น ๆ หรือไม่ก็ตาม เพื่อให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายและบุคคลในครอบครัวอย่างต่อเนื่องในประเทศนั้น ผู้เสียหายจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ในกรณีที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในคดีค้ามนุษย์ ทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายและบุคคลใดในครอบครัวของผู้เสียหาย ระหว่างที่อยู่ในความดูแลและไม่ว่าพำนักอยู่ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังจากการดำเนินคดี และหากผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนา หรือถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยในประเทศนั้น ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลประเทศนั้น เพื่อให้ผู้เสียหาย บุคคลในครอบครัวได้รับความปลอดภัยในประเทศนั้นอย่างต่อเนื่อง

ผู้เสียหายที่เป็นคนต่างด้าว อาจจะอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ตามมาตรา 37 มาตรา 37 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2542 และให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 21 เมษายน 2542 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้ท้ายพระราชบัญญัติว่า

“เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบการซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประเภทได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมากระทำในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการปกปิดเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่ปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านั้น และโดยที่กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการปกปิดเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อเป็นการตัววงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

พระราชบัญญัติฉบับนี้ตามมาตรา 3 ได้บัญญัติให้มีความผิดมูลฐานที่จะนำกฎหมายห้อยกันและปราบปรามการปกปิดเงินมาใช้บังคับมีทั้งหมด 8 ความผิดมูลฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี มี 2 มูลฐาน คือ ความผิดมูลฐานที่ 2 และความผิดมูลฐานที่ 8 เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่ออนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป และความผิดมูลฐานที่ 8 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันการปกปิดเงิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ความผิดมูลฐานที่ 2 เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

1. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ได้แก่

(1) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 คือ การกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อทำอนาจารหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม ไม่ว่าการกระทำใด ๆ อันประกอบความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่ และรวมถึงการกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น โดยรับตัวเด็กหญิง หรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

(2) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 คือ การกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจารหญิงโดยใช้อุบายหลอกลวง

ขู่เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ไม่ว่าจะกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่ และรวมถึงการกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น โดยรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป หรือสนับสนุนในการกระทำผิดดังกล่าว

(3) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 318 คือ การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล รวมถึงการซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพราก และการกระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจารด้วย

(4) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 318 คือ การพรากผู้เยาว์อายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่เกินสิบแปดปี ไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจ รวมถึงการซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากและการกระทำเพื่อหากำไรเพื่อการอนาจารด้วย

(5) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 319 คือ การพรากผู้เยาว์อายุสิบห้าปี แต่ไม่เกินสิบแปดปี ไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจ รวมถึงการซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากด้วย

2. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีหรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำความผิดการค้าประเวณี ในสถานการค้าประเวณี ได้แก่

(1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 คือ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร

(2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11 คือ การเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมการกระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(3) ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 คือ การเป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือเป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่ง

เด็ก นอกจากนี้จะมีผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยตรงแล้ว ยังมีบุคคลอื่นที่จะต้องรับจะต้องรับผิดชอบและรับโทษตามกฎหมายค้ามนุษย์ คือ ผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ อุปการะ โดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ ซึ่งความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 14 นี้ เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2509 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ คือ “โดยเหตุปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภท ซึ่งอาจดำเนินไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการต่าง ๆ ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดัวเลื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีต่อชาติต่อไป”

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้ให้จำกัดความของคำว่า “สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ตั้งเพื่อให้บริการ โดยหวังประโยชน์ในทางการค้า ดังต่อไปนี้

1. สถานเต้นรำ รำวงหรือรองเง็ง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหึงพาดเนอร์บริการ
2. สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหึงพาดเนอร์ปรนนิบัติลูกค้า หรือ โดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า
3. สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีบริการให้แก่ลูกค้า
4. สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

สถานบริการตาม 1 ได้แก่ ไนต์คลับ บาร์ และภัตตาคาร เป็นต้น ซึ่งมีการเต้นรำ รำวงหรือรองเง็งที่มีหึงพาดเนอร์และไม่มีหึงพาดเนอร์ รวมตลอดถึงสถานรำวง ซึ่งมีหึงพาดเนอร์และเก็บเงินจากลูกค้าด้วย ทั้งนี้จะจัดให้มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มจำหน่ายหรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

สถานบริการตาม 2 ได้แก่ สถานที่ขายอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นแต่ไม่มีการเต้นรำ เช่น ภัตตาคารที่มีหึงพาดเนอร์นั่งคอยบริการร่วมโต๊ะ ปรนนิบัติลูกค้า หรือ โรงน้ำชาที่มีเพียงพักผ่อน

หลับนอนและมีการบริการนวดให้แก่ลูกค้า เป็นต้น

สถานบริการตาม 3 ได้แก่ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบไอน้ำ ซึ่งมีผู้บริการนวดแก่ลูกค้า รวมตลอดถึงตัดผมหรือร้านเสริมสวยที่มีห้องนวดแก่ลูกค้าด้วย

สถานบริการตาม 4 ได้แก่ ร้านคอฟฟี่ช็อป ร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีเกินสองชิ้นหรือการแสดงอย่างอื่นเพื่อการบันเทิง เป็นต้น

สถานบริการตาม 2 และ 3 เป็นสถานบริการที่ต่อแหลมต่อการค้าประเวณีมาก เนื่องจากสถานบริการเหล่านี้สามารถมีหญิงซึ่งคอยให้บริการปรนนิบัติแก่ลูกค้า ได้ด้วย จึงเป็นช่องทางหรือเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีในลักษณะการให้บริการของหญิงผู้ให้บริการ และยังเป็นช่องทางให้ผู้ที่แสวงหารายได้หรือผลประโยชน์จากการค้าประเวณีใช้ช่องว่างของกฎหมายเป็นประโยชน์และขยายธุรกิจทางเพศเพิ่มมากขึ้น

การขออนุญาตตั้งสถานบริการ

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ผู้ที่จะขออนุญาตตั้งสถานบริการได้ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 2) ต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- 3) ต้องไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 4) ต้องไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจของสังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง

หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

5) ต้องไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

โดยผู้ที่จะตั้งสถานบริการต้องได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการจากสารวัตรท้องที่ที่จะตั้งสถานบริการนั้นในกรณีที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจากนายอำเภอท้องที่ที่จะตั้งสถานบริการนั้นในกรณีที่อยู่ในจังหวัดอื่น ซึ่งอาคารหรือสถานที่ที่จะตั้งเป็นสถานบริการนั้นต้องมีลักษณะดังนี้

1) ต้องไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียน หรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวได้

2) ต้องไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอาศัยอยู่ อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

- 3) ต้องมีทางถ่ายเทอากาศให้สะดวก

หน้าที่ของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบอบนวด หรือคนรับใช้ก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการนั้นจำนวนสองชุดเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุดและส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานีตำรวจท้องที่หนึ่งชุด บัตรประวัตินี้อย่างน้อยต้องมีรายการ ชื่อที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หมายเลขประจำตัว ภาพถ่าย ลายพิมพ์ลายนิ้วมือทั้งสิบนิ้ว ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรองด้วย และห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการกระทำการดังนี้

ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าวจำนวนสองชุดเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุด และส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานีตำรวจท้องที่หนึ่งชุด บัตรประวัตินี้อย่างน้อยต้องมีรายการชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หมายเลขประจำตัว ภาพถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ขนาด 4x6 เซนติเมตร ลายพิมพ์นิ้วมือทั้งสิบนิ้ว ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรอง ทั้งนี้ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

- 1) รับผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานสถานบริการ
- 2) ยอมให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- 3) ยอมให้หญิงซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการ โดยไม่มีขามาด้วย
- 4) ยอมให้ผู้ที่มีอาการเมาสุรา จนประพฤติกวนวามหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- 5) จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าที่มีอาการเมาสุรา จนประพฤติกวนวามจนครองสติไม่ได้
- 6) ยอมให้หญิงพาดเนอร์ ลูกค้า หรือบุคคลที่มาแสดงดนตรี หรือแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง พักอาศัย หลับนอนในสถานบริการนั้น

สถานบริการที่จัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชมการแสดง

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตและการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใด ๆ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หากผู้รับอนุญาตตั้งสถาน

บริการ ลูกจ้างหรือคนรับใช้ของสถานบริการผู้ใดสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน ในการตรวจตราสถานบริการ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

กฎหมายสิทธิมนุษยชน

ปรัชญาอันเป็นที่มาของสิทธิมนุษยชนอาจค้นพบได้จากปรัชญาสากลเองและตราสารสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ปรัชญาสากลข้อที่ 1 ถือได้ว่าเป็นการประกาศหลักการที่สำคัญฉบับแรก ๆ ของสังคมระหว่างประเทศ หลักการนั้นคือ หลักการเสมอภาค (หรือหลักการ ไม่เลือกปฏิบัติ) หลักเสรีภาพ และหลักภราดรภาพ (วิชัย ศรีรัตน์, 2544)

1. หลักการไม่เลือกปฏิบัติ

หลักการไม่เลือกปฏิบัตินี้เป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายสิทธิมนุษยชน หลักการนี้ได้ประกาศใช้ครั้งแรกในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเหตุผลทางด้านเผ่าพันธุ์ เพศ ภาษา และศาสนา หลักการเหล่านี้ต่อมาได้บรรจุในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาตรา 3 โดยได้เขียนให้ชัดเจนขึ้นว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน ตราสารสิทธิมนุษยชนต่อมาเกือบทุกเรื่องได้บรรจุหลักไม่เลือกปฏิบัติไว้ในมาตราต้น ๆ ของอนุสัญญา เช่น กติการะหว่างประทั้งสองฉบับ (มาตรา 2) อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติต่อเชื้อชาติ (มาตรา 2) อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี (มาตรา 1) อนุสัญญาสิทธิเด็ก (มาตรา 2)

ในทางกฎหมายสิทธิมนุษยชนหลักการไม่เลือกปฏิบัติมีสองนัย คือ

ในความหมายแรก หมายถึง การห้ามปฏิบัติที่แตกต่างกัน หมายความว่า ในการดำเนินการใด ๆ ของรัฐ เพื่อให้สิทธิหรือลดทอนสิทธิ หรือประโยชน์ใดแก่ประชาชนแล้ว จะต้องปฏิบัติโดยอยู่บนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน หรือให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลใด ๆ

ในความหมายที่สอง หมายถึง การกระทำในทางยืนยัน (Re-affirmative Action) หมายความว่า การปฏิบัติที่มีความมุ่งหมายส่งเสริมกลุ่มหนึ่ง กลุ่มใด เป็นพิเศษ เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในสถานะที่เสียเปรียบกว่า ได้รับ โอกาสที่จะใช้สิทธิได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

2. หลักเสรีภาพ

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิประจำตัวมนุษย์ที่ไม่อาจที่จะพราก หรือ โอน ไปจากเจ้าของได้ อย่างไรก็ตามสิทธินี้หาได้เป็นสิทธิเด็ดขาดไม่ กล่าวคือ สิทธิอาจถูกจำกัดการใช้ โดยรัฐในบางกรณี และในความเป็นจริงอิสรภาพ หากได้เป็นสิทธิที่สมบูรณ์ไม่มีขอบเขต เพราะการใช้สิทธิแห่ง

อิสรภาพย่อมกระทบถึงบุคคลอื่นหรือสังคมโดยรวม ดังนั้น กฎหมายระหว่างประเทศจึงยอมรับ จำกัดสิทธิในอิสรภาพ

นักปรัชญาได้แสดงเหตุผลของสาเหตุที่จำกัดเสรีภาพของมนุษย์ นั่นคือ ทฤษฎีสัญญาประชาคม ของ ชองจาควาส โครสโซ โดยได้กล่าวเป็นเชิงประชดประชันไว้ว่า “มนุษย์เกิดมา มีเสรีภาพ พร้อมกันพันธุนาการแห่งโซ่ตรวน” ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ ในขณะที่พลเมืองยอมมอบ การให้รัฐเป็นผู้ปกครอง โดยยอมจำกัดสิทธิอิสรภาพของตนเอง ขณะเดียวกัน รัฐก็ไม่อาจจะบัญญัติ กฎหมายพรากสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้และกฎหมายเช่นว่าจำกัดไม่ขัดต่อเจตจำนงของ ประชาชนส่วนใหญ่ได้

ในปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้มีบทบัญญัติจำกัดสิทธิเสรีภาพไว้เป็น หลักการทั่วไปในมาตรา 29(2)ว่า

“ในการใช้สิทธิและเสรีภาพ บุคคลต้องอยู่ภายใต้เพียงเช่นที่จำกัด โดยกำหนดแห่ง กฎหมายเฉพาะ เพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งการยอมรับ และการเคารพโดยชอบในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดอันยุติธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อย ของประชาชนและสวัสดิการ โดยทั่ว ๆ ไปในสังคมประชาธิปไตย”

ตราสารสิทธิมนุษยชนที่มีวัตถุประสงค์สร้างพันธะทางกฎหมาย เช่น กติการะหว่าง ประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางการเมืองหรือตราสารในระดับภูมิภาค เช่น อนุสัญญายุโรป และอนุสัญญา ระหว่างอเมริกัน ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้บัญญัติการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ในข้อบทมาตรา ต่าง ๆ มิได้มีบทบัญญัติครอบคลุมทั่วไป ดังเช่น ปรัชญาสากล มาตรา 8 (สิทธิในความเป็นส่วนตัว) ของอนุสัญญายุโรป ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนบัญญัติว่า

“จักไม่มีการแทรกแซงจากองค์กรของรัฐต่อการใช้สิทธินี้ เว้นแต่ทำโดยบทบัญญัติของ กฎหมาย และในความจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของสังคมหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติ การป้องกันอาชญากรรมหรือ การละเมิดกฎหมาย การคุ้มครองศีลธรรมและสุขอนามัยหรือสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น”

อย่างไรก็ตาม ในการจำกัดสิทธิบุคคลนั้นเห็นว่ามีรัฐจะอ้างว่ามีกฎหมายให้อำนาจ ไว้เท่านั้น แต่สิ่งที่เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศค่านึงถึงก็คือ กฎหมายต้องมีความชอบธรรมตาม หลักนิติธรรม

ต่อเมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภานายความ ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นต่อ การออกกฎหมายว่าด้วยความผิดฐานก่อการร้าย

นายสมชาย หุ้มลออ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน สภานายความ ระบุว่า จาก การที่รัฐบาลออกกฎหมายการก่อการร้าย โดยอ้างเหตุผลว่าเนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันมีภัย

คุกคามจากการก่อการร้ายทำลายชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์ อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง และเพื่อเป็นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ได้ขอความร่วมมือให้ทุกประเทศดำเนินการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายนั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภานายความ ได้ศึกษากฎหมายดังกล่าวแล้ว ขอแสดงความคิดเห็น ต่อไปนี้

1. การเพิ่มเนื้อหาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ให้มีลักษณะเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายนั้น เมื่อศึกษาในรายละเอียดได้ความว่า ไม่มีความแตกต่างจากประมวลกฎหมายอาญา ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้กฎหมายการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด เป็นการเฉพาะอีก

2. ความผิดตามมาตรา 135/4 ที่บัญญัติว่าผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีประกาศองค์การระหว่างประเทศ กำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย และประเทศไทยได้ให้ความรับรองด้วยนั้น จนถึงขณะนี้คณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายนั้น ยังไม่มีประกาศจากองค์การสหประชาชาติแต่อย่างใด มีแต่รายชื่อองค์การก่อการร้ายสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ดังนั้น กฎหมายนี้จะเปิดช่องทางที่ให้ประเทศมหาอำนาจบีบบังคับรัฐบาลไทย ซึ่งถือปฏิบัติว่าองค์กรใดที่ประเทศมหาอำนาจได้ประกาศไว้แล้ว ให้ถือว่ามีความผิดต่อกฎหมายไทยด้วย

3. ตามมติคณะรัฐมนตรีความมั่นคงที่รัฐบาลอ้าง คณะมนตรีความมั่นคงเน้นการใช้มาตรฐานในการตรวจสอบ ทางด้านการเงินขององค์กรก่อการร้าย แต่กฎหมายของรัฐบาลกลับกำหนดความผิดก่อการร้าย เป็นความผิดทางอาญา นอกเหนือจากที่คณะรัฐมนตรีความมั่นคงกำหนด ทั้งไม่ได้กำหนดว่า ความผิดฐานก่อการร้ายนั้นจะต้องเกี่ยวกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ดังนั้น กฎหมายดังกล่าวอาจกลายเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกำจัดหรือปิดปากหรือจำกัดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของฝ่ายค้านและฝ่ายที่มีความเห็นขัดแย้งรัฐบาล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภานายความ จึงมีความเห็นว่า กฎหมายก่อการร้ายฉบับนี้ไม่เหมาะสมขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

กฎหมายต่างประเทศ

ในหลายประเทศการขายและการซื้อบริการทางเพศถือว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่กิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องถือว่าถูกกฎหมาย รวมทั้งการเรียกเก็บเงินจากผู้ให้บริการ การทำงานใน

สถานบริการทางเพศ ในประเทศมุสลิมบางประเทศ มีการลงโทษประหารชีวิตสำหรับผู้ให้บริการทางเพศ

ในประเทศเนเธอร์แลนด์ การค้าประเวณีหรือการเป็นเจ้าของสถานขายบริการถือเป็นอาชีพที่ต้องเสียภาษี โดยมีกฎหมายให้ผู้ขายบริการต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี กฎหมายในเรื่องของโสเภณีในเยอรมนี นิวซีแลนด์ และสวีเดน มีลักษณะใกล้เคียงกับเนเธอร์แลนด์

ในสหรัฐอเมริกา มี 48 รัฐ ที่การขายบริการทางเพศถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย โดยถือเป็นคดีแพ่ง ยกเว้นรัฐเนวาดา (ที่ตั้งของเมืองลาสเวกัส) และรัฐโคโลราโด ไอส์แลนด์ ที่การขายบริการไม่ผิดกฎหมาย แต่การขายามริมนน หรือการเปิดสถานบริการถือว่าผิดกฎหมาย

ในประเทศไทย การค้าประเวณีเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องที่ยอมให้ในสังคมไทยเหมือนหลายประเทศในทวีปเอเชีย การเปิดสถานบริการอาบอบนวดในประเทศไทย ถูกจัดให้อยู่ในส่วนของสถานบริการทั่วไป ซึ่งไม่ผิดกฎหมาย โดยการขายบริการทางเพศของผู้ให้บริการถือเป็นการตกลงระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ ถือเป็นความเข้าใจกันว่าไม่เกี่ยวข้องกับทางสถานบริการ

กฎหมายการซื้อและการขายบริการทางเพศมีการแตกต่างกันในหลายประเทศ เช่น ในประเทศสวีเดน การขายบริการทางเพศไม่ผิดกฎหมาย ในขณะที่การซื้อบริการทางเพศถือเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายสวีเดน ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้ซื้อบริการและผู้จัดการจะถือว่ากฎหมาย ถ้าผู้ขายบริการอายุระหว่าง 16-18 ปี และถ้าผู้ขายอายุต่ำกว่า 16 ปี การขายบริการจะถือผิดกฎหมาย

1. กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศสหรัฐอเมริกา (รัฐเนวาดา)

ในรัฐเนวาดาให้เป็นโสเภณีได้อย่างกฎหมาย รัฐเนวาดามีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน คือมีจำนวนชายมากกว่าผู้หญิง และโสเภณีจึงกลายมามีบทบาทในสังคม จึงทำให้เกิดสถานการณ์การค้าประเวณีขึ้นตามมา ระยะครั้งศตวรรษที่ยี่สิบการยับยั้งการเกิดขึ้นของสถานการณ์การค้าประเวณีน้อยมาก กล่าวคือไม่มีการควบคุมในการเปิด “สถานการณ์การค้าประเวณี” เท่าที่ควรนั่นเอง ทศคนคติในเรื่องสถานการณ์การค้าประเวณีได้มีความเกี่ยวข้องกับการพนันและการท่องเที่ยว จึงเป็นเศรษฐกิจพื้นฐานในเนวาดาและพอ ๆ กับการเกษตรกรรม การทำเหมือง อย่างไรก็ตามผู้เป็นเจ้าของคาสีโนได้อ้างว่าเรื่องแบบนี้จะทำให้เสียชื่อเสียงแก่รัฐได้ และสูญเสียนักท่องเที่ยว พวกเขาสนับสนุนให้มีการออกกฎหมายมาควบคุมหรือปิด “สถานการณ์การค้าประเวณี” ในปี 1971 ได้มีการออกกฎหมายห้ามเปิด “สถานการณ์การค้าประเวณี” ในเมืองที่มีจำนวนประชากรมากกว่า 250,000 คน กฎหมายนี้ถูกตีความในทางตรงกันข้าม คือ อนุญาตให้เมืองเล็ก ๆ สามารถทำการเปิด “สถานการณ์การค้าประเวณี” ได้ ในปี 1978 ศาลสูงของเนวาดาก็ยืนยันในการตีความแปลความหมายนี้ แม้ว่าสังคมอีกส่วนจะมีทัศนคติที่ไม่ดีกับ “สถานการณ์การค้าประเวณี” จนกระทั่งในปี 1986 รัฐบาลกลางได้มีการจัดการเลือกตั้งสำรวจความเห็น

66 % ของผลโหวตในทางตอนเหนือของรัฐเนวาดาเชื่อว่าผู้อยู่อาศัยแต่ละมณฑลควรมีอิสระที่จะตัดสินใจเลือกว่าจะอนุญาตให้มีการที่ให้กฎหมายว่าด้วยการเปิด “สถานการค้าประเวณี” หรือไม่ควรมี ในการลงประชามติของปี 2001 มีเพียงรัฐเดียวเท่านั้น ที่ถูกกฎหมายและเป็นที่ยอมรับกันอย่างทั่วไปในเนวาดาอยู่ 36 ที่

เนวาดาเป็นรัฐเดียวเท่านั้นในอเมริกาที่ไม่มีกฎหมายห้ามการเป็น โสเภณี และให้เป็น โสเภณีที่ถูกกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การเป็น โสเภณีมีขอบเขตใน “สถานการค้าประเวณี” และ ผู้หญิงที่สามารถเป็น โสเภณีได้ต้องมีอายุ 21 ปีขึ้นไป รวมถึงผู้ขายบริการด้วย ต้องมีการจัดหา ผู้หญิงขายบริการให้ถูกที่ตามเงื่อนไขของกฎหมาย รัฐเนวาดาประกอบด้วยเมือง 17 เมือง แต่ละเมืองจะกำหนดนโยบายการดูแลการเป็น โสเภณีของตัวเอง เมืองแต่ละเมืองจะเปิดเสรีภาพให้ตัดสินใจว่าจะให้มี “สถานการค้าประเวณี” หรือไม่โดยถ้อยคำ ซึ่งเทียบได้กับกฎหมายและนโยบาย และเป็นการทำให้ “สถานการค้าประเวณี” ถูกกฎหมาย ผู้หญิงไม่สามารถทำงานอย่างถูกกฎหมายได้ภายนอก “สถานการค้าประเวณี” เป็นความจริงที่เกิดขึ้นและที่ไปกำหนดสถานะภาพและสิทธิ ทำให้นึกถึงวิธีการจ้างงานของผู้ที่อพยพเข้ามาทำงานในอิสราเอลด้วยวิธีที่อนุญาตให้ทำงานอย่างไม่มีค่าจ้างให้กับพวกเขา “สถานการค้าประเวณี” และ โสเภณีในรัฐเนวาดาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น และกฎระเบียบของนายอำเภอท้องถิ่น

การเป็น โสเภณีในรัฐเนวาดานั้นเป็นได้อย่างถูกกฎหมาย เพราะกฎหมายได้ให้อำนาจไว้ โดยนำแบบอย่างของนักลงทุนที่อนุญาตให้คนอพยพเข้ามาทำงานได้ แต่ไม่เสียค่าจ้าง เพราะด้วยความสมัครใจของลูกจ้างเองมาประยุกต์ใช้ในการทำให้ถูกกฎหมาย คือ ใช้ความสมัครใจในการตัดสินใจเลือกที่จะให้มีหรือไม่ให้มีอย่างถูกกฎหมายของประชาชน และเป็นการก่อให้เกิดรายได้ของรัฐด้วย เป็นการรักษาผลประโยชน์ของเจ้าของ “สถานการค้าประเวณี” และผลประโยชน์ของรัฐความเป็นมาที่กฎหมายให้อำนาจ โสเภณี การทำให้ โสเภณีถูกต้องตามกฎหมายในรัฐเนวาดา สามารถเห็นได้จากกรณีที่มีการก่อตั้งสถานบริการทางเพศแห่งแรกได้สำเร็จและมีการเปิดขยายจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ มีผู้ที่พักอาศัยในรัฐเนวาดาจำนวนมาก ยังจำสถานบริการทางเพศได้สมัยที่ตนยังเด็ก สถานบริการทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเนวาดา มีแม่เล่ามาตั้งแต่สมัยก่อนแล้ว มีการแต่งงานระหว่างโสเภณีกับชายในท้องถิ่นนั้น ผู้หญิงที่ต้องการจะทำงานเป็น โสเภณีในรัฐเนวาดาต้องขอใบอนุญาตที่ ๆ เธอได้ทำงานอยู่ และต้องมีประวัติ หลักฐานทางการแพทย์เกี่ยวกับการตรวจเชื้อเอชไอวี และ STDs เพราะทุกวันนี้โรคนี้นี้เป็นโรคที่กำลังระบาด โดยผู้หญิงจะเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายในการตรวจนั้น และต้องตรวจสม่ำเสมอ เมื่อได้เป็น โสเภณีแล้ว ถ้าผลตรวจแล้วพบเชื้อเอชไอวี ผลจะถูกส่งไปที่สถานบริการที่ผู้หญิงทำงานอยู่และส่งไปที่นายอำเภอท้องถิ่นด้วย และจะถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการเป็น โสเภณีทันที แต่ในทางตรงกันข้าม ลูกค้าไม่ต้องทำ

การตรวจ ผู้หญิงจะพิมพ์ลายนิ้วมือและทำการถ่ายรูปไว้และส่งไปในนายทะเบียน เมื่อผู้หญิงได้ถูกขึ้นเป็น โสเภณีแล้ว พวกเขาจะมีบัตรแสดงถึงสถานบริการที่ที่พวกหล่อนทำงานอยู่ บัตรจะออกโดยเจ้าของสถานบริการที่ที่หล่อนทำงานอยู่ แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้หญิงก็เป็นผู้จ้างงานตนเอง และไม่ได้รับเงินเดือนเหมือนกับลูกจ้าง คือ ไม่ได้รับสิทธิที่จะได้รับเบี้ยบำนาญ ค่ารักษาพยาบาล หรือประโยชน์อื่น ๆ จากสถานบริการที่ตนทำงานอยู่ กฎระเบียบเกี่ยวกับความประพฤติของผู้หญิง ที่ทำงานในสถานบริการทางเพศไม่ได้มีกำหนดในกฎหมายเท่านั้น แต่ยังกำหนดโดยนายอำเภอท้องที่ และโดยเจ้าของสถานบริการนั้น ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์มากที่สุด กฎระเบียบความประพฤติของหญิงโสเภณีนับว่าสำคัญมากที่จะใช้เป็นสิ่งพิจารณาเมื่อไปทำงานในสถานบริการอื่นในเมืองอื่น หรือเมืองเดียวกัน จะบอกเกี่ยวกับประวัติตัวที่เป็นหญิงโสเภณี ประสบการณ์การทำงาน ผู้หญิงจะทำงานเดือนหนึ่งสามอาทิตย์ พักหนึ่งอาทิตย์ หลังจากจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของพวกเขา (ค่าห้อง ค่าทำความสะอาด ค่าคุมกำเนิด ค่าซักแห้ง และค่าตรวจทางการแพทย์) ผู้หญิงจะเข้าไปลิบห้าเปอร์เซ็นต์ของรายได้ ให้กับสถานบริการทางเพศที่ตนทำงาน ผู้หญิงต้องการตรวจอวัยวะของผู้ชายอย่างละเอียดว่าขลิบหรือยัง เพื่อให้แน่ใจว่าไม่ติด โรคผู้หญิงจะป้องกันจากความรุนแรงที่เกิดจากลูกค้า โสเภณีชาย (แมงดา) และนี่คือเหตุผลหลักที่ว่าทำไมผู้หญิงถึงต้องการทำงานในสถานบริการที่จดทะเบียนมีใบอนุญาต เมื่อผู้หญิงโสเภณีไม่ได้อยู่ในสถานบริการแล้ว หล่อนไม่ต้องการแสดงท่าทีที่บอกว่าทำงานเป็นโสเภณี หล่อนไม่ได้ทำการเรียกแขก พวกหล่อนไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปสถานที่สาธารณะ ระหว่างวันหยุดพักผ่อนของเดือน พวกหล่อนต้องเลือกระหว่างว่าจะอยู่ที่สถานบริการหรือไปพักนอกเมือง มีหลายรายผู้หญิงได้ถูกจัดส่งถึงบ้าน โดยส่งผ่านตัวแทนของลูกค้า ซึ่งวิธีนี้ไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้แต่ดูเหมือนจะได้รับวิธีปฏิบัติมาจากธรรมเนียมเดิมที่ยังไม่มีการออกกฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าวัฒนธรรมสมัยก่อนได้เข้มงวด เรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ห้ามผู้ชายเป็นแมงดา และผู้หญิงเป็นโสเภณี ห้ามเข้าสถานบริการทางเพศ จึงต้องติดต่อกันอย่างลับ ๆ ทางบ้าน ผู้หญิงมีความจำเป็นต้องจ่ายค่าใช้จ่ายบางครั้ง 18 เหรียญต่อวันโดยประมาณ เพื่อทำความสะอาด ให้พนักงานผู้ชาย พ่อครัว ผู้ที่ซึ่งทำงานในสถานบริการทางเพศ และการตรวจสุขภาพตามที่กฎระเบียบบังคับ ครอบครัวของหญิงโสเภณีไม่ได้รับการอนุญาตให้อยู่ในเมืองที่ที่หล่อนทำงานเป็นโสเภณี นี่คือนิสัยที่ตอบคำถามว่าทำไมผู้หญิงที่ไม่อยู่ที่สถานบริการเป็นประจำเกินสามเดือน แต่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ผู้หญิงโสเภณีที่ถูกไล่ออกจะต้องออกจากเมืองภายใน 24 ชั่วโมง โสเภณีที่ถูกไล่ออกเพราะทำความผิดกฎระเบียบจะไม่สามารถทำงานในที่เดิมได้อีกและบัตรทำงานของเธอก็จะถูกริบ ผู้หญิงที่จะทำงานในสถานบริการอื่นจะต้องออกจากเมืองชั่วคราวภายในสามสัปดาห์ ได้มีการโต้เถียงกันอย่างรุนแรงระหว่างความคิดเห็นที่สนับสนุนกับไม่สนับสนุนเรื่องการทำให้โสเภณีให้ถูกกฎหมาย ฝ่ายที่เห็นด้วยมองว่ามันเป็นเรื่องปกติที่จะต้องมีโสเภณีจึงควรที่

จะทำให้ถูกกฎหมายและเป็นเรื่องปกติอีกเรื่องหนึ่งของสังคมและการที่กฎหมายให้อำนาจในการทำเรื่องโสเภณีให้ถูกกฎหมายจะช่วยให้เรื่องการข่มขืนลดน้อยลงในสังคมด้วย แต่ผู้ที่คัดค้านกับมองว่าเป็นเรื่องที่จะเพิ่มปริมาณการก่ออาชญากรรมและการข่มขืนให้มากขึ้นในสังคม ได้เกิดการข่มขืนเป็นจำนวนมากในรัฐเนวาดา และมากกว่ารัฐข้างเคียง มันเป็นการผลิตโสเภณีที่ผิด แม้ว่าการเป็นโสเภณีที่ผิดกฎหมายจะมีจำนวนมากมายในรัฐเนวาดา มีประมาณ 500 คนที่อยากเป็นโสเภณีที่ถูกกฎหมายในสถานบริการ แต่ขณะนี้ที่มีจำนวนโสเภณีมากถึง 3,000 คน ที่ผิดกฎหมายในรัฐลาสเวกัส เพราะว่าเป็นรัฐที่อยู่ห่างไกลที่จะใช้กฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวด

ผลของกฎหมายต่อเจ้าของสถานบริการทางเพศ

ผู้ที่เป็นเจ้าของสถานบริการทางเพศจะต้องทำการขอใบอนุญาตในการที่จะทำการจัดการหรือเป็นเจ้าของเปิดสถานบริการทางเพศในรัฐเนวาดาที่มีจำนวนพลเมืองต่ำกว่าสี่แสนคน ผู้ทำการขอใบอนุญาตต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียม หากเจ้าของสถานบริการทางเพศที่ทำการขอใบอนุญาตเปิดสถานบริการทำการละเมิด กฎระเบียบข้อบังคับ จะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยทันที บางแห่งต้องเป็นผู้หญิงเท่านั้นที่เป็นเจ้าของ คือ หลีกเลียงการหาประโยชน์ทางเพศมากเกินไป มีจำนวนสองแห่งที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสถานบริการทางเพศ มีกรณีที่ผู้หญิงทำงานในสถานบริการทางเพศ เจ้าของสถานบริการทางเพศต้องออกกฎระเบียบมาปกป้องพวกเค้าด้วยกฎ ระเบียบที่เป็นสากลที่ต้องมีการออกมาป้องกัน คือ การให้ใช้ถุงยางอนามัย ต้องมีการติดตามประกาศอยู่ที่สถานบริการด้วย สถานบริการทางเพศต้องไม่ตกแต่งด้วยหลอดไฟหลากสี ให้ใช้ได้ไม่เกินสามสี และไฟที่ใช้ต้องไม่เกิน 200 วัตต์ ผู้ชายห้ามจ้างเข้ามาทำงานในสถานบริการทางเพศ ยกเว้นผู้ที่ป็นช่างซ่อมบำรุงสถานบริการทางเพศต้องดูแลควบคุมลูกค้าให้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี และต้องดูแลลูกค้าที่มีอายุระหว่าง 18-21 ปีด้วย และต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หากลูกค้านั้นติดเชื้อเอดส์ในภายหลัง เจ้าของสถานบริการทางเพศได้ทำการพัฒนาขึ้นตอนกระบวนการควบคุมความปลอดภัย การต่อราคาของลูกค้าและผู้หญิงโสเภณีต้องทำกัน โดยตรง จำนวนตัวเลขของกฎระเบียบที่ออกมาบังคับ ควบคุม ดูแลสถานบริการทางเพศได้หยุดชะงักลงในปี 1973 มีกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดสถานบริการทางเพศอยู่ 33 บท และในปี ค.ศ. 1997 มีกฎหมายอยู่ 36 บท ยังไม่มีคำตอบที่มาตอบว่าทำไปกฎหมายในเรื่องนี้จึงหยุดชะงัก น่าจะเป็นไปได้ว่าผลมาจากที่เจ้าของสถานบริการทางเพศพยายามทำการล็อบบี้การออกกฎหมาย กลุ่มพวกเจ้าของสถานบริการทางเพศเข้ามาทำการรักษาผลประโยชน์ของตนเองแทนรายได้ที่ได้รับจากการเปิดสถานบริการทางเพศที่เข้ามาในรัฐเนวาดา อยู่ประมาณสิบล้านเหรียญดอลลาร์ต่อปี

กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศเนเธอร์แลนด์ (สรรพสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์, ม.ป.ป., หน้า 62-63)

การค้าโสเภณีในเนเธอร์แลนด์ได้บัญญัติเป็นกฎหมายในช่วงปลายของศตวรรษที่ 20 อย่างไรก็ตามสถานบริการและระบบการจัดหานั้นยังถือได้ว่าไม่มีบัญญัติในกฎหมาย คูเหมือนสิ่งที่คนเหล่านั้นหวังจะยังไม่ปรากฏขึ้น เป็นเวลาหลายปีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้นโยบายการกำหนด โชน โดยเป็นสถานที่ที่อนุญาตให้ประกอบกิจการค้าโสเภณี ซึ่งสถานที่เหล่านี้ปรากฏขึ้นในอามสเตอร์ดัม และเมืองอื่น ๆ ซึ่งการกำหนดพื้นที่นั้นก็เพิ่มมิให้เป็นที่ก่อความสงบของสาธารณชนในระหว่างทศวรรษที่ 1970 การค้าโสเภณีได้เพิ่มขึ้นในเนเธอร์แลนด์ เมื่อเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าวจะประกอบด้วยถนนโสเภณีหรือตลาดมือค้ายาเสพติดได้ปรากฏขึ้นมามากขึ้นกว่าในอดีต ทำให้ตำรวจต้องใช้มาตรการเด็ดขาดการจับกุมจึงเกิดขึ้นทำให้เหล่าโสเภณีต้องระวังมากขึ้นในการหาลูกค้า สถานการณ์การค้าโสเภณีต้องได้รับผลกระทบจากการมาตรการเด็ดขาด โดยเฉพาะในเมือง VICE SQUAD ในระหว่างทศวรรษที่ 1980 กลุ่มสตรีได้เรียกร้องเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ที่ห้ามประกอบธุรกิจโสเภณี พวกเขาต้องการให้การค้าโสเภณีมีรูปแบบเดียวกับงานทั่ว ๆ ไป โดยจะทำให้สิทธิ ต่าง ๆ มีมากกว่าที่เป็นอยู่ รวมถึงการให้ปรับปรุงเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ให้เข้มงวดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และการเรียกร้องให้รัฐบาลอนุญาตให้วิชาชีพแก่เหยื่อของการค้ามนุษย์ ในระหว่างทศวรรษที่ 1990 การค้ามนุษย์โดยเฉพาะ การค้าสตรีมีเพิ่มมากขึ้น ในที่สาธารณชนมีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับมาตรการที่ควรปรับปรุงเกี่ยวกับการค้าโสเภณี โดยปรากฏว่ามีความเห็นที่แตกต่างโดยเห็นว่าจะให้การค้าโสเภณีเป็นกฎหมายเกี่ยวกับอาญาทั้งที่มีความเห็นที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม มีความเห็นอย่างเดียวกันว่าการซื้อบริการทางเพศจากคนที่บรรลุนิติภาวะแล้วไม่ถือว่าเป็นการหมิ่นเกียรติของความเป็นคน วัตถุประสงค์ในการทำให้ถูกกฎหมายของเนเธอร์แลนด์ ในช่วงเดือนตุลาคม ปี 2000 มีการปรับปรุงกฎหมายในกรณีของการค้าโสเภณี ซึ่งมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักเสรีภาพแห่งประชาธิปไตย โดยมุ่งที่จะมีการกระทำเกี่ยวกับสิทธิของสตรี ซึ่งกฎหมายที่ออกมาแล้วนั้นยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสิทธิสตรีซึ่งประกอบอาชีพโสเภณีเกินไป ซึ่งให้เจ้าพนักงานในท้องที่ในการควบคุมธุรกิจการค้าโสเภณี เจ้าพนักงานในท้องที่นั้นมีอำนาจออกใบอนุญาตและยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ เช่น เรื่องสุขอนามัย สุขภาพการทำงาน รวมถึงด้านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งรายละเอียดนั้นไม่มีความแตกต่างกันในขอใบอนุญาต รวมถึงรัฐบาลได้ตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อประสานงานกับเจ้าพนักงานในท้องที่ ในการค้าประเวณินั้นจะกำหนดให้สตรีที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไปที่เป็นพลเมืองหรือคนที่มีใบอนุญาตที่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศ มีการจำกัดปริมาณของสถานที่ประกอบการ จำนวนคับและตู้โชว์ ส่วน โสเภณีตามข้างถนนหรือตามอพาคเมนต์นั้นมีจำนวนไม่มากที่มาขอใบอนุญาตและรัฐยังกำหนดให้สถานประกอบการนั้นอยู่

ห่างจากโรงเรียนและสถานที่ทางศาสนา รวมถึงการกำหนดระยะเวลาในการประกอบการหรือข้อห้ามมิให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ที่มีประวัติเคยก่ออาชญากรรมและการกำหนดให้ยกเลิกใบอนุญาตของสถานประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายหรือมีผู้เยาว์ค้าประเวณี รวมถึงให้โสเภณีจะต้องมีเอกสารข้อมูลรวมถึงสถานที่ที่สังกัดอยู่ในใบอนุญาตนั้นมีลักษณะคล้ายกับกฎหมายแรงงาน โดยที่สตรีที่จะทำงานด้านนี้สามารถเลือกรูปแบบและข้อตกลงต่าง ๆ ซึ่งคล้ายกับสภาพของการจ้างแรงงาน ในกรณีของการยื่นคำขอนั้นให้แสดงเกี่ยวกับเรื่องรายได้ รวมถึงเอกสารการเป็นพลเมืองหรือเป็นคนต่างด้าว ถ้าสตรีที่ประสงค์จะเป็นผู้ประกอบการเอง เธอจะต้องไปลงทะเบียนเพื่อที่จะต้องเสียภาษี แต่ถ้าเธอจะเป็นลูกจ้าง เธอเพียงไปลงทะเบียนเพื่อที่เธอจะได้สิทธิต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินสงเคราะห์ ประกันสังคม ประกันสุขภาพ ซึ่งสิทธิของเธอจะถูกละเมิดไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามการทำงานเป็นโสเภณีก็ไม่นับที่ยอมรับทั้งในด้านสิทธิหรือหน้าที่เท่ากับการประกอบอาชีพอื่นทั่วไป สิทธิที่จะได้อย่างแน่นอน คือ การที่จะไม่ถูกบังคับให้ทำงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นได้คัดค้านการประกอบอาชีพนี้ อันที่จริงมีโครงการที่รัฐบาลจัดให้สตรีที่จะเลิกประกอบอาชีพโสเภณีด้วย โดยหลักการแล้วรัฐบาลจะไม่ให้สตรีผู้ลักลอบเข้าเมืองประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพได้จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกกฎหมาย ซึ่งตามความเป็นจริงนั้นกิจการโสเภณีมีมาตั้งแต่นานแล้วในเนเธอร์แลนด์ แต่เนื่องจากการไม่เอาใจใส่ของรัฐบาล ซึ่งประมาณการกันว่าในทศวรรษที่ 1990 มีสตรีประมาณ 25,000 คน ในเนเธอร์แลนด์ที่ยึดอาชีพโสเภณี และอย่างน้อยเป็นคนหนึ่งที่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงกฎหมายนี้ก็เพื่อที่จะปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเป็นจริงเกี่ยวกับอาชีพโสเภณี ขณะเดียวกันกฎหมายนี้น่าจะสอดคล้องกับสิทธิสตรีการแก้ปัญหาที่มีการบังคับให้ขายประเวณี ซึ่งรัฐบาลเชื่อว่าระบบกฎหมายเกี่ยวกับโสเภณินั้นจะป้องกันการบังคับสตรีหรือเด็กค้าประเวณี รวมถึงการลดจำนวนของผู้หญิงต่างด้าวในการประกอบอาชีพนี้ จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์ของกฎหมายก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กและสตรี เพื่อมิให้มีการบังคับการค้าโสเภณีและการค้ามนุษย์ รวมถึง การระบุสิทธิต่าง ๆ ที่โสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับเช่นเดียวกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ สรุปแล้ว กฎหมายการค้าประเวณีในเนเธอร์แลนด์ที่เพิ่งจะมีการนำออกมาใช้ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อศาสตร์แขนงนี้ แต่อย่างไรก็ตามมันไม่ได้หมายความว่าสอดคล้องต่อความต้องการหรือไม่ โดยรายละเอียดมีการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งสตรีที่เป็นโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับ แต่อย่างไรก็ตามมีเพียง 10 % ของสตรีที่ทำงานด้านนี้เป็นโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสตรีส่วนมากทำงานในธุรกิจนี้เป็นคนต่างด้าวที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณี บางคนเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ซึ่งองค์กรอาชญากรรมยังมีอิทธิพลมาก เป็นผู้มีส่วนนำคนต่างด้าวเข้ามาในเนเธอร์แลนด์โดยผิดกฎหมาย ไม่เพียงแต่หน่วยงานของรัฐเท่านั้นที่ส่งเสริมเรื่องนี้ แต่ยังมีองค์กรอื่น ๆ อีกหลายองค์กรที่ยัง

รณรงค์ให้โสเภณีนั้นมีรูปแบบเช่นเดียวกับการทำงานประเภทอื่น ๆ ที่ให้สตรีเป็นผู้ต่างค้าสามารถประกอบอาชีพโสเภณีได้ รวมถึงให้มีการกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับลูกค้าที่มาใช้บริการโสเภณีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นว่ากฎหมายที่มีการปรับปรุงนี้มีสภาพบังคับที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือ โดยการที่จะจัดการบังคับให้มีการค้าโสเภณีและการค้ามนุษย์ซึ่งกฎหมายของเนเธอร์แลนด์ถือว่าใช้ได้แล้วแต่อาจจะยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาในการควบคุมการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทย

กฎหมายเป็นแบบแผนที่ใช้ในการปกครอง รวมทั้งแก้ไขปัญหาของประเทศ ปัญหาการค้าประเวณีก็เช่นเดียวกันย่อมต้องอาศัยตัวบทกฎหมายเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีหรือเป็นมาตรการในการควบคุม เพื่อให้ประเทศดำเนินไปด้วยความสงบ มีระเบียบเรียบร้อยต่อไป

หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

หลักสิทธิมนุษยชนสามารถค้นพบได้จากปณิญาสากลเองและตราสารสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ปณิญาสากลข้อที่ 1 ถือได้ว่าเป็นการประกาศหลักการที่สำคัญฉบับแรก ๆ ของสังคมระหว่างประเทศประกอบด้วย หลักความเสมอภาค หรือหลักการไม่เลือกปฏิบัติ หลักเสรีภาพ และหลักภราดรภาพ

1. หลักความเสมอภาค คือ หลักการไม่เลือกปฏิบัตินั้นเป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายสิทธิมนุษยชน หลักการนี้ได้ประกาศใช้ครั้งแรกในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเหตุผลทางด้านเผ่าพันธุ์ เพศ ภาษา และศาสนา หลักการเหล่านี้ต่อมาได้บรรจุในปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

2. หลักเสรีภาพ คือ สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิประจำตัวมนุษย์ที่ไม่อาจที่จะพรากหรือโอนไปจากเจ้าของได้ อย่างไรก็ตามสิทธินี้หาได้เป็นสิทธิเด็ดขาดไม่ กล่าวคือ สิทธิอาจถูกจำกัดการใช้ โดยรัฐในบางกรณี และในความเป็นจริงอิสรภาพ หากได้เป็นสิทธิที่สมบูรณ์ไม่มีขอบเขต เพราะการใช้สิทธิแห่งอิสรภาพย่อมกระทบถึงบุคคลอื่นหรือสังคมโดยรวม ดังนั้น กฎหมายระหว่างประเทศจึงยอมรับจำกัดสิทธิในอิสรภาพ

3. ภราดรภาพ คือ ความเป็นพี่น้องกัน มนุษย์ทุกคนจะต้องมีความเท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อกันอย่างพี่น้อง ความเป็นพี่เป็นน้อง เป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์ การที่ไม่เน้นผิวพรรณ หรือเผ่าพันธุ์

กฎหมายของประเทศต่าง ๆ

ในประเทศการขายและการซื้อบริการทางเพศถือว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่กิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องถือว่าถูกกฎหมาย รวมทั้งการเรียกเก็บเงินจากผู้ให้บริการ การทำงานในสถานบริการทางเพศ ในประเทศมุสลิมบางประเทศ มีการลงโทษประหารชีวิตสำหรับผู้ให้บริการทางเพศ

1. ประเทศเนเธอร์แลนด์ การค้าประเวณีหรือการเป็นเจ้าของสถานขายบริการถือเป็นอาชีพที่ต้องเสียภาษี โดยมีกฎหมายให้ผู้ขายบริการต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี กฎหมายในเรื่องของโสเภณีในเยอรมนี นิวซีแลนด์ และสวีเดน มีลักษณะใกล้เคียงกับเนเธอร์แลนด์
2. สหรัฐอเมริกา มี 48 รัฐ ที่การขายบริการทางเพศถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย โดยถือเป็นคดีแพ่ง ยกเว้นรัฐเนวาดา (ที่ตั้งของเมืองลาสเวกัส) และรัฐโคโลราโด ที่การขายบริการไม่ผิดกฎหมาย แต่การขายยามริมถนน
3. ประเทศสวีเดน กฎหมายการบริการทางเพศไม่ผิดกฎหมาย แต่การซื้อบริการทางเพศถือว่าผิดกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้มุ่งเน้นการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับใด ๆ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญยังมีลักษณะเป็นกฎหมายที่วางนโยบาย กำหนดสิทธิและอำนาจหน้าที่ของรัฐ องค์กรของรัฐและของประชาชนทั่วไป

ดังนั้น กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองหญิงและเด็ก ย่อมต้องบัญญัติให้สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันด้วย

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว พบว่ามีบทบัญญัติในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งบทบัญญัติเหล่านี้มิได้ให้การคุ้มครองหญิงและเด็กให้พ้นจากการถูกค้าโดยตรง แต่มีลักษณะเป็นการกำหนดสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และแนวทางในการปฏิบัติของรัฐ ซึ่งมีผลโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กด้วย

1. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง” สิทธิ เสรีภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิ เสรีภาพในชีวิต ร่างกาย สิทธิ เสรีภาพใน

เคหสถาน สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพเหล่านี้ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรง

จากบทบัญญัติดังกล่าวมาแล้วนี้ จึงแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนซึ่งรวมถึงหญิงและเด็ก ย่อมต้องได้รับความคุ้มครอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน บุคคลที่เป็นหญิงหรือเด็กนั้น ไม่สามารถที่จะถูกปฏิบัติเหมือนกับสิ่งของหรือเหมือนเป็นวัตถุ จะนำไปซื้อขาย จะทำร้าย หรือข่มเหงรังแก ไม่ว่าจะโดยรัฐหรือโดยบุคคลใดไม่ได้

ดังนั้น หากมีการละเมิดในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการด้วย กฎหมายที่มีอยู่หรือตรากฎหมายขึ้นใหม่แล้วแต่กรณีเพื่อให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและมีผลอันเป็นรูปธรรม ทั้งนี้การให้ความคุ้มครองดังกล่าวมิได้มีเพียงรัฐเท่านั้น ที่จะจัดการได้ รัฐธรรมนูญยังให้อำนาจถึงปัจเจกชนผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ให้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีศาลได้ ตามมาตรา 28 อีกด้วย

2. การคุ้มครองสิทธิเท่าเทียมกันของชายและหญิง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้วางหลักการคุ้มครอง สิทธิความเท่าเทียมกันของชายหรือหญิงไว้ในมาตรา 30 โดยสรุปว่า

“มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

จะเห็นได้ว่าของหลักความเสมอภาคนี้ มีความหมายว่า รัฐและฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน การปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญที่แตกต่างกันก็ดี การปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันก็ดี ย่อมขัดต่อหลักความเสมอภาค

ดังนั้น การที่รัฐออกกฎหมายอาญามาตรา 282 วรรคหนึ่ง โดยมีอัตราโทษต่ำกว่าการเป็นธุระจัดหาหญิง ซึ่งเป็นเด็กไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 วรรคสองและวรรคสาม จึงไม่ถือว่าขัดรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพราะหญิงซึ่งเป็นผู้ใหญ่กับเด็กหญิงนั้น

มีความแตกต่างกันในสาระสำคัญในส่วนของอายุ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่กฎหมายต้องการให้ความคุ้มครองไว้ที่แตกต่างกันนั่นเอง

3. การปกป้องและคุ้มครองหญิงและเด็ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงหน้าที่ของรัฐในการปกป้องและคุ้มครองหญิงและเด็กในด้านต่าง ๆ โดยมีสาระสำคัญ คือ

มาตรา 52 วรรคสอง เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว

วรรคท้ายบัญญัติว่า เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม

(1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน...

บทบัญญัติดังกล่าวได้วางหลักให้ความคุ้มครองและกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐไว้หลายกรณี ได้แก่ การคุ้มครองการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม การให้การเลี้ยงดูและให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล การคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย การเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว

การให้ความคุ้มครองนี้ มิได้จำกัดเฉพาะแก่คนไทยเท่านั้น ดังนั้น หญิงและเด็กที่เป็นบุคคลต่างด้าว ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองจากกรณีดังกล่าวด้วย ซึ่งในเรื่องการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กและเยาวชนในมาตรา 52 นั้น มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจง จึงมีความหมายครอบคลุมถึงการที่ใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในทุกรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการใช้แรงงาน การแสวงหาผลประโยชน์ และยังครอบคลุมถึงการที่ใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจอีกด้วย

ดังนั้น มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม” โดยบทบัญญัตินี้มุ่งที่จะให้เกิดความเสมอภาคกันของบุคคล ในการที่จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายและมีสิทธิ เสรีภาพที่เท่าเทียมกัน บุคคลใดจะถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในฐานะที่บุคคลนั้นเป็นหญิงหรือมีความแตกต่างในเรื่องเพศ จึงเป็นสิ่งที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ส่วนใน

เรื่องของเด็กก็เช่นเดียวกันเพราะบุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง ย่อมมีความเสมอภาคกันทางกฎหมายและย่อมได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายที่เท่าเทียมกัน

กฎหมายภายในอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ประมวลกฎหมายอาญา

ตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับความผิดด้านการค้าประเวณีได้บัญญัติไว้หมวดความผิดเกี่ยวกับเพศ ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 287 และมาตรา 312 ตรี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยเฉพาะผู้อยู่เบื้องหลังในการกระทำความผิด เช่น ผู้เป็นธุระจัดหาสื่อไป หรือพาไปเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งชายและหญิงและเด็ก ตลอดถึงผู้ที่ดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 14 พ.ศ. 2540 ได้แก้ไขมาตรา 282 ครอบคลุมถึงการกระทำต่อหญิงหรือชาย และเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วย ซึ่งต่างจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 ฉบับเดิมซึ่งเป็นการกระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น ทำให้หลักการในประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ฉบับปัจจุบันเป็นการแก้ไขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ด้วย กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา 282 นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบความผิดในส่วนของจิตใจ ดังนี้

1. องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ
2. องค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ

ส่วนความผิดตามมาตรา 283 นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบในส่วนจิตใจ โดยทั้งในส่วนองค์ประกอบในส่วนการกระทำและองค์ประกอบในส่วนจิตใจ มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 282 เว้นแต่การกระทำความผิดในมาตรา 283 ชายหรือหญิง และเด็กชายหรือเด็กหญิง มิได้มีการแสดงเจตนายินยอมต่อการถูกระทำความผิดแต่อย่างใด โดยผู้กระทำความผิดได้กระทำการโดยวิธีการที่สำคัญ คือ

1. ใช้อุบายหลอกลวง
2. บังคับ
3. ใช้กำลังประทุษร้าย
4. ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม
5. ใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยวิธีการอื่นใด

มาตรา 283 ทวิ บัญญัติว่า ผู้ใดพานुकลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีเพื่อ การอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่ บัญญัติไว้ในวรรคแรก หรือวรรคที่สองแล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรก และวรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็น ความผิดอันยอมความได้

อีกทั้ง ความผิดตามมาตรา 283 ทวิ นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ และองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ

1. องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำ คือ พานुकลไป
2. ส่วนองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ คือ เจตนากรรมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 และเจตนาพิเศษเพื่อการอนาจาร ถ้าได้ทำเพื่อการอนาจารแม้ผู้กระทำความผิดไม่ถูกทำ อนาจารที่ประสงค์จะทำก็เป็นความผิดสำเร็จ

มาตรา 284 ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความผิดในส่วนของการ กระทำ องค์ประกอบในส่วนจิตใจ โดยองค์ประกอบในส่วนการกระทำ คือ พาหญิงไป ซึ่งต้อง กระทำโดยใช้อุบาย หลอกหลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้ วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่น ส่วนองค์ประกอบความผิดในส่วนจิตใจ คือ เจตนากรรมตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 และเจตนาพิเศษเพื่อตนเองมิใช่เพื่อผู้อื่น

มาตรา 285 มีองค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำตามความผิดในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 แล้วแต่กรณี และเป็นการกระทำต่อบุคคลดังนี้

1. ผู้สืบสันดาน
2. ศิษย์ที่อยู่ในความดูแล
3. ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ
4. ผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล

ความผิดตามมาตรา 286 นี้ ผู้กระทำความผิดจะต้องไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพเลย ต้องอาศัยหญิงที่มีอาชีพค้าประเวณีในการดำรงชีพเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติจะเอาผิดกับผู้กระทำได้ยาก เพราะการนำสืบข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพนั้น จำเลยมีทางนำสืบแก้ได้ง่าย เช่น การกล่าวหาว่าจำเลยได้รับเงินส่วนแบ่งจากหญิงค้าประเวณีและไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพ ขอให้ลงโทษตามมาตรา 286 จำเลยก็นำสืบแก้ว่าจำเลยมีอาชีพ เช่น ขายน้ำปลา ขายอาหาร มีรายได้พอในการดำรงชีพ เมื่อได้ความว่าจำเลยประกอบอาชีพมีรายได้ แม้จำเลยได้รับเงินส่วนแบ่งจากหญิงค้าประเวณีก็ไม่เข้าองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 286

2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2539 สามารถพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนสารบัญญัติ ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำความผิดและโทษของผู้กระทำความผิด และส่วนวิธีสบัญญัติ ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการดำเนินคดีทางกฎหมาย ตลอดจนถึงมาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ค้าประเวณี ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้บัญญัติถึงมาตรการดำเนินคดีทางกฎหมาย และมาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟู และให้การสงเคราะห์ต่อผู้ค้าประเวณี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้รับการอบรมฟื้นฟูจิตใจ และพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งปรากฏตามเหตุผลในการใช้พระราชบัญญัตินี้ โดยสามารถพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

(1) มาตรการในขั้นตอนดำเนินคดี

การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีนั้น โดยทั่วไปจะเป็นคดีอาญา แต่จะเป็นคดีแพ่งเฉพาะในกรณีการถอดถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา

(2) มาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ค้าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นอกจากจะมีมาตรการทางอาญา เพื่อลงโทษกระทำความผิดตามกฎหมายโดยให้ลงโทษผู้ค้าประเวณีทั้งชายและหญิงให้น้อยที่สุดแล้วยังเน้นการปราบปรามลงโทษต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าประเวณีมากกว่า และพระราชบัญญัตินี้ยังบัญญัติมาตรการในการฟื้นฟูผู้ค้าประเวณีในลักษณะมาตรการทางสังคมสงเคราะห์

แม้ว่ามาตรการทางสังคมสงเคราะห์ จะมีการปฏิบัติมาในพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แต่ก็ไม่ชัดเจนจึงเป็นช่องทางปฏิบัติ จึงต้องปรับปรุงเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้าประเวณีที่ได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมากขึ้นในลักษณะการอบรมฟื้นฟูจิตใจ

การบำบัดรักษาโรค การฝึกอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเดิมในกรณีที่ผู้ค้าประเวณีเป็นเด็กหรือเยาวชน เมื่อจับตัวได้ก็จะมีการปรับแล้วส่งตัวกลับให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กมารับตัวเพื่อกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัว ซึ่งก็ปรากฏว่าถ้าเป็นกรณีที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนให้มีการนำบุตรหลานหรือผู้ได้ปกครองเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ทั้งยังแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้ได้ปกครอง หรือเป็นกรณีที่ครอบครัวมีปัญหา หรือติดการพนันและไม่สามารถเป็นที่พึ่งหรือเวลาเพียงพออบรมเด็กหรือเยาวชนได้ ทำให้เด็กหรือเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวไปกลับมาก่อการค้าประเวณีอีก ดังนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 จึงกำหนดให้มีสถานสงเคราะห์อยู่ 2 ประเภท คือ สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ทำหน้าที่ในการดูแลและให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพเรียกโดยย่อว่า ก.ค.อ. มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี ประสานงานและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการส่งตัวบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจังหวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนทั้งในด้านข้อมูล และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัดและปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ ก.ค.อ. มอบหมาย

มาตรการสังคมสงเคราะห์ของไทยได้เน้นการปฏิบัติกรต่อผู้ค้าประเวณีเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ค้าประเวณีเอง แต่ปรากฏว่าบางครั้งเด็กหรือผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูสงเคราะห์ไม่สามารถทนต่อการปฏิบัติการบางอย่างได้ และหลบหนีออกสถานสงเคราะห์ทั้งยังกลับมาประกอบอาชีพค้าประเวณีเช่นเดิม

3. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

เจตนารมณ์และเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ยังมีได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำ เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลที่มีได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็กและกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปค่านอกราชอาณาจักร บังคับใช้แรงงานบริการหรือขอตาน บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น ซึ่งในปัจจุบันได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกัน

และปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงสมควรกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำความผิด เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งปรับปรุงการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายให้เหมาะสม

เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้แล้วทำให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ซึ่งยังมีได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมถึงการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จากบุคคลที่มีได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็กเท่านั้น ซึ่งจะรวมถึงกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลต่างด้าวเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปค้าในราชอาณาจักร การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการหรือขูดเงิน การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น รวมถึงปัจจุบันได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ซึ่งกฎหมายที่ยกเลิกไป ไม่ทันสมัยทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีช่องทางที่หลบเลี่ยงไปได้ตาพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขูดเงิน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ตามมาตรา 4 “องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัด โครงสร้าง โดยสมคบกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างที่ชัดเจนมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอนหรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปหรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

องค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์ (ตัวผู้กระทำความผิด) “มาตรา 6 ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้ อยู่อาศัย หรือรับ ไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้

ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแลหรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนึ่งแห่งนี้ ยกขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามมาตรา 6(1) พระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้ใด เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยมีเจตนาพิเศษ

1.1 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา เพื่อแสวงหาประโยชน์ การค้าประเวณี ทำการผลิตเผยแพร่ วัตถุหรือสื่อลามก การกระทำทางเพศในรูปแบบอื่น คนเอาคนลงเป็นทาส คนนำคนมาขอตาน คนบังคับคนใช้แรงงานหรือบริการ คนบังคับดัดอวัยวะเพื่อ

1.2 ผู้ใด ชื่อ ขาย จำหน่าย เพื่อแสวงหาประโยชน์ ซึ่งได้ประโยชน์จากการค้า ประเวณี เผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ได้ประโยชน์จากทางเพศในรูปแบบอื่น คนเอาคนลงเป็นทาส คนนำคนมาขอตาน คนบังคับคนใช้แรงงานหรือบริการ คนบังคับดัดอวัยวะเพื่อการค้า การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริตบุคคล

1.3 พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

1.4 หนึ่งแห่งนี้ยกขัง

1.5 จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด

1.6 โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวงผู้ใด โดยข่มขู่ ใช้กำลัง บังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง (ผู้อื่น) เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณีหรือ ประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น หรือ ผู้ใด ใช้อำนาจโดยมิชอบหรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์ อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น

กรณีตามมาตรา 7 นอกจากจะมีผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยตรงแล้ว ยังมีบุคคลอื่นที่ จะต้องรับโทษตามกฎหมายค้ามนุษย์ซึ่งบัญญัติไว้กว้างมาก ซึ่งบุคคลจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายมี ดังนี้

(1) ผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ก่อนอื่นเราต้องมาเข้าใจ คำว่า “สนับสนุน” ก่อน ในเมื่อบทนิยามคำว่า “สนับสนุน” ใน พ.ร.บ. นี้ไม่มี ก็ต้องไปใช้หลักทั่วไปของ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 มาอธิบายร่วมด้วย ปอ.มาตรา 86 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อน หรือ ขณะกระทำ ความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือได้รับความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ดังนั้น การกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้สนับสนุน โดยการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกไม่ว่าก่อนหรือขณะกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ จะรู้หรือมีรู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก ผู้สนับสนุนก็ผิด

(2) อุปการะให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

(3) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์พ้นจากการถูกจับกุมกรณีดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็นว่ ประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นหลักกฎหมายทั่วไปในการลงโทษหรือยกเว้นโทษแก่ผู้กระทำความผิดหรือลดหย่อนผ่อนโทษให้หรือเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้

(4) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ถูกลงโทษ

(5) ชักชวน ชี้นำหรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

(6) นอกจากการเตรียมการมีความผิดแล้ว หากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ยังไม่ได้กระทำลง ทำการเพียงสมคบก็มีความผิดแล้ว

ความผิดที่เจ้าพนักงานหรือกรรมการตาม พ.ร.บ. นี้กระทำความผิดเสียเองในการค้ำมนุษย์มีความผิดในมาตราใด มาตรา 13 ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น กรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดกระทำความผิดใดตามพระราชบัญญัตินี้เสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น บุคคลดังต่อไปนี้มีความผิดตามมาตรา 13 คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ บุคคลเหล่านี้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์จะต้องรับโทษ 2 เท่ากรณีตามมาตรา 14 เป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้ความผิดนี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติ คือ การทำให้คณะกรรมการฟอกเงินและตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดได้ และความผิดใน พ.ร.บ. นี้จะ ไปเกี่ยวข้องกับ

กับประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพราะการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือหลายกรรม

กรณีตามมาตรา 27 อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 27 นี้มีดังต่อไปนี้

1. มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน
 2. ตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เมื่อผู้นั้นยินยอมแต่ถ้าผู้นั้นเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ดังนั้นจะตรวจค้นบุคคลได้ หลักการต้องเป็นผู้เสียหายที่ถูกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เสียก่อน ต้องได้รับความยินยอมให้ตรวจ และผู้เสียหายเป็นหญิง ก็จะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 (1) พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551

3. ตรวจค้นยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อยู่ในยานพาหนะนั้น มีข้อสังเกตว่า ยานพาหนะเป็นที่โรฐานัน เพียงมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรก็ตรวจได้เป็นดุลพินิจกว้างมาก ได้แก่

- เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานค้ามนุษย์หรือ
- เพื่อพบและช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และหากเน้นช้ากว่าจะเอาหมายค้นจากศาลมาได้
- ต้องแสดงความบริสุทธิ์ก่อน และ
- รายงานเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป
- รวมทั้งผลการตรวจค้นทำเป็นหนังสือรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป
- ตลอดจนจัดทำสำเนารายงานดังกล่าวให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถาน หรือสถานที่ค้น ยกเว้น ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนารายงานนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ โดยสรุปดังนี้

3.1 ส่งสำเนารายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นบัญชีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และบัญชีทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้น หรือศาลอาญา

3.2 ภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากสิ้นสุดการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐาน มีข้อสังเกตว่า ในการตรวจตัวผู้หญิงที่เป็นผู้เสียหายโดยใช้หญิงอื่นค้นยานพาหนะ ค้นเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วย โดยอาจเกิดอันตรายแก่ผู้นั้น ไม่ได้ ตามมาตรา 27 วรรคท้าย แต่มีข้อน่าคิดว่า

หากพนักงานเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือแล้วบุคคลใกล้เคียงไม่ช่วย แม้จะไม่เกิดอันตรายแก่ผู้นั้น ผู้ที่ไม่ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 หรือไม่

การสืบพยานก่อนฟ้องคดีต่อศาลในความผิดข้ามมนุษย์ตามมาตรา 31 กล่าวคือ ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการข้ามมนุษย์ พนักงานอัยการโดยตนเองหรือโดยได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนจะนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลยื่นคำร้องต่อศาล โดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิดและเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องมีการสืบพยานไว้โดยพลันก็ได้ ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานบุคคลจะให้การต่อศาลเอง เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งแก่พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ชักช้า ให้ศาลสืบพยานทันทีที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีนี้หากมีผู้ส่วนได้เสียในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาลแสดงเหตุผลและความจำเป็นขอถามค้านหรือตั้งทนายความค้านเมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้และให้นำความในมาตรา 237 ทวิ วรรคสาม และวรรคสี่แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ โดยอนุโลม ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยในการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด 1 ก็ให้รับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้ ตามหลักการ คือ

3.2.1 ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการข้ามมนุษย์ คำว่า “เหตุจำเป็น” หมายความว่า มีเหตุที่ไม่อาจก้าวล่วงได้ เมื่อปล่อยเวลาเลยไปแล้วไม่อาจนำพยานกลับมาได้ เช่น พยานหรือผู้เสียหายกำลังจะเดินทางไปต่างประเทศและไม่กลับอีก จะหลบหนีไม่มีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ผู้กระทำความผิดจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหรือผู้เสียหายหรือพยานหรือผู้เสียหายป่วยด้วยโรคร้ายแรง หากปล่อยเวลาไปนานอาจจะไม่ได้พยานหรือผู้เสียหายหรือพยานหรือผู้เสียหายมาเบิกความ หรือพยานหรือผู้เสียหายถูกไล่ปองร้าย เป็นต้น และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการข้ามมนุษย์เป็นเจตนาพิเศษ

3.2.2 พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

3.2.2.1 พนักงานอัยการอ้างเหตุจำเป็นโดยตนเองเห็นเอง

3.2.2.2 เมื่อพนักงานอัยการได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนว่าจะนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลมาเบิกความ และ

3.2.2.3 เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งแก่อัยการแล้วจะให้การต่อศาลเอง พนักงานอัยการต้องระบุในคำร้องถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิดฐานข้ามมนุษย์และเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องสืบพยานไว้โดยพลันโดยไม่ชักช้า

3.2.3 เมื่อศาลรับคำร้องแล้ว ในกรณีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้กระทำความผิดฐานข้ามมนุษย์ ในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาล และแสดงเหตุผลและความจำเป็น ขอถามค้านหรือตั้ง

ทนายความค้านได้ เมื่อศาลเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้และนำความใน ป.วิอาญามาตรา 237 ทวิ วรรค 3 และวรรค 4 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จะได้รับการช่วยเหลือตามมาตรา 33 คือ มาตรา 33 ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พักการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยัง ประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละขั้นตอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย การให้ความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง อาจจัดให้บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายได้รับการดูแลในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชนก็ได้ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย โดยแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ขั้นตอนทั้งก่อน หรือระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ และขอบเขตระยะเวลาการช่วยเหลือและรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายด้วย เช่น เรื่องอาหาร/ ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การให้การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยัง ประเทศเดิมและภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย

การดำเนินกระบวนการพิจารณา เพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนวรรคหนึ่ง และกรม บังคับคดีตามวรรคสาม มิให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามวรรคสาม มิให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาบังคับใช้โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แจ้งให้ผู้เสียหายทราบสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายในโอกาสแรกที่สามารถแจ้งได้ พนักงานอัยการจะเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนผู้เสียหายที่มีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกได้ ดังนี้

(1) เมื่อได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(2) โดยพนักงานอัยการจะขอรวมไปกับคดีอาญา หรือจะยื่นคำร้องในระยะเวลาใดระหว่างที่คดีอาญากำลังพิจารณาอยู่ในชั้นศาลชั้นต้นก็ได้ (ศาลชั้นต้นเท่านั้นระวางให้ตี)

(3) เรื่องค่าสินไหมทดแทน ให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาและเมื่อศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา

(4) เมื่อเสร็จสิ้นคดีให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีนี้ด้วย

(5) ยกเว้นค่าธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนและยกเว้นค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี กรณีมาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชน

ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวจะได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรา 36 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าบุคคลนั้นจะพำนักอยู่ ณ ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการดำเนินคดี ดังนั้น ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นพยานได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ถ้าผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนา ถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานในประเทศนั้น ๆ ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน และไม่ว่าจะกระทำผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศนั้น ๆ หรือไม่ก็ตาม เพื่อให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายและบุคคลในครอบครัวอย่างต่อเนื่องในประเทศนั้น ผู้เสียหายจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ในกรณีที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในคดีค้ามนุษย์ ทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายและบุคคลใดในครอบครัวของผู้เสียหาย ระหว่างที่อยู่ในความดูแลและไม่ว่าพำนักอยู่ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังจากการดำเนินคดี และหากผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนา หรือถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยในประเทศนั้น ไม่ว่าจะหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลประเทศนั้น เพื่อให้ผู้เสียหาย บุคคลในครอบครัวได้รับความปลอดภัยในประเทศนั้นอย่างต่อเนื่อง

4. พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

“ในปัจจุบันผู้ประกอบการซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประเภทได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมากระทำในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่ปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านั้น และโดยที่กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อเป็นการตวงจรรยาบรรณผู้ประกอบการดังกล่าว สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

โดยตามมาตรา 3 ได้บัญญัติให้มีความผิดมูลฐานที่จะนำกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับมีทั้งหมด 8 ความผิดมูลฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี มี 2 มูลฐาน คือ ความผิดมูลฐานที่ 2 และความผิดมูลฐานที่ 8 เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่ออนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป และความผิดมูลฐานที่ 8 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ความผิดมูลฐานที่ 2 เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

1. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ได้แก่

2. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีหรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำความผิดการค้าประเวณี ในสถานการค้าประเวณี

5. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภท ซึ่งอาจดำเนินไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการต่าง ๆ

ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติชั่วเลื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีต่อชาติต่อไป

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้ให้จำกัดความของคำว่า “สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ตั้งเพื่อให้บริการ โดยหวังประโยชน์ในทางการค้า กล่าวคือ

- 1) สถานที่เ็นรำ รำวงหรือร้องเพลง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอร์บริการ
- 2) สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญิงบำเรอปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า
- 3) สถานที่อาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีบริการให้แก่ลูกค้า
- 4) สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้อำนาจในทางปกครองแก่ฝ่ายปกครองในการควบคุมในการดำเนินงานดังนี้

(1) การขออนุญาตตั้งสถานบริการ

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ผู้ที่จะขออนุญาตตั้งสถานบริการได้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดดังต่อไปนี้

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 2) ต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- 3) ต้องไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 4) ต้องไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจของสังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง
- 5) ต้องไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

(2) หน้าที่ของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าวจำนวนสองชุดเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุด และส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานีตำรวจท้องที่หนึ่งชุด

(3) การสั่งพักใช้ใบอนุญาตและการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าใน

เวลาใด ๆ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การดำเนินนโยบายของรัฐเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้น รัฐจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นกรอบกติกาให้สมาชิกในสังคมยึดถือและปฏิบัติตาม อย่างเป็นระบบหากผู้ใดไม่ยึดถือปฏิบัติตามแล้ว จะมีความผิดและรับโทษไว้เพื่อสร้างความเป็นธรรม สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและความผาสุกให้เกิดแก่ปวงชน การบัญญัติเนื้อหาสาระของกฎหมายจึงควรต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และบทบาทต่าง ๆ ที่มีต่อสังคม เมื่อนำมาใช้บังคับแล้วจะต้องมีความโปร่งใส คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนและสังคม

จากปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงแนวทางและมาตรการคุ้มครองการค้าประเวณีของคนต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่า มีแนวทางอะไรบ้างที่สามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย และมาตรการทางกฎหมายบทใดที่สามารถคุ้มครองคนต่างด้าวให้สามารถพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยที่สุด เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัญหาและสาเหตุของการค้าประเวณี

การค้าประเวณีเป็นปัญหาที่มีมานานในสังคม ซึ่งยากต่อการป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไป แม้รัฐจะได้แสวงหามาตรการต่าง ๆ ขึ้นมาใช้บังคับ เพื่อปราบปรามความผิดฐานการค้าประเวณี แต่ผู้กระทำความผิดก็พยายามหาช่องทางเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดตลอดมา สาเหตุของการค้าประเวณีมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีอยู่หลายรูปแบบตามสถานการณ์ของสังคม ตามสามารถแบ่งรูปแบบการค้าประเวณีออกได้ดังนี้

1. การค้าประเวณีโดยตรง เป็นการเสนอขายบริการทางเพศต่อผู้ซื้อโดยตรง
2. การค้าประเวณีแอบแฝง เป็นการค้าประเวณีที่ผู้ค้าประเวณีอาศัยการประกอบ

อาชีพอื่นบังหน้าแล้วมีการเสนอขายบริการทางเพศ

สาเหตุของการค้าประเวณีมีหลายประการ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นพัฒนาการผลิต เพื่อการส่งออกให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมส่งเสริมให้คุณค่าแก่วัตถุเงินตราและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมคนในสังคมให้เกิดค่านิยมในการบริโภคอย่างไร้ขอบเขต ไร้ความสำรวมในการกิน อยู่ หลับนอน เกิดการค้าที่เรียกว่า “ธุรกิจบริการทางเพศ” อย่างเป็นล่ำเป็นสัน แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศจะเติบโตมาก แต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมิได้กระจายแก่ประชาชนทั่วไปอย่างเสมอภาค
2. ปัญหาทางสังคม ความไม่เป็นระเบียบของสังคม ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมจากแหล่งสถานเริงรมณ์ แหล่งสถานบันเทิงหรือแหล่งที่มีการค้าประเวณีที่กระจายกันอยู่ และมีจำนวนมาก ทำให้เกิดความเคยชิน โดยเห็นว่าพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องธรรมดาจึงอาจดูใจได้ง่าย ทั้งค่านิยมที่เห็นผู้หญิงเป็นเครื่องเล่น เป็นสินค้าจากผู้ชายที่เที่ยวแล้วชอบใช้บริการทางเพศ เพื่อระบายอารมณ์ทางเพศ ทำให้มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลคิดหาทางความร่ำรวยจากการเปิดสถานบริการทางเพศขึ้นในอย่างแพร่หลาย แต่ละกลุ่มจึงพยายามแสวงหาผู้ค้าประเวณีมาไว้บริการให้มากที่สุด ในรูปสินค้าใหม่เสมอจึงเกิดการล่อลวงเพื่อการค้าประเวณีขึ้น
3. ปัญหาทางครอบครัว ครอบครัวไทยแต่เดิมมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่อยู่ร่วมกันหลายครอบครัวในบริเวณเดียวกัน เกิดความอบอุ่นกันในหมู่เครือญาติ แต่ในปัจจุบันได้ขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยลง ขาดแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ตามลักษณะการเรียนรู้ทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศในครอบครัวและหาทางออกในรูปแบบต่าง ๆ กัน รวมทั้งใช้บริการทางเพศ การรับและเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกอย่างไม่มี การจำแนก
4. ปัญหาการศึกษาและอิทธิพลของสื่อมวลชน หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ยังไม่อาจตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ประชาชนยังได้รับการศึกษาน้อย หรือไม่มีโอกาสศึกษาต่อ และไม่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมอาชีพให้พึ่งพาตนเองในชีวิตประจำวัน ทำให้ต้องประกอบอาชีพที่ง่ายและไม่ต้องใช้ทักษะพิเศษ ซึ่งปัญหานี้เป็นปัจจัยพื้นฐานส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้ชายและหญิงเข้ามาในธุรกิจบริการทางเพศ

ผลกระทบของการค้าประเวณีที่มีต่อสังคมไทย

การค้าประเวณี มีทั้งที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีและผลกระทบในทางที่เสียต่อสังคมไทย ซึ่งจะพิจารณาถึงผลกระทบ ได้ดังนี้

1. เป็นแหล่งระบายบำบัดความต้องการและความกดดันทางเพศของบุคคลบางกลุ่ม
2. ลดอัตราการมีอนุภรรยา
3. การค้าประเวณีอาจเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ
4. การค้าประเวณีมีส่วนช่วยคุ้มครองสวัสดิภาพของหญิงชาวบ้านให้พ้นจากการเป็นเครื่องมือระบายตัณหาของชายทั่วไป

5. การค้าประเวณีเป็นทางออกทางหนึ่งที่ทำให้คนไทยบางกลุ่ม ลดปัญหาการฆ่าตัวตายหนีปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน และปัญหาระบบทุนนิยม

6. การค้าประเวณีเป็นอาชีพหรือเป็นรายได้ที่สามารถสนับสนุนการค้าขายให้แก่ผู้ค้าขายหรือเครือข่ายที่ประกอบการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

7. ธุรกิจการค้าประเวณีถือว่าเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ และมีบุคคลเกี่ยวข้องมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี

เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ไม่ว่าในทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เช่น สิทธิในการทำงาน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยเหตุผลทางชาติพันธุ์ สีผิวหรือเพศ สิทธิในการมีส่วนร่วมในทางวัฒนธรรม สิทธิในการศึกษา และสิทธิที่ได้รับการรับรองคุ้มครองตามกฎหมาย เป็นต้น ทั้งนี้เนื่อง “มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมามีอิสรภาพ เสรีภาพ เกียรติศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันนั่นเอง ทุกคนต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นภราดร”

จากการศึกษาสำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง เป็นสำนักความคิดที่มีแนวคิดในทางขัดหรือแย้งกับสำนักกฎหมายธรรมชาติ โดยจะยอมรับเฉพาะกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะมีได้ก็แต่เฉพาะในเรื่องที่ถูกกฎหมายบัญญัติรับรองไว้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการที่มีกฎหมายบัญญัติไว้จะทำให้มีความแน่นอนเด่นชัดในการบังคับใช้ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐและเพื่อความสงบเรียบร้อยของรัฐอันเป็นประโยชน์มหาชน รัฐจะมีความเป็นเอกภาพด้วยแนวคิดในการแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพมีอยู่หลายลักษณะหลายแนวความคิด เป็นต้นว่า การแบ่งตามลักษณะผู้ทรงสิทธิ การแบ่งจากแหล่งกำเนิดการแบ่งตามแนวคลาสสิกเยอรมัน การแบ่งโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของสิทธิและเสรีภาพ และการแบ่งตามเงื่อนไขแห่งการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ฯลฯ ในการแบ่งประเภทออกเป็นหลายกรณีนี้ เพื่อความสะดวกในการให้ความหมายและลักษณะของสิทธิและเสรีภาพ สำหรับการศึกษานี้จะมุ่งเน้นพิจารณาถึงการแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพตามลักษณะของผู้ทรงสิทธิ หรือการจำแนกโดยพิจารณาจากกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องแนวคิดในการศึกษาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในการส่งคนต่างด้าวกลับออกนอกราชอาณาจักร หากกล่าวโดยสรุป การแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพ

โดยการพิจารณาจากผู้ทรงสิทธิ หรือการจำแนกจากกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพนั้น โดยแท้จริงแล้ว เป็นการพิจารณาจากเนื้อหาของสิทธิว่าสิทธิใดควรจะให้กับบุคคลทุกคน และสิทธิใดควรที่จะจำกัด ให้เฉพาะพลเมืองของรัฐเท่านั้น

ด้วยความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในปัจจุบันมีมากขึ้น เนื่องจากสภาพ สังคมมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อ อนุสัญญาและปฏิญญาต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้มนุษย์ได้รับการปกป้องคุ้มครองอันนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุข หลายประเทศในโลกได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางในการยุติการละเมิดสิทธิ มนุษยชน โดยองค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องและหามาตรการในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ บรรดาประเทศสมาชิกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศของตนให้สอดคล้องกับหลัก กฎหมายระหว่างประเทศ มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้เข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หลายฉบับด้วยกัน ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ได้เข้าเป็นภาคี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางด้านนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการเพื่อให้บทบัญญัติ ต่าง ๆ ของข้อตกลงดังกล่าวถูกนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกันเจตนารมณ์ของรัฐ

อย่างไรก็ตามนิติสัมพันธ์ดังกล่าว เมื่อมีสถานะและนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชน ก็จะมี ผลให้นิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีความไม่เท่าเทียมกัน โคนรัฐย่อมมีเอกสิทธิ์เหนือกว่าเอกชน และ ตามหลักปฏิบัติต่อกันต่างด้าวในกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ได้ยอมรับกันว่ารัฐมีสิทธิที่จะห้าม มิให้คนต่างด้าวเข้าเมืองหรือจะกำหนดจำนวนการเข้ามาของคนต่างด้าวในดินแดนของรัฐ หรือจะ จำกัดสิทธิเสรีภาพของคนต่างด้าวภายใต้บังคับของกฎหมายภายในของรัฐอย่างไรก็ได้ ซึ่งตาม สถานภาพทางกฎหมายถือว่าคนต่างด้าวไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ย่อมไม่มีสิทธิเหนือพลเมืองของรัฐ ไม่มีสิทธิทางการเมือง และสถานภาพของคนต่างด้าวย่อมอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายของรัฐทุก ประการ อันเป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลที่ถือว่านิติสัมพันธ์ของเอกชน ที่มีลักษณะภายใน จะต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายภายในของรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเหนือนิติสัมพันธ์ ส่วนนิติสัมพันธ์ของเอกชนที่มีลักษณะระหว่างประเทศนั้นจะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ระหว่างประเทศ

ดังนั้น การที่จะนำมาสู่ความเข้าใจในการให้ความคุ้มครองมนุษยชนคนต่างด้าว จึง จำเป็นต้องทราบถึงสถานภาพของเอกชนในทางระหว่างประเทศเสียก่อนซึ่งในที่นี้หมายถึง สถานภาพของคนต่างด้าวในประเทศไทย และตามที่ได้กล่าวแล้วว่าคนต่างด้าวหากเข้าไปหรือ พำนักอาศัยอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง คนต่างด้าวดังกล่าวจะถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายภายใน

ของประเทศนั้น ๆ และจะไม่ได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับคนของประเทศนั้น แต่การจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวดังกล่าวนั้น รัฐเจ้าของดินแดนจะต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายระหว่างประเทศนั้นคือ สิทธิมนุษยชนหรือสิทธิมนุษยชนด้วย นอกจากนั้นในส่วนเรื่องข้อตกลงระหว่างประเทศที่รัฐได้ให้สัตยาบันแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของสนธิสัญญา อนุสัญญา ข้อตกลง หรือพิธีสารเมื่อมีข้อกำหนดยอมรับและประกันสิทธิเสรีภาพ หรือสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวไว้รัฐนั้นก็จะต้องถือปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว เพราะกฎหมายระหว่างประเทศถือเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญในเรื่องของสิทธิมนุษยชน หรืออาจกล่าวได้ว่า ได้มีการทำให้สิทธิมนุษยชนเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศไปแล้ว กฎเกณฑ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศได้รับการคุ้มครองโดยองค์การระหว่างประเทศและบางกรณีศาลภายในของแต่ละประเทศยังให้ความคุ้มครองถึงอีกด้วย ปัจจุบันนี้ บรรดาพลเมืองที่อยู่ในรัฐหนึ่ง ๆ มิได้มีแต่คนชาติของรัฐนั้นทั้งหมด ยังมีคนต่างด้าวที่เข้ามามีถิ่นฐาน ทำมาหากินอยู่ในอาณาเขตของรัฐนั้นอีกด้วย คนต่างด้าวนี้อาจเป็นบุคคลของรัฐอื่น มีสัญชาติของรัฐอื่น หรืออาจเป็นคนไร้สัญชาติ (ไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลย) ซึ่งคนต่างด้าวเป็นจำนวนมากกว่าคนชาติแล้ว ความยุ่งยากทางการเมืองอาจเกิดขึ้นได้ และอาจทำให้ฐานะของประเทศต้องเปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะ

ตามกฎหมายของประเทศไทยโดยหลักแล้วก็ไม่ได้รับรองสิทธิ หน้าที่และสถานภาพของบุคคลต่างด้าวไว้ให้ลักษณะเช่นเดียวกับผู้มีสัญชาติไทย ในการกำหนดสิทธิ หน้าที่และฐานะของคนต่างด้าวนั้นมีเพียงในกฎหมายระหว่างประเทศเท่านั้นที่ให้คนต่างด้าวมีสถานะเท่าเทียมกับผู้มีสัญชาติไทย และก็เฉพาะแนวความคิดในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองคนต่างด้าวเรื่องสิทธิมนุษยชนเท่านั้น โดยกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศกำหนดให้รัฐจะต้องยอมรับให้แก่บุคคล โดยไม่เลือกปฏิบัติ แต่ในเรื่องอื่น ๆ กฎหมายระหว่างประเทศรับรองอำนาจอธิปไตยที่รัฐจะรับรองสิทธิที่ดีกว่าแก่คนชาติตน หรือในกรณีที่มีสนธิสัญญากำหนดให้รัฐต้องรับรองสิทธิคนต่างด้าวในลักษณะเยี่ยงคนชาติกรณีดังกล่าวรัฐก็ต้องปฏิบัติต่อบุคคลต่างด้าวในลักษณะที่เท่าเทียมกับบุคคลชาติ ซึ่งพันธกรณีนี้จะเกิดขึ้นได้เพียงในเรื่องที่มีสนธิสัญญาระหว่างรัฐกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

โดยเป็นที่ยอมรับแล้วว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ถือเป็นกฎหมายสูงสุดที่มีความสำคัญ โดยได้มีการบัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ หากพิจารณาในเนื้อหาจะพบว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมีหลักเกณฑ์ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลว่าจะไม่ถูกระทบกระเทือนจนเกินสมควร ซึ่งการพิจารณาถึงสิทธิและเสรีภาพที่ก่อให้เกิดอำนาจในทางกฎหมายแก่บุคคล หรือให้เกิดสิทธิอันผูกพันแก่บุคคลได้นั้น จำต้อง

วิเคราะห์ถึงประเด็นการเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพ และหากนำเอากรณีการเป็นผู้ทรงสิทธิของคนต่าง
 คำนวณพิจารณาจะพบว่าในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของ
 คนชาวไทยบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ เมื่อพิจารณาตามชื่อหมวดจะเห็นได้ว่า
 กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยได้ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนไทยเท่านั้น โดย
 ไม่ได้แบ่งแยกระหว่างสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองออกจากกันให้ชัดเจนเช่นเดียวกับ
 รัฐธรรมนูญของบางประเทศ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้คนต่างค้ำจะมีสิทธิเพียงโดยอ้อม
 เป็นไปตามสนธิสัญญาและกฎหมายซึ่งไม่ใช่เรื่องของรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาตามแนวความเห็น
 ข้างต้น คนต่างค้ำก็จะอ้างสิทธิเสรีภาพของคนชาวไทยในหมวด 3 ไม่ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 8 อันเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
 รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของคนต่างค้ำไว้เพราะในหมวด 8 ดังกล่าวใช้คำว่า
 “บุคคล” ซึ่งย่อมหมายถึงความถึงบุคคลต่างค้ำไว้ ซึ่งปัญหาในกรณีนี้จึงมีความเกี่ยวโยงไปถึง
 บทบัญญัติในมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญไทย ที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ
 ของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” โดยในมาตรา 4 ใช้ถ้อยคำว่า “บุคคล” ซึ่งย่อมรวมถึงคนต่าง
 ค้ำด้วย ดังนั้น การพิจารณาถึงผู้ทรงสิทธิเสรีภาพของคนต่างค้ำเพื่อที่จะทำให้ศักดิ์ศรีความเป็น
 มนุษย์ได้รับการคุ้มครองจำต้องพิจารณาจากเนื้อหาที่กำหนดสิทธิ มิใช่พิจารณาเพียงแต่ชื่อหมวด
 เท่านั้น เพื่อป้องกันมิให้การคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถูกปฏิเสธ ถึงกระนั้นก็ตามโดยหลัก
 สากลบุคคลต่างค้ำมีโอกาสจะได้สิทธิเท่าเทียมกับพลเมืองของชาตินั้นได้ แต่อย่างน้อยที่สุดบุคคล
 ต่างค้ำพึงจะต้องได้รับสิทธิที่เรียกว่าสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิของทุก ๆ คน

โดยสรุปในภาพรวมของนโยบายและแผนงานของรัฐ ควรมีการวางมาตรการ เพื่อ
 ป้องกันแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ และวางการแก้ไขจากรากฐานการศึกษา
 ครอบครัวยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมทัศนคติและจริยธรรม ในการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี
 ทั้งประเวณีชายหรือโสเภณี แรงรัดหน่วยงาน ทั้งฝ่ายที่ปราบปรามบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงาน
 เชิงนโยบายหรือข้อมูล ให้วางแผนงานร่วมกัน มีการตั้งองค์กรรับผิดชอบ ในการประชาสัมพันธ์
 ให้ความรู้ประชาชน ในระดับต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานจนถึงคณะกรรมการระดับชาติ

บรรณานุกรม

- กอบกุล รัชชนะคร. (2538). การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง.
- กนกวรรณ ธารวรรณ. (ม.ป.ป.). ผู้หญิงอาชีพบริการกับสุขภาพ ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการผู้หญิงกับสุขภาพ. กรุงเทพฯ: เครือข่ายผู้หญิงสุขภาพ.
- กมล สนธิเกษตริณ. (2539). คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล, สิทธิและฐานะของคนต่างด้าว. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2554 – 2559. กรุงเทพฯ: สภาผู้แทนราษฎร.
- กุลพล พลวัน. (2543). สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เค.ซี.กรุ๊ป.
- กิตติคุณ อางคาสัย. (2540). โสภณีเด็กชาย: ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายเร่ร่อนขายบริการทางเพศ. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2544). สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษาคอร์ปอร์วณ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2545). สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตติ ดิงศภัทย์. (2543). กฎหมายอาญา, ภาค 2 ตอน 1. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- จิตรารณณ์ วันสพงศ์. (2538). โสภณีเหยื่อทุกกรณีในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เจนเดอร์เพรส.
- จ่านง เกลิมฉัตร. (2536). ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่ากับความมั่นคงของชาติ: ศึกษาเฉพาะ กรณีจังหวัดระนอง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เอกสารวิจัย ส่วนบุคคล.
- ชนกพล สกลผดุงเขตต์. (2545). การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก: ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนกลุ่มน้อยพันธุ์ใหม่ยึดหัวหาดตลาดยาบ้า. (2543, 12 สิงหาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 5.
- ชุมพล กาญจนะ. (2534). *การใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการนำเด็กมาเพื่อค้าประเวณี*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชาติ ศิวกาญจน์. (2539). *ปัญหาสังคม*. นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- เทพย์ ธีรจันทร์านนท์. (2515). *วิเคราะห์วิธีการและปัญหาการควบคุมต่างด้าวในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวดี ท่าจีน และเพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวัตร. (2527). *ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2544). *อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม)*. นนทบุรี: พรทิพย์การพิมพ์.
- นิรมล รวงฆางกูร. (2545). *มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). *หลักพื้นฐานสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญใหม่*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประพจน์ ศรีเทศ. (2530). *ขบวนการธุรกิจการค้าผู้หญิงและเด็กในประเทศไทย*. ใน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง *การให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายกับงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย* (หน้า 247). กรุงเทพฯ: สถาผู้แทนราษฎร.
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540. (2540, 16 พฤศจิกายน) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 42-45.
- พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503. (2503, 1 พฤศจิกายน) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 241.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539. (2539, 22 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 68.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. (2542, 21 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 43.
- พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540. (2540, 16 พฤศจิกายน) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 47.

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471. (2471, 13 พฤษภาคม) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 54
- พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509. (2509, 5 ตุลาคม) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 167
- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522. (2522, 24 กุมภาพันธ์) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1-28.
- พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127. (127, 22 มีนาคม) *ราชกิจจานุเบกษา*รัตน โกสินทร์ศก 127. หน้า 1-7.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (2551, 30 มกราคม) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 28-49.
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. (2478, 10 มิถุนายน) *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 113
- ประมวลกฎหมายอาญา. (2499, 15 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และอภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์. (2536). *ความมั่นคงแห่งชาติ: มิติทางประชากร เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
- ผดุง ปัทมะสังข์. (2538). *การปฏิบัติต่อคนต่างด้าว*; เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เศรษฐกิจใต้ดิน. (2546). วันที่ค้นข้อมูล 13 เมษายน, 2549, เข้าถึงได้จาก: <http://www.nidambe11.bet/ckonomiz/200.q4/artucle2003nov14p4.htm>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2538). *เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ, หน่วยที่ 1-15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2546). *คู่มือปฏิบัติงานในการบำบัดฟื้นฟูหญิงและเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์*. นนทบุรี: อินโฟเพรส.
- ยศ ถันตสมบัติ. (2535). *แม่หญิงสีขาวตัว ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (2540, 11 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1-99.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550, 24 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1-127.
- ลุยร้านตัดผมงาม. (2545, 16 พฤษภาคม) *ข่าวสด*. หน้า 1, 12.
- วรพจน์ วิสรุตพิชญ์. (2543). *สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- วรลักษณ์ สงวนแก้ว. (2544). โทษประหารชีวิตกับสิทธิมนุษยชน ใน รพีพัฒนศักดิ์ บทความวิชาการทางกฎหมายของนิติคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการนิติคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ เจริญเลิศ. (2539). พัฒนาการทางเศรษฐกิจไทยกับทางเลือกในการพัฒนา, บทความเสนอในประชุมเรื่องจินตนาการสู่ปี 2000. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ณ โรงแรมอิมพีเรียล, 26-28 กันยายน 2539.
- วานิช กุลมา. (2525). การปรับปรุงโครงสร้างกองตรวจคนเข้าเมือง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขากฎหมายมหาชน, วิทยาลัยการทัพบก, สถาบันวิชาการทหารชั้นสูง.
- วิชัย ศรีรัตน์. (2544). พัฒนาการของสิทธิมนุษยชน. นิตยสารสำนักงานศาลยุติธรรม, 48(3), 39.
- วิชัย สุวรรณประเสริฐ. (2514). การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2528. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพร สโครบานค. (2548). การค้ามนุษย์แนวคิด กลไก และประเด็นท้าทาย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง.
- ศิริเมขล์ พงษ์ไพจิตร. (2539). การนำหลักสมคบกับกระทำความผิดมาใช้ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีการแสวงหารายได้และผลประโยชน์จากการค้าประเวณี. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร พรหมพิทาธร และคณะ. (ม.ป.ป). กฎหมายค้าประเวณี. กรุงเทพฯ: กองทุนสวัสดิการกองวิชาการ กรมตำรวจ.
- สุเทพ ธรรมรักษ์. (2540). ปัญหาคนหลบหนีเข้าเมืองในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคนหลบหนีเข้าเมืองชาวพม่า. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สถิต วงศ์สวรรค์และโกศล วงศ์สวรรค์. (2543). ปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- สวัสดิ์ สำรับพันธ์. (2508). การวิเคราะห์หญิงโสเภณีในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ. (2543, 30 มิถุนายน). เอกสารประชาสัมพันธ์, หน้า 1.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2537). หนังสือคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรุงเทพฯ: กรมตำรวจ.
- สำโรงก็มีกลับกามบริการคาเก้าอี้ตัดผม. (2545, 18 พฤษภาคม). ข่าวสด. หน้า 1, 11.

หยุด แสงอุทัย. (2511). คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2511 เรียง
มาตราและคำอธิบายรัฐธรรมนูญทั่วไปโดยย่อ. พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์.

หยุด แสงอุทัย. (2544). กฎหมายอาญา, ภาค 2-3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุดมศักดิ์ อิศวรางกูร. (2541). การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน,
เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ฮิวแมนไรท์วอตช์. (2536). รูปแบบใหม่ของการค้าทาส การค้าหญิง และเด็กสาวพม่าในประเทศไทย
(สุภาพพิมพ์ ฐนะพรพันธุ์, แปล) กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง.

In The United States District Court for the Eastern District of Pennsylvania. Retrieved June 15,
2003, from [http://www.eff.org/censorship/internet v'censorship-bills/960-aclu-v-reno-
decision.](http://www.eff.org/censorship/internet%20v%20censorship-bills/960-aclu-v-reno-decision)